

IBUKU RĪA KEERĪ RĪA ATHAMAKI

Jehova Gūtuīra Ahazia Ciira

¹ Na rīrī, thuutha wa gīkuū kīa Ahabu, andū a Moabi makīrega gwathīkīra Isiraeli.

² Na rīrī, Ahazia nīagwīte kuuma ndirica-inī ya nyūmba yake ya igūrū kūu Samaria, akagurario. Nī ūndū ūcio agītūma andū, akīmeera atīrī, “Thiīi mūkorie Baali-Zebubu, ngai ya Ekironi, kana hihi nīngūhona nguraro ici.”

³ No mūraika wa Jehova akīra Elija ūrīa Mūtishibi atīrī, “Ambata, ūthiī ūtūngane na andū acio matūmītwo nī mūthamaki wa Samaria, ūmoorie atīrī, ‘Nī Ngai gūtārī thīnī wa Isiraeli nīguo mūthiī mūkahooe ūhoru kuuma kūrī Baali-Zebubu, ngai ya Ekironi?’

⁴ Nī ūndū ūcio Jehova ekuuga ūū: ‘Ndūkuuma gītanda-inī hau ūkomete. Ti-itherū nīūgūkua!’ ” Nī ūndū ūcio Elija agīthiī.

⁵ Rīrīa andū acio maatūmītwo maacookire kūrī mūthamaki, akīmooria atīrī, “Nī kīi gītūma mūcooke?”

⁶ Nao makīmūcookeria atīrī, “Nī harī na mūndū ūkire gūtūtūnga, aatwīra atīrī, ‘Cookai kūrī mūthamaki ūrīa ūmūtūmīte, mūmwīre atīrī, “Jehova ekūūria atīrī: Nī Ngai gūtārī thīnī wa Isiraeli nīguo ūtūme andū makahooe ūhoru kuuma kūrī Baali-Zebubu, ngai ya Ekironi? Nī ūndū ūcio ndūkuuma gītanda-inī hau ūkomete. Ti-itherū nīūgūkua!” ’ ’ ”

7 Nake mūthamaki akīmooria atīrī, “Mūndū ūcio ūūkire kūmūtūnga na aamwīra ūguo-rī, ekūhaanaga atīa?”

8 Nao makīmūcookeria atīrī, “Nī mūndū wīhumbīte nguoya ya guoya, na akeoha mūcibi wa ngoothi njohero.”

Nake mūthamaki akiuga atīrī, “Ūcio oima Elija ūrīa Mūtishibi.”

9 Nake agītūmīra Elija mūnene wa thigari arī na gīkundi gīake kīa andū mīrongo itano; mūnene ūcio akīambata kūrī Elija, ūrīa waikarīte gacūmbīrī ga kīrīma, akīmwīra atīrī, “Wee mūndū wa Ngai, mūthamaki ekuuga atīrī, ‘Ikūrūka!’ ”

10 Nake Elija agīcookeria mūnene ūcio atīrī, “Akorwo ndī mūndū wa Ngai-rī, mwaki nīūikūrūke uume igūrū, ūgūcine hamwe na andū aya aku mīrongo itano!” Hīndī o īyo mwaki ūgīikūrūka kuuma igūrū, ūgīcina mūnene ūcio hamwe na andū ake.

11 Ningī mūthamaki agītūmīra Elija mūnene ūngī wa thigari arī na andū ake mīrongo itano. Nake mūnene ūcio akīmwīra atīrī, “Wee mūndū wa Ngai, mūthamaki ekuuga atīrī, ‘Ikūrūka narua!’ ”

12 Nake Elija akīmūcookeria atīrī, “Akorwo ndī mūndū wa Ngai-rī, mwaki nīūikūrūke uume igūrū, ūgūcine hamwe na andū aya aku mīrongo itano!” Hīndī īyo mwaki wa Ngai ūgīikūrūka kuuma igūrū, ūgīcina mūnene ūcio hamwe na andū ake mīrongo itano.

13 Nī ūndū ūcio mūthamaki agītūma mūnene wa gatatū na andū ake mīrongo itano. Mūnene ūcio wa gatatū akīambata, agīturia ndu mbere

ya Elija. Akĩmũthaitha, akĩmwĩra atĩrĩ, “Wee mũndũ wa Ngai, reke muoyo wakwa na wa andũ aya mĩrongo ĩtano wonwo ũrĩ kĩndũ kĩrĩ bata nĩwe, ithuĩ ndungata ciaku!

¹⁴ Kĩone, mwaki nĩũikũrũkĩte kuuma igũrũ, na ũgacina anene acio eerĩ a mbere hamwe na andũ ao. No rĩrĩ, reke muoyo wakwa wonwo ũrĩ kĩndũ kĩrĩ bata nĩwe!”

¹⁵ Nake mũraika wa Jehova akĩira Elija atĩrĩ, “Ikũrũkania hamwe nake, na ndũkamwĩtigĩre.” Nĩ ũndũ ũcio Elija agĩũkĩra, agĩikũrũkania nake nginya kũrĩ mũthamaki.

¹⁶ Nake akĩira mũthamaki atĩrĩ, “Jehova eku-uga ũũ: Nĩ Ngai gũtarĩ thĩinĩ wa Isiraeli wa kũhooywo ũhoru nĩwe, atĩ nĩkĩo ũgũtũma andũ makahooe ũhoru kũrĩ Baali-Zebubu, ngai ya Ekironi? Tondũ nĩwĩkĩte ũguo-rĩ, ndũrĩ hĩndĩ ũkoima gĩtanda-inĩ kũ ũkomeire. Ti-itherũ nĩũgũkua!”

¹⁷ Nĩ ũndũ ũcio agĩkua, kũringana na kiugo kĩa Jehova kĩrĩa kĩarĩtio nĩ Elija.

Na tondũ Ahazia ndaarĩ na mwana wa kahĩrĩ, Joram nĩwe watuĩkire mũthamaki ithenya rĩake mwaka-inĩ wa keerĩ wa Jehoram mũrũ wa Jehoshafatu mũthamaki wa Juda.

¹⁸ Maũndũ marĩa mangĩ mothe makoniĩ wathani wa Ahazia, na marĩa eekire-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa maũndũ ma ihinda rĩa athamaki a Isiraeli?

2

Elija Gũtwarwo Igũrũ

¹ Hĩndĩ ĩrĩa Jehova aarĩ hakuhĩ kuoya Elija amũtware igũrũ arĩ thĩinĩ wa kĩhuhũkanio kĩa rũhuho-rĩ, Elija na Elisha maarĩ njĩra-inĩ maki-uma Giligali.

² Nake Elija akĩĩra Elisha atĩrĩ, “Ikara haha; tondũ Jehova nĩandũmĩte thiĩ Betheli.”*

Nowe Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo na o ta ũrĩa ũtũũraga muoyo-rĩ, niĩ ndigũgũtiga” Nĩ ũndũ ũcio magĩkũrũka magĩthiĩ Betheli.

³ Hĩndĩ ĩyo thiritũ ya anabii a kũu Betheli magĩũka kũrĩ Elisha, makĩmũũria atĩrĩ, “Nĩũmenyete atĩ Jehova nĩekuoya mwathi waku amweherie harĩwe ũmũthĩ?”

Nake Elisha akĩmacookeria atĩrĩ, “Ĩĩ nĩnjũũ, no mũtikaarie ũhoro ũcio.”

⁴ Ningĩ Elija akĩmwĩra atĩrĩ, “Elisha, ikara haha; tondũ Jehova nĩandũmĩte thiĩ Jeriko.”

Nake akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo na o ta ũrĩa wee ũtũũraga muoyo-rĩ, niĩ ndigũgũtiga.” Nĩ ũndũ ũcio magĩthiĩ Jeriko.

⁵ Nao andũ a thiritũ ya anabii a kũu Jeriko magĩkora Elisha makĩmũũria atĩrĩ, “Nĩũmenyete atĩ Jehova nĩekuoya mwathi waku amweherie harĩwe ũmũthĩ?”

Nake Elisha akĩmacookeria atĩrĩ, “Ĩĩ nĩnjũũ, no mũtikaarie ũhoro ũcio.”

⁶ Ningĩ Elija akĩmwĩra atĩrĩ, “Ikara haha, tondũ Jehova nĩandũmĩte thiĩ Jorodani.”

* **2:2** Betheli rĩarĩ itũũra rĩarĩ ngumo mũno Isiraeli, o na hĩndĩ ya Ibrahĩmu, na Isaaka, na Jakubu (Kĩam 12:8; 28:10-22; 35:1-5).

Nake akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, na o ta ũrĩa wee ũtũũraga muoyo-rĩ, niĩ ndigũgũtiga.” Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, o eerĩ magĩthiĩ na mbere na rũgendo.

⁷ Nao andũ mĩrongo ĩtano a thiritũ ya anabii magĩthiĩ makĩrũgama haraaya, marorete harĩa Elija na Elisha maarũngiĩ, hau rũũ-inĩ rwa Jorodani.

⁸ Nake Elija akĩruta nguo yake ya igũrũ, akĩmĩkũnja, akĩgũtha maaĩ nayo. Namo maaĩ makĩgayũkana mwena wa ũrĩo na wa ũmotho, nao eerĩ makĩringĩra thĩ nyũmũ.

⁹ Rĩrĩa maarĩkirie kũringa-rĩ, Elija akĩira Elisha atĩrĩ, “Njĩra atĩrĩ, nĩatĩa ingĩgwĩkĩra itaaneherio harĩwe?”

Nake Elisha akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ngwenda kũgaya hinya wa roho waku maita meerĩ.”

¹⁰ Nake Elija akiuga atĩrĩ, “Ũndũ ũcio wahooya nĩ ũndũ mũritũ, no rĩrĩ, wanyona ngĩeherio harĩwe-rĩ, nĩũgũtuĩka waku, no Waga kũnyona ndũgũtuĩka waku.”

¹¹ Na rĩrĩ, rĩrĩa maatwaranĩte makĩaragia, o rĩmwe ngaari yarĩrĩmbũkaga mwaki na mbarathi ciarĩrĩmbũkaga mwaki ikiumĩra na ikĩmatigithũkania eerĩ, na Elija akĩambata igũrũ arĩ thĩiniĩ wa kĩhuhũkanio kĩa rũhuho.

¹² Elisha ona ũguo agĩkaya, akiuga atĩrĩ, “Ũũi baba-ĩ! Ũũi baba-ĩ! Ngaari cia ita na ahaici a mbarathi a Isiraeli!” Nake Elisha ndaacookire kũmuona rĩngĩ. Hĩndĩ ĩyo akĩaũra nguo ciake, agĩcitembũranga.

13 Nake akĩoya nguo ya igũrũ ĩrĩa yagwĩte kuuma harĩ Elija na agĩthiĩ akĩrũgama hũgũrũrũ-inĩ cia Rũũĩ rwa Jorodani.

14 Ningĩ akĩoya nguo ĩyo ya igũrũ yagwĩte ĩkoima harĩ Elija, akĩgũtha maaĩ nayo. Akĩũria atĩrĩ, “Rũu akĩrĩ ha Jehova, Ngai wa Elija?” Na rĩrĩa aagũthire maaĩ, makĩgayũkana maita meerĩ mwena wa ũrĩo na mwena wa ũmotho, nake akĩringa.

15 Andũ a thiritũ ya anabii kuuma Jeriko arĩa maacũthĩrĩrie makiuga atĩrĩ, “Roho wa Elija rĩu ũrĩ igũrũ rĩa Elisha.” Nao magĩthiĩ kũmũtũnga, makiĩnamĩrĩra thĩ mbere yake.

16 Nao makiuga atĩrĩ, “Ta kĩrore, ithuĩ ndungata ciaku tũrĩ na andũ marĩ hinya mĩrongo ĩtano. Metĩkĩrie mathiĩ magacarie mwathi waku. No gũkorwo Roho wa Jehova amuoire aamũtwara kĩrĩma-inĩ kana gĩtuamba-inĩ.”

Nake Elisha akĩmacookeria atĩrĩ, “Aca, tigai kũmatũma.”

17 No makĩmũringĩrĩria o nginya agĩconoka, akĩremwo nĩ kũrega. Nĩ ũndũ ũcio akiuga atĩrĩ, “Matũmei.” Nao magĩtũma andũ mĩrongo ĩtano, arĩa maamwethire mĩthenya ĩtatũ, no matiigana kũmuona.

18 Na rĩrĩa maacookire kũrĩ Elisha, ũrĩa waikaraga Jeriko, akĩmeera atĩrĩ, “Githĩ ndiamwĩrĩre mũtigathiĩ?”

Maaĩ Kũhonio

19 Andũ a itũũra rĩu inene makĩra Elisha atĩrĩ, “Mwathi witũ, itũũra rĩrĩ rĩrĩ handũ hega, o ta ũrĩa ũreyonera, no maaĩ marĩo nĩ marũrũ, nago bũrũri ndũgĩaga kĩndũ.”

20 Nake akiuga atĩrĩ, “Ndeherai mbakũri njerũ, na mũmũĩkĩre cumbĩ.” Nĩ ùndũ ùcio makĩmũrehere.

21 Nake agĩthiĩ gĩthima-inĩ, agĩkia cumbĩ maaĩ-inĩ, akiuga atĩrĩ, “Jehova ekuuga ùũ, ‘Nĩndathondeka maaĩ maya. Matigacooka kũrehe gĩkuũ kana matũme bũrũri wage kũgĩa kĩndũ rĩngĩ.’ ”

22 Namo maaĩ macio matũire marĩ mega nginya ùmũthĩ, kũringana na kiugo kĩrĩa kĩarĩtio nĩ Elisha.

Elisha Kũnyũrũrio

23 Nake Elisha akiuma kũu, agĩthiĩ Betheli. Na rĩrĩa aarĩ njĩra-inĩ agĩthiĩ-rĩ, imwana imwe ikiuma itũũra-inĩ, ikĩmũnyũrũria, ikiuga atĩrĩ, “Ambata nakũu, wee kĩhara gĩkĩ! Ambata nakũu, wee kĩhara gĩkĩ!”

24 Nake akĩhũgũra, agĩcirora, agĩciruma na kĩrumi rĩtwa-inĩ rĩa Jehova. Nacio nduba igĩrĩ ikiuma gĩthaka-inĩ, igĩtambuura imwana mĩrongo ĩna na igĩrĩ ciacio.

25 Nake agĩthiĩ Kĩrĩma-inĩ gĩa Karimeli, na kuuma kũu agĩcocoa Samaria.

3

Moabi Kũregana na Watho

1 Na rĩrĩ, Joramu mũrũ wa Ahabu agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩnana wa Jehoshafatu, mũthamaki wa Juda, nake agĩathana mĩaka ikũmi na ĩrĩ.

2 Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, no ti ta ùrĩa ithe na nyina meekĩte.

We n̄heririe ihiga r̄r̄ia r̄iamũr̄irwo Baali r̄r̄ia r̄iak̄two n̄ ithe.

³ No r̄r̄i, n̄iarũm̄ir̄ire mehia ma Jeroboamu m̄ur̄u wa Nebati, mar̄ia eehirie na aḡit̄uma andũ a Isiraeli o nao meehie, na ndaigana k̄umatiga.

⁴ Na r̄r̄i, Mesha m̄uthamaki wa Moabi n̄ar̄iithagia ng'ondũ na n̄ar̄i atwaraḡire m̄uthamaki wa Isiraeli t̄ut̄ur̄ume 100,000 na guoya wa nd̄ur̄ume 100,000.

⁵ No r̄r̄ia Ahabu aakuire, m̄uthamaki wa Moabi ak̄iremera m̄uthamaki wa Isiraeli.

⁶ N̄i ũndũ ũcio ihinda r̄iu M̄uthamaki Joramu, akiuma Samaria na aḡicookan̄ir̄ia andũ a Isiraeli othe.

⁷ Ninḡi aḡit̄um̄ira Jehoshafatu m̄uthamaki wa Juda nd̄um̄ir̄i ĩno: “M̄uthamaki wa Moabi n̄anj̄uk̄ir̄ire akanemera. N̄iũḡuth̄i na n̄i t̄ukahũurane na Moabi?”

Nake ak̄im̄ucokeria at̄ir̄i, “Ĩ, n̄inḡuth̄i nawe, n̄i nawe t̄ur̄i ũndũ ũmwe, andũ akwa no ta andũ aku, na mbarathi ciakwa no ta mbarathi ciaku.”

⁸ Jehoshafatu ak̄im̄ũria at̄ir̄i, “T̄ukũgera nj̄ira ĩr̄ikũ t̄ukamathar̄ik̄ire?”

Joramu ak̄im̄ucokeria at̄ir̄i, “T̄ukũgera nj̄ira ya werũ-inĩ wa Edomu.”

⁹ N̄i ũndũ ũcio m̄uthamaki wa Isiraeli akiu-magara, mar̄i na m̄uthamaki wa Juda, na wa Edomu.* Thuutha wa ḡuthiũr̄ur̄uka m̄ithenya m̄ugwanja-r̄i, thigari itiar̄i na maaĩ ma kũnyua kana maaĩ ma nyamũ iria maar̄i nacio.

* **3:9** M̄uthamaki wa Edomu aamũr̄two n̄i Jehoshafatu arũgam̄ir̄ire Edomu n̄igũkorwo yar̄i rungu rwa Juda.

10 Mũthamaki wa Isiraeli akĩũria atĩrĩ, “Ūũ nĩatĩa! Kaĩ Jehova atwĩtĩte tũrĩ athamaki atatũ hamwe nĩgeetha atũneane kũrĩ Moabi?”

11 Nowe Jehoshafatu akĩũria atĩrĩ, “Kaĩ gũkũ gũtarĩ mũnabii wa Jehova ũrĩa ũngĩtũtuĩrĩria ũhoro harĩ Jehova?”

Nake mũtongoria ũmwe wa mũthamaki wa Isiraeli agĩcookia atĩrĩ, “Elisha mũrũ wa Shafatu arĩ gũkũ. Nĩwe waitagĩrĩria Elija maaĩ moko.”

12 Jehoshafatu akiuga atĩrĩ, “Kiugo kĩa Jehova kĩrĩ hamwe nake.” Nĩ ũndũ ũcio mũthamaki wa Isiraeli marĩ na Jehoshafatu na mũthamaki wa Edomu magĩkũrũka kũrĩ Elisha.

13 Elisha akĩra mũthamaki wa Isiraeli atĩrĩ, “Ndi na ũhoro ũrĩkũ nawe? Thiĩ kũrĩ anabii a thoguo na anabii a nyũkwa.”

Nake mũthamaki wa Isiraeli akĩmũcookeria atĩrĩ, “Aca, tũtingĩthiĩ nĩ ũndũ nĩ Jehova ũtwĩtĩte ithuĩ athamaki atatũ nĩguo atũneane kũrĩ Moabi.”

14 Elisha akiuga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe atũũraga muoyo, ũrĩa niĩ ndungatagĩra, tiga nĩ ũndũ wa gũconokera Jehoshafatu mũthamaki wa Juda-rĩ, niĩ ndingĩakwĩhũgũrĩra o na kana nyone ta wĩ ho.

15 No rĩrĩ, ndeherai mũhũũri wa kĩnanda kĩa mũgeeto.”

O rĩrĩa mũhũũri wa kĩnanda aahũraga-rĩ, guoko kwa Jehova gũkĩgĩa igũrũ rĩa Elisha

16 nake akiuga atĩrĩ, “Ūũ nĩguo Jehova ekuuga: Enjai mĩtaro iĩyũre gĩtuamba gĩkĩ.

17 Nĩgũkorwo Jehova ekuuga ũũ: Mũtikuona rũhuho kana mbura, no rĩrĩ, gĩtuamba gĩkĩ

nĩgĩkũiyũra maaĩ, na inyuĩ, na ng'ombe cianyu na nyamũ icio ingĩ cianyu mũmanyue.

¹⁸ Ũndũ ũyũ nĩ mũhũthũ maitho-inĩ ma Jehova; na ningĩ nĩekũneana Moabi moko-inĩ manyu.

¹⁹ Nĩmũkang'aũrania itũũra rĩothe rĩirigĩirwo na rũthingo rwa hinya, na itũũra rĩothe inene. Nĩmũgatema mũtĩ wothe mwega, na mũthike ithima ciothe, na mũthũkangie mĩgũnda yothe mĩega na mahiga."

²⁰ Rũciinĩ rũrũ rũngĩ, ta ihinda rĩrĩa rĩrutagwo igongona, maaĩ magĩtherera kuuma mwena wa Edomu! Naguo bũrũri ũcio ũkĩiyũra maaĩ.

²¹ Na rĩrĩ, andũ a Moabi othe nĩmaiguĩte atĩ athamaki acio nĩmokĩte kũrũa nao; nĩ ũndũ ũcio mũndũ mũrũme wothe, mwĩthĩ na mũkũrũ, ũrĩa ũngĩahotire gũkuua indo cia mbaara, agĩtuo na makĩgwo mũhaka-inĩ.

²² Rĩrĩa mookĩrire rũciinĩ tene-rĩ, riũa nĩrĩarĩte maaĩ-inĩ macio igũrũ. Andũ a Moabi marĩ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ makĩona maaĩ maarĩ matune ta thakame.

²³ Nao makĩirana atĩrĩ, "ĩrĩa nĩ thakame! Athamaki acio no nginya makorwo nĩmarũite na makoogana o ene. Andũ a Moabi, nĩtũthĩĩ tũgatahe indo!"

²⁴ No rĩrĩa andũ a Moabi mookire kũu kambĩ-inĩ cia Isiraeli-rĩ, Isiraeli makĩarahũka na makĩhũũrana nao o nginya andũ a Moabi makĩũra. Nao andũ a Isiraeli magĩtharĩkĩra bũrũri ũcio na makĩũraga andũ a Moabi.

²⁵ Nao makĩananga matũũra, na o mũndũ agĩikia ihiga mũgũnda-inĩ wothe ũrĩa warĩ mwega, o nginya ĩkĩiyũra mahiga. Ningĩ

magĩthika ithima ciothe, na magĩtema mũtĩ o wothe mweka. Itũũra rĩa Kiriharesethu no rĩo rĩatigarire rĩtarĩ imomore mahiga, no arũme maarĩ na igũtha o narĩo makĩrĩrigiicĩria, makĩrĩtharĩkĩra.

²⁶ Rĩrĩa mũthamaki wa Moabi onire atĩ mbaara nĩyamũhatĩrĩria-rĩ, agĩthiĩ na andũ magana mũgwanja marĩ na hiũ cia njora makarũe na mũthamaki wa Edomu, no matiahotire.

²⁷ Hĩndĩ ĩyo akĩoya mũriũ wake wa irigithathi, o we ũrĩa ũngĩathamakire ithenya rĩake, akĩmũruta arĩ igongona igũrũ rĩa rũthingo rwa itũũra rĩu inene. Nao andũ a Isiraeli makĩrakara mũno; makĩmweherera, magĩcooka bũrũri wao.

4

Maguta ma Mũtumia wa Ndigwa

¹ Na rĩrĩ, mũtumia wa mũndũ ũmwe wa thiritũ ya anabii agĩkaĩra Elisha, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndungata yaku, mũthuri wakwa, nĩakuĩte, na wee nĩũũĩ atĩ araarĩ mwĩtigĩri Jehova. No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa araarĩ na thiĩrĩ wake nĩarooka kũiyĩra tũmwana twakwa tweerĩ tũtuĩke ngombo ciake.”

² Elisha akĩmũũria atĩrĩ, “Ingĩhota gũgũteithia atĩa? Ta njĩra atĩrĩ, nĩ kĩ ũrĩ nakĩo nyũmba gwaku?”

Nake akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ndungata yaku ndĩrĩ na kĩndũ o nakĩ, tiga o tũguta tũnini.”

³ Elisha akiuga atĩrĩ, “Thiĩ kũrĩ andũ a itũũra rĩaku othe ũhooe ndigithũ itarĩ kĩndũ. Ũhooe ndigithũ nyingĩ.

⁴ Ũcooke ũtoonye nyũmba yaku thĩinĩ hamwe na ariũ aku, na ũhinge mũrango. Ũitĩrĩre maguta ndigithũ-inĩ icio ciothe, na o ĩrĩa yaiyũra ũkamĩiga mwena-inĩ.”

⁵ Nake akĩmũtiga, na thuutha ũcio mũtumia ũcio akĩhingĩra nyũmba hamwe na ariũ ake. Nao makamũrehagĩra ndigithũ, nake agĩthiĩ na mbere gũitĩrĩra maguta.

⁶ Rĩrĩa ndigithũ ciothe ciaiyũrĩre, akĩra mũriũ atĩrĩ, “Ndehere ndigithũ ĩngĩ.”

No mũriũ akĩmũcookeria atĩrĩ, “Hatĩrĩ ndigithũ ĩngĩ ĩtigarĩte.” Namo maguta magĩthira.

⁷ Agĩthiĩ akĩra mũndũ wa Ngai ũhoro ũcio, nake akĩmwĩra atĩrĩ, “Thiĩ wendie maguta ũrĩhe mathiirĩ maku. We na ariũ aku-rĩ, mũtũurio nĩ kĩrĩa gĩgũtigara.”

Mũriũ wa Mũshunami Kũriũkio

⁸ Na rĩrĩ, mũthenya ũmwe Elisha agĩthiĩ Shunemu, na kũu nĩ kwarĩ na mũtumia warĩ mũtongu, ũrĩa wamũringĩrĩrie mathiĩ gwake akarĩe irio. Nĩ ũndũ ũcio rĩrĩa rĩothe aahĩtũkagĩra hau nĩatoonyaga kuo akarĩa irio.

⁹ Mũtumia ũcio akĩra mũthuuriwe atĩrĩ, “Nĩnjũũĩ atĩ mũndũ ũyũ ũhĩtũkagĩra gũkũ gwitũ kainingĩ nĩ mũndũ mũtheru wa Ngai.

¹⁰ Reke twake kanyũmba kanini nyũmba-igũrũ na tũige gĩtanda, na metha, na gĩtĩ, na tawa nĩ ũndũ wake. Nĩgeetha aikarage ho rĩrĩa ooka gũkũ gwitũ.”

¹¹ Mũthenya ũmwe rĩrĩa Elisha ookire-rĩ, akĩambata kanyũmba-inĩ gake na agĩkoma kuo.

12 Akĩira Gehazi ndungata yake atĩrĩ, “Ĩta mĩtumia ũcio Mũshunami.” Nĩ ũndũ ũcio akĩmwĩta nake akĩrũgama mbere yake.

13 Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Ĩra mĩtumia ũcio atĩrĩ, Nĩwĩthĩnĩtie mũno nĩ ũndũ witũ. Na rĩrĩ, ũngĩenda gwĩkĩrwo atĩa? No tũkwarĩrĩrie harĩ mũthamaki kana harĩ mũnene wa mbũtũ ya ita?”

Nake agĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ndirĩ na thĩina, ndũũranagia na andũ aitũ.”

14 Ningĩ Elisha akĩũria Gehazi atĩrĩ, “Mũtumia ũyũ angĩkĩrwo atĩa?”

Gehazi akiuga atĩrĩ, “Ndarĩ mwana wa kahĩ, na mũthuurawe nĩ mũkũrũ.”

15 Hĩndĩ ĩyo Elisha akiuga atĩrĩ, “Mwĩte.” Nĩ ũndũ ũcio Gehazi akĩmwĩta, nake mĩtumia ũcio akĩrũgama mũromoniĩ.

16 Nake Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Thinda ta rĩrĩ mwaka ũyũ ũgũũka-rĩ, nĩũkanyĩta mwana waku wa kahĩ na moko maku.”

Nake akĩrega, akiuga atĩrĩ, “Aca, mwathi wakwa, tiga kũheenia ndungata yaku, wee mũndũ wa Ngai!”

17 No rĩrĩ, mĩtumia ũcio akĩgĩa nda, na mwaka ũcio ũngĩ ihinda o ta rĩu agĩciara kahĩ, o ta ũrĩa Elisha aamwĩrite.

18 Mwana ũcio agĩkũra, na mũthenya ũmwe akiumagara, agĩthiĩ kũrĩ ithe, ũrĩa warĩ hamwe na agethi.

19 Nake akĩira ithe atĩrĩ, “Wũi mũtwe-ĩ! Wũi mũtwe-ĩ!”

Nake ithe akĩira ndungata atĩrĩ, “Mũkuue ũmũtwarĩre nyina.”

20 Na thuutha wa ndungata kũmũkuua na kũmũtwarĩra nyina-rĩ, mwana ũcio agĩkara magũrũ-inĩ ma nyina nginya mĩaraho, agĩcooka agĩkua.

21 Nyina agĩthiĩ, akĩmũkomia ũrĩrĩ-inĩ wa mũndũ wa Ngai, agĩcooka akĩhinga mũrango, agĩthiĩ.

22 Nake agĩta mũthuriwe, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndagũthaitha ũndũmĩre ndungata ĩmwe na ndigiri, nĩguo thiĩ kũrĩ mũndũ wa Ngai na ihenya na njooke.”

23 Nake akĩmũũria atĩrĩ, “Ũgũthiĩ kũrĩ we ũmũthĩ nĩkĩ, na ti Karũgamo ka Mweri kana Thabatũ?”

Nake akiuga atĩrĩ, “Hatĩrĩ na thiĩna.”

24 Agĩtandĩka ndigiri, na akĩira ndungata yake atĩrĩ, “Teng’eria ndigiri, na ndũgaathiĩ kahora tiga ngwĩrire.”

25 Nĩ ũndũ ũcio akĩambĩrĩria rũgendo, agĩkinya kũrĩ mũndũ wa Ngai Kĩrĩma-inĩ gĩa Karimeli.

Nake mũndũ wa Ngai rĩrĩa aamuonire arĩ o haraihu akĩira ndungata yake Gehazi atĩrĩ, “Ta cũthĩrĩria! Ũũrĩa nĩ mũtumia ũrĩa Mũshunami!

26 Hanyũka ũmũtũnge na ũmũurie atĩrĩ, ‘Wee ũrĩ mwega? Ī mũthuuri waku no mwega? Mwana waku no mwega?’ ”

Nake mũtumia ũcio akĩmũcookeria atĩrĩ, “Maũndũ mothe nĩ mega.”

27 Mũtumia ũcio aakinya harĩ mũndũ wa Ngai kĩrĩma-inĩ, akĩmũnyiita magũrũ. Nake Gehazi agĩũka kũmweheria, no mũndũ wa Ngai akĩmwĩra atĩrĩ, “Tigana nake! Arĩ na ruo rũnene

mũno ngoro, no Jehova nĩahithĩte ũhoro ũyũ akaaga kũumenyithia gĩtũmi kĩa guo.”

28 Nake mĩtumia ũcio akĩmũũria atĩrĩ, “Wee mwathi wakwa, nĩndakũũrĩtie ũhe kahĩ? Githĩ ndiakwĩrire, ‘Ndũkarahũre mwĩhoko wakwa?’”

29 Nake Elisha akĩira Gehazi atĩrĩ, “Wĩohe mũcibi njohero na ũkuue rũthanju rwakwa na guoko, ũhanyũke. Ũngĩcemanina na mũndũ o wothe ndũkamũgeithie, na mũndũ o wothe angĩkũgeithia ndũkamũcookerie. Ũthiĩ ũigĩrĩre rũthanju rwakwa ũthiũ-inĩ wa kamwana kau.”

30 Nowe nyina wa mwana akiuga atĩrĩ, “Titherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, na o ta ũrĩa wee ũtũũraga muoyo-rĩ, nĩ ndigũgũtiga.” Nĩ ũndũ ũcio Elisha agĩũkĩra, akĩmũrũmĩrĩra.

31 Na rĩrĩ, Gehazi agĩthiĩ arĩ mbere yao, akĩigĩrĩra rũthanju ũthiũ-inĩ wa kahĩ kau, no gatiagambire kana kwĩnyagunya. Nĩ ũndũ ũcio Gehazi akĩhũndũka agatũnge Elisha, na akĩmwĩra atĩrĩ, “Kamwana gatiinokĩra.”

32 Rĩrĩa Elisha aakinyire nyũmba, agĩkora kamwana gakomete gĩtanda-inĩ gĩake karĩ gakuũ.

33 Nake agĩtoonya thĩinĩ, akĩhingĩra na mũrango marĩ o eerĩ nako, akĩhooya Jehova.

34 Ningĩ akĩhaica ũrĩrĩ, agĩkomera kamwana kau, kanua gwa kanua, maitho kwa maitho, na moko kwa moko. Na rĩrĩa eetambũrũkĩtie igũrũ rĩako, mwĩrĩ wa kamwana kau ũkĩgĩa ũrugarĩ.

35 Nake Elisha agĩũkĩra, akĩehera, akĩũrũũranga kanyũmba thĩinĩ, agĩcooka gĩtanda-inĩ, agĩtambũrũkia rĩngĩ igũrũ rĩako.

Kamwana kau gagiathimūra maita mūgwanja, na gakīhingūra maitho.

³⁶ Nake Elisha agĩta Gehazi, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ĩta mūtumia ũcio Mūshunami.” Nake akĩmwĩta. Rĩrĩa mūtumia ookire-rĩ, Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Oya mūrũguo.”

³⁷ Nake agĩtoonya, akĩgũithia thĩ magūrũ-inĩ make, akiinamia ũthiũ thĩ. Agĩcooka akĩoya mwana wake, akiuma.

Gĩkuũ Nyũngũ-inĩ

³⁸ Nake Elisha agĩcooka Giligali, nakuo kũu bũrũri-inĩ ũcio nĩ kwarĩ na ng’aragu. Rĩrĩa thiritũ ya anabii yacemanagia nake, akĩra ndungata yake atĩrĩ, “Hagĩra nyũngũ nene ũrugĩre andũ aya irio.”

³⁹ Hĩndĩ ĩyo ũmwe wa anabii agĩthiĩ mūgũnda gwetha nyeni, agĩkora rũngũ rwa gĩthaka. Agĩtua maciaro maruo, akĩmaiyrũria ruuno-inĩ rwa nguo yake ya igūrũ. Acooka akĩmatinangĩria nyũngũ-inĩ ĩyo yarugaga irio, o na gũtuĩka gũtirĩ mũndũ wamenyire ciarĩ kĩĩ.

⁴⁰ Andũ acio makĩihũrĩrwo irio icio, no rĩrĩa maambĩriirie gũcirĩa-rĩ, magĩkaya makiuga atĩrĩ, “Wũi mũndũ wa Ngai, nyũngũ-inĩ ĩno he na gĩkuũ!” Nao makĩremwo nĩ gũcirĩa.

⁴¹ Nake Elisha akiuga atĩrĩ, “Rehei mũtu.” Nake akĩwikĩra nyũngũ-inĩ ĩyo, akiuga atĩrĩ, “Ihũrĩra andũ marĩe.” Na hakĩaga kĩndũ kĩngĩmathũkia irio-inĩ icio.

Elisha kũhe Andũ Igana Rĩmwe Irio

⁴² Na rĩrĩ, hagĩũka mũndũ oimĩte Baali-Shalisha, akĩrehera mũndũ wa Ngai mĩgate

mĩrongo ãĩĩ ya cairi, ãĩĩa yarugĩtwo na maciaro ma mbere ma ngano, na igira cia ngano ya mũgethano. Nake Elisha akĩmwĩra atĩĩ, “Mĩnengere andũ marĩe.”

⁴³ Nayo ndungata yake ãkĩmũũria atĩĩ, “Ndaahota atĩa kũhe andũ igana rĩmwe mĩgate ãno?”

No Elisha akĩmũcookeria atĩĩ, “Mĩnengere andũ marĩe. Nĩgũkorwo Jehova ekuuga ũũ: ‘Mekũrĩa na matigie.’ ”

⁴⁴ Nake akĩnengera andũ, makĩrĩa na ãgĩtigara, kũringana na kiugo kĩa Jehova.

5

Naamani Kũhonio Mangũ

¹ Na rĩĩ, Naamani aarĩ mũnene wa mbũtũ cia ita cia mũthamaki wa Suriata. Aarĩ mũndũ mũnene maitho-inĩ ma mwathi wake na aarĩ mũndũ watĩkĩte mũno, tondũ Jehova nĩamũhũthĩrĩte kũhe andũ a Suriata ũhootani. Aarĩ mũthigari njamba, no aarĩ na mangũ.

² Na rĩĩ, mbũtũ cia Suriata nĩciathiĩte nja na igataha mũirĩtu mũnini kuuma Isiraeli, nake aatungatagĩra mũtumia wa Naamani.

³ Nake mũirĩtu ũcio akĩra mwathi wake mũndũ-wa-nja atĩĩ, “Naarĩ korwo mwathi wakwa Naamani no one mũnabii ũrĩa ũrĩ Samaria! No amũhonie mangũ make.”

⁴ Naamani agĩthiĩ kũrĩ mũthamaki mwathi wake na akĩmwĩra ũrĩa mũirĩtu ũcio woimĩte Isiraeli oigĩte.

⁵ Nake mũthamaki ũcio wa Suriata akĩmũcookeria atĩĩ, “Geria ũthiĩ. Nĩngũtũmĩra

mũthamaki wa Isiraeli* marũa.” Nĩ ùndũ ùcio Naamani akiumagara na agĩkuua taranda ikũmi† cia betha, na cekeru 6,000‡ cia thahabu, na nguo cia magarũrĩra ikũmi.

6 Marũa marĩa atwarĩire mũthamaki wa Isiraeli maandĩkĩtwo atĩrĩ: “Nĩndatũma ndungata yakwa Naamani na marũa maya kũrĩ we, nĩgeetha ùmũhonie mangũ make.”

7 Rĩrĩa mũthamaki wa Isiraeli aathomire marũa macio-rĩ, agĩtembũranga nguo ciake, akiuga atĩrĩ, “Nĩ ndĩ Ngai? Ndaahota kũũraga na gũcookia muoyo rĩngĩ? Nĩ kĩ gĩgũtũma mũndũ ùyũ atũme mũndũ kũrĩ nĩ atĩ ahonio mangũ make? Ta kĩone, arageria kũnjũgita!”

8 Rĩrĩa Elisha mũndũ wa Ngai aiguire atĩ mũthamaki wa Isiraeli nĩatembũrangĩte nguo ciake-rĩ, akĩmũtũmĩra ndũmĩrĩri ãno: “Nĩ kĩ gĩgũtũma ùtembũrange nguo ciaku? Reke mũndũ ùcio oke kũrĩ nĩ, na nĩekũmenya atĩ nĩ kũrĩ mũnabii thĩinĩ wa Isiraeli.”

9 Nĩ ùndũ ùcio Naamani agĩthiĩ hamwe na mbarathi ciake na ngaari cia ita o nginya mũromo-inĩ wa nyũmba ya Elisha.

10 Nake Elisha akĩmũtũmĩra mũndũ amwĩre atĩrĩ, “Thiĩ wĩthambe maita mũgwanja rũũ-inĩ rwa Jorodani, na mwĩrĩ waku nĩũkũhonio, na nĩũgũthera.”

11 No Naamani agĩthiĩ arakarĩte, akiuga atĩrĩ, “Ngwĩciiragia atĩ ti-itherũ mũnabii nĩekuuma nja oke kũrĩ nĩ, na arũgame akaĩre rĩĩtwa rĩa Jehova Ngai wake, acooke athũngũthie guoko

* 5:5 Joramu nĩwe warĩ mũthamaki wa Isiraeli. † 5:5 nĩ ta kilo 340 ‡ 5:5 nĩ ta kilo 70

gwake igūrū rīa handū hau harūaru, aahonie mangū.

12 Githī njūūī cia Dameski, na Abana, o na Fari-pari ti njega gūkīra maaī o mothe ma Isiraeli? Githī ndingīthambire thīinī wacio therio?” Nī ūndū ūcio akīhūndūka, agīthiī arakarīte mūno.

13 Ndungata cia Naamani igīthiī harī we ikīmwīra atīrī, “Ithe witū, korwo mūnabii akwīrere wīke ūndū mūnene gūkīra ūyū-rī, githī ndūngīwīkire? Githī to wīke makīria ūndū ūyū aakwīra, ‘Wīthambe, ūtherio!’ ”

14 Nī ūndū ūcio Naamani agīkūrūka, agītobokia Jorodani maita mūgwanja, o ta ūrīa mūndū wa Ngai aamwīrīte, nago mwīrī wake ūkīhona, ūgīthera ūkīhaana ta wa kaana kanini.

15 Hīndī ĩyo Naamani na arīa othe maamūteithagia magīcooka kūrī mūndū wa Ngai. Nake akīrūgama mbere yake, akiuga atīrī, “Rīu nīndamenya atī gūtīrī Ngai ūngī thī yothe tiga gūkū Isiraeli. Ndagūthaitha wītīkīre kuoya kīheo kuuma kūrī ndungata yaku.”

16 Nake mūnabii akīmūcookeria atīrī, “Titherū o ta ūrīa Jehova ūrīa ndungatagīra atūūruga muoyo-rī, nī ndingūtīkīra kuoya kīndū o na kī.” Na rīrī, o na gūtūika Naamani nīamūringīrīrie mūno-rī, nīaregire.

17 Nake Naamani akiuga atīrī, “Angīkorwo ndūngīoya-rī, ndagūthaitha ūreke nī ndungata yaku heo tīrī ūrīa wothe ūngīkuuo nī nyūmbū igīrī, nīgūkorwo ndungata yaku ndīrī hīndī ĩgacooka kūruta maruta ma njino kana magongona kūrī ngai ĩngī, tiga o Jehova.

18 No rĩrĩ, Jehova arorekera ndungata yaku ũndũ-inĩ o ũyũ ũmwe: Rĩrĩa mũthamaki mwathi wakwa arĩtoonyaga hekarũ ya Rimoni amĩnamĩrĩre etiranĩtie na guoko gwakwa, na nĩ nyinamĩrĩre ho-rĩ, rĩrĩa ngainamĩrĩra ndĩ hekarũ-inĩ ya Rimoni, Jehova arorekera ndungata yaku nĩ ũndũ wa gwĩka ũguo.”

19 Hĩndĩ iyo Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Thiĩ na thayũ.”

Thuutha wa Naamani gũkorwo athiĩte itĩnariĩ,

20 Gehazi, ndungata ya Elisha mũndũ wa Ngai, agĩciiria atĩrĩ, “Mwathi wakwa nĩahũthĩria Naamani ũcio Mũsuriata maũndũ nĩ kũrega kwamũkĩra indo iria ekũmũreheire. Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo-rĩ, nĩ nĩ ngũhanyũka ndĩmũkinyĩre nĩguo njoe kĩndũ kuuma harĩwe.”

21 Tondũ ũcio Gehazi akĩhiũha nĩguo akinyĩre Naamani. Rĩrĩa Naamani aamuonire ahanyũkĩte arorete na kũrĩ we-rĩ, akiuma ngaari-inĩ ya ita nĩguo amũtũnge. Akĩmũũria atĩrĩ, “Maũndũ mothe nĩ mega?”

22 Nake Gehazi agĩcookia atĩrĩ, “Ĩĩ, maũndũ mothe nĩ mega. Mwathi wakwa aandũma ngwĩre atĩrĩ, ‘Aanake eerĩ kuuma thiritũ-inĩ ya anabii mooka kũrĩ nĩ o rĩu, moimĩte bũrũri ũrĩa ũrĩ irĩma wa Efiraimu. Ndagũthaitha ũmahe taranda ĩmwe§ ya betha, na nguo cia magarũrĩra meerĩ.’ ”

23 Nake Naamani akiuga atĩrĩ, “Ĩtikĩra woe taranda igĩrĩ.” Agĩthaitha Gehazi aciĩtikĩre,

§ 5:22 nĩ ta kilo 34

ningĩ akĩoha taranda igĩrĩ cia thahabu agĩciĩkĩra mĩhuko-inĩ ãrĩ hamwe na nguo cia magarũrĩra meerĩ. Nake akĩnengera ndungata ciake igĩrĩ, igĩkuua, igĩthĩ mbere ya Gehazi.

²⁴ Rĩrĩa Gehazi aakinyire kĩrĩma-inĩ, agĩtia ndungata indo icio, agĩciiga nyũmba. Nake akiugĩra ndungata icio ũhoro, nacio igĩthĩra.

²⁵ Thuutha ũcio agĩtoonya nyũmba akĩrũgama mbere ya mwathi wake Elisha.

Nake Elisha akĩmũũria atĩrĩ, “Gehazi uuma kũ?”

Nake Gehazi akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ndungata yaku ndĩrĩ kũndũ igũthĩite.”

²⁶ Nowe Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Githĩ roho wakwa nduuma hamwe nawe rĩrĩa mũndũ ũcio oimire ngaari-inĩ ya ita agũtũnge? Nĩ ihinda rĩa kuoya mbeeca, kana kwamũkĩra nguo, na mĩgũnda ya mĩtamaiyũ na ya mĩthabibũ, na ndũũru cia mbũri na ng’ombe, na ndungata cia arũme na cia andũ-a-nja?”

²⁷ Mangũ ma Naamani nĩwe mekwĩgwatĩrĩra na njiaro ciaku nginya tene.” Hĩndĩ ãyo Gehazi akĩehera harĩ Elisha arĩ na mangũ na akerũha, akahaana o ta ira.

6

Ithanwa Kũrera Maaĩ Igũrũ

¹ Na rĩrĩ, thiritũ ya anabii ikĩra Elisha atĩrĩ, “Rora, handũ haha tũgomanaga nawe nĩ hanini mũno.

² Twĩtĩkĩrie tũthĩ Jorodani, o mũndũ witũ akuue ãtugĩ kuo; na ũtwĩtĩkĩrie twake handũ ha gũtũũraga kũu.”

Nake akĩmeera atĩrĩ, “Thiĩi.”

³ Ningĩ ũmwe wao akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndagũthaitha wĩtikĩre gũthiĩ na ndungata ciaku.”

Nake Elisha agĩcookia atĩrĩ, “Ĩi, nĩtũgũthiĩ na inyuĩ.”

⁴ Nake Elisha agĩthiĩ hamwe nao.

Nao magĩthiĩ Jorodani na makĩambĩrĩria gũtema mĩtĩ.

⁵ Na rĩrĩa ũmwe wao aatemaga mũtĩ-rĩ, ithanwa rĩkĩgũa maaĩ-inĩ. Nake agĩkaya, akiuga atĩrĩ, “Mwathi wakwa, riuma rĩa kũhooya!”

⁶ Nake mũndũ wa Ngai akĩũria atĩrĩ, “Rĩagũa ha?” Na rĩrĩa aamuonirie handũ hau, Elisha agĩtinia kamũtĩ, agĩgaikia ho, narĩo ithanwa rĩkĩrera maaĩ igũrũ.

⁷ Nake akĩmwĩra atĩrĩ, “Oya ithanwa.” Nake mũndũ ũcio agĩtambũrũkia guoko, akĩrĩoya.

Elisha Gũtega Asuriata Atumumu

⁸ Na rĩrĩ, mũthamaki wa Suriata aarĩ na mbaara na andũ a Isiraeli. Thuutha wa kũrĩkanĩra na anene ake, akĩmeera atĩrĩ, “Ngwamba kambĩ handũ hana na hana.”

⁹ Mũndũ wa Ngai agĩtũmana kũri mũthamaki wa Isiraeli, akĩmwĩra atĩrĩ, “Wĩhũũge, na ndũkagerere handũ hana tondũ andũ a Suriata nĩho maraikũrũkĩra.”

¹⁰ Nĩ ũndũ ũcio mũthamaki wa Isiraeli agĩtũma andũ magatuĩrie ũhoru wa handũ hau mũndũ wa Ngai aarĩtie ũhoru waho. Mahinda maingĩ Elisha nĩeragĩra mũthamaki wa Isiraeli kũndũ kũrĩa aagĩrĩrwo nĩ kwĩmenyerera, nake agaikaraga ehũũgĩte.

11 Ūndũ ũcio ũkĩrakaria mũthamaki wa Suri-ata mũno. Nake agĩta anene ake na akĩmeera atĩrĩ, “Ngwenda kũmenya kuuma kũrĩ inyuĩ ũũ, nũũ witũ ũrĩ mwena wa mũthamaki wa Isiraeli?”

12 Nake ũmwe wa anene ake akĩmwĩra atĩrĩ, “Mũthamaki mwathi wakwa, gũtirĩ o na ũmwe witũ ũrĩ mwena wake. No rĩrĩ, Elisha ũrĩa mũnabii kũu Isiraeli nĩwe wĩraga mũthamaki wa Isiraeli ciugo nginya iria waragia ũrĩ nyũmba yaku ya toro.”

13 Nake mũthamaki agĩathana, akiuga atĩrĩ, “Thiĩi mũgatuĩrie kũrĩa arĩ, nĩguo ndũme andũ mamũnyiite.” Nake mũthamaki agĩcookerio ũhoru akĩrwo atĩrĩ, “Elisha arĩ Dothani.”

14 Nake mũthamaki agĩtũma mbarathi na ngaari cia ita, na mbũtũ yarĩ na hinya kũu. Igĩthiĩ ũtukũ, ikĩrigiicĩria itũũra rĩu.

15 Na rĩrĩa ndungata ya mũndũ wa Ngai yokĩrire, ikiuma nja rũciinĩ tene, ikĩona atĩ mbũtũ ya ita, na mbarathi, na ngaari cia ita nĩciarigiicĩrie itũũra. Nayo ndungata ikĩũria atĩrĩ, “Wũi, mwathi wakwa-ĩ, tũgwĩka atĩa?”

16 Nake mũnabii akĩmũcookeria atĩrĩ, “Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo arĩa marĩ mwena witũ nĩ aingĩ gũkĩra arĩa marĩ mwena wao.”

17 * Nake Elisha akĩhooya atĩrĩ, “Wee Jehova, mũhingũre maitho nĩguo oone.” Nake Jehova akĩhingũra maitho ma ndungata ĩyo, nayo ikĩrora, ikĩona kũu irĩma-inĩ kũiyũire mbarathi na ngaari cia ita irĩ na mwaki, ciothe irigiicĩrie Elisha.

* 6:17 2Ath 2:11

18 Na rĩria thũ ciake ciaikũrũkaga irorete kũrĩ we-rĩ, Elisha akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ, “Hũũra andũ aya na ũtumumu.” Nĩ ũndũ ũcio Jehova akĩmahũũra na ũtumumu, o ta ũria Elisha aahooete.

19 Elisha akĩmeera atĩrĩ, “Ĩno tiyo njĩra, o na rĩrĩ tirĩo itũũra. Nũmĩrĩrai, na nĩngũmũtwara kũrĩ mũndũ ũria mũracaria.” Nake akĩmatwara nginya Samaria.

20 Maarĩkia kũingĩra itũũra rĩu inene, Elisha akiuga atĩrĩ, “Jehova hingũra andũ aya maitho nĩgeetha mone.” Nake Jehova akĩmahingũra maitho, nao makĩona, magĩkora marĩ thĩnĩ wa Samaria.

21 Rĩria mũthamaki wa Isiraeli aamoonire-rĩ, akĩũria Elisha atĩrĩ, “Baba ndĩmooage? Nĩ wega ndĩmooage?”

22 Nake Elisha akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ndũkamooage. No ũũrage andũ arĩa wĩnyiitĩire na rũhiũ rwaku rwa njora kana ũta? Mahe irio na maaĩ, marĩe na manyue, macooke mathĩ kũrĩ mwathi wao.”

23 Nĩ ũndũ ũcio akĩmathondekera iruga inene, nao maarĩkia kũria na kũnyua, akĩmoigĩra ũhoro nao magĩcooka kũrĩ mwathi wao. Nĩ ũndũ ũcio mbũtũ cia ita cia Suriata igĩtiga gũtharĩkĩra bũrũri wa Isiraeli rĩngĩ.

Ng'aragu Nene kũu Samaria

24 Na rĩrĩ, thuutha ũcio Beni-Hadadi mũthamaki wa Suriata agĩcookanĩrĩria mbũtũ ciake cia ita ciothe, igĩthĩ, ikĩrigiicĩria Samaria irĩtunyane.

25 Na gũkĩgĩa na ng'aragu nene mũno itũũra rĩu inene. Kũrigiicĩrio kwarĩo gũgũikara ihinda iraya ũũ atĩ mũtwe wa ndigiri† wendagio cekeri mĩrongo ĩnana‡ cia betha, nakĩo kĩbaba kĩmwe§ kĩa mai ma ndutura gĩkeendio cekeri ithano.*

26 Na rĩrĩa mũthamaki wa Isiraeli aahĩtũkagĩra rũthingo igũrũ-rĩ, mũtumia ũmwe akĩmũkaĩra, akĩmwĩra atĩrĩ, “Mũthamaki, mwathi wakwa, ndeithia!”

27 Nake mũthamaki akĩmũcookeria atĩrĩ, “Angĩkorwo Jehova ndangĩgũteithia-rĩ, nĩ ingĩkũrutĩra ũteithio kũ? Nĩ kuuma kĩhuhĩro-inĩ kĩa ngano, kana nĩ kuuma kĩhĩhĩro-inĩ kĩa ndibei?”

28 Ningĩ agĩcooka akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ kĩragũthĩnia?”

Nake agĩcookia atĩrĩ, “Mũtumia ũyũ aran-jĩrĩre atĩrĩ, ‘Ruta mũrũguo nĩgeetha tũmũrĩe ũmũthĩ, naruo rũciũ tũkaarĩa mũriũ wakwa.’

29 Nĩ ũndũ ũcio tũraruga mũriũ wakwa na tũramũrĩa. Mũthenya ũyũ ũngĩ ndĩramwĩra atĩrĩ, ‘Ruta mũrũguo nĩgeetha tũmũrĩe,’ no aramũhitha.”

30 Na rĩrĩa mũthamaki aaiguire ciugo cia mũtumia ũcio-rĩ, agĩtembũranga nguo ciake. O agĩthiagĩra rũthingo igũrũ-rĩ, andũ magĩcũthĩrĩria, makĩona atĩ eehumbĩte nguo ya ikũnia thĩinĩ.

31 Nake akiuga atĩrĩ, “Ngai aronjĩka ũũru, na akĩrĩrĩrie kũnjĩka ũũru, angĩkorwo mũtwe wa

† 6:25 Ndigiri yarĩ nyamũ ĩrĩ thaahu na ndĩagĩrĩrwo nĩkũrĩio.

‡ 6:25 nĩ ta kilo 1 § 6:25 nĩ ta lita robo ĩmwe (0.25) * 6:25 nĩ ta giramu 55

Elisha mūrũ wa Shafatu nĩũgũkorwo ũnyiitaine na mwĩrĩ wake ũmũthĩ!”

³² Na rĩrĩ, Elisha aikarĩte gwake nyũmba arĩ hamwe na athuuri. Nake mũthamaki agĩtũma mũndũ athiiage mbere yake, no mũndũ ũcio ataanakinya, Elisha akĩira athuuri acio atĩrĩ, “Hĩ! Ī nĩmũrona ũrĩa mũũragani ũyũ andũmĩire mũndũ oke andinie mũtwe? Atĩrĩrĩ, mũndũ ũcio ooka-rĩ, mũhinge mũrango, na mũũnyiitĩrĩre ndakaingĩre. Githĩ mũkubio wa magũrũ ma mwathi wake ndũrĩ o thuutha wake?”

³³ O akĩaria nao-rĩ, mũndũ ũcio watũmĩtwo agĩkũrũka, agĩkinya harĩ we. Nake mũthamaki akiuga atĩrĩ, “Mwanangĩko ũyũ uumĩte kũrĩ Jehova. Nĩ kĩ kĩngĩtũma njeterere Jehova makĩria ma ũguo?”

7

¹ Elisha akiuga atĩrĩ, “Thikĩrĩria kiugo kĩa Jehova. Jehova ekuuga ũũ: Ihinda ta rĩrĩ rũciũ-rĩ, kĩbaba kĩmwe* kĩa mũtu mũhinyu gĩkeendio cekerĩ ĩmwe,† nacio ibaba igĩrĩ‡ cia cairi ikeendio cekerĩ ĩmwe hau kĩhingo-inĩ gĩa Samaria.”

² Nake mũnene ũrĩa wateithagia mũthamaki akĩira mũndũ wa Ngai atĩrĩ, “O na Jehova angĩhingũra ndirica cia igũrũ-rĩ, ũndũ ũcio wahoteka?”

Nake Elisha akĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩũkawona na maitho maku, no ndũkaarĩa o na kĩ!”

Ita rĩa Asuriata Kũũra

³ Na rĩrĩ, nĩ kwarĩ na andũ ana maarũarĩte mangũ, maaikaraga itoonyero-inĩ rĩa kĩhingo gĩa

* 7:1 nĩ ta kilo 7 † 7:1 nĩ ta giramu 11 ‡ 7:1 nĩ ta kilo 15

itũura inene. § Makĩrana atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ gĩgũtũma tũikare haha nginya tũkue?”

⁴ Tũngiuga atĩrĩ, ‘Nĩtũgũthĩĩ thĩinĩ wa itũura,’ o nakuo kũrĩ na ng’aragu, na no tũgũkua. Na tũngĩkara haha, no tũgũkua. Nĩ ũndũ ũcio rekei tũthĩĩ kũu kambĩ-inĩ ya Asuriata, twĩneane kũrĩo. Mangĩtũhonokia, tũgĩtũũre muoyo; mangĩtũũraga, tũgĩkue.”

⁵ Hwaĩ-inĩ gũkĩira magĩũkĩra, magĩthĩĩ kambĩ-inĩ ya Asuriata. Nao maakinya nyumĩrĩra ya kambĩ, magĩkora gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe kuo,

⁶ nĩgũkorwo Jehova nĩatũmĩte andũ a ita rĩa Asuriata maigue mũkubio wa ngaari cia ita, na wa mbarathi, na wa mbũtũ nene; nĩ ũndũ ũcio makĩrana atĩrĩ, “Atĩrĩrĩ, mũthamaki wa Isiraeli nĩakomborete athamaki a Ahiti na a Misiri nĩguo matũtharĩkĩre!”

⁷ Nĩ ũndũ ũcio magĩũkĩra, makĩũra hwaĩ-inĩ na mairia, magĩtiga hema ciao, o na mbarathi, na ndigiri. Magĩtiga kambĩ o ro ũguo yarĩ, na makĩũra nĩguo mahonokie mũoyo yao.

⁸ Andũ arĩa maarĩ na mangũ magĩkinya nyumĩrĩra ya kambĩ, na magĩtoonya hema-inĩ ĩmwe. Makĩrĩa na makĩnyua, na magĩkuua betha, na thahabu, o na nguo, magĩthĩĩ magĩcihitha. Magĩcooka rĩngĩ magĩtoonya hema ĩngĩ, makĩoya indo iria ciarĩ kuo o nacio magĩcihitha.

⁹ Magĩcooka makĩrana atĩrĩ, “Rĩu tũtireka wega. Mũthenya ũyũ nĩ wa kũheana ũhoru mwega, na ithuĩ no gũkira tũkirĩte naguo.

§ 7:3 Andũ arĩa maakoragwo na mangũ matietĩkĩrĩtio gũikara kambĩ hamwe na andũ arĩa angĩ (Alaw 13:46).

Tūngīeterera nginya gūkīe, no tūherithio. Rekei tūthī o ro rīu, tūkaheane ūhoru ūyū nyūmba-inī ya mūthamaki.”

¹⁰ Nao magīthī magīta arangīri a ihingo cia itūūra, makīmeera atīrī, “Nītūgūthiite kambī-inī ya Asuriata, na gūtīrī mūdū ūrī kuo, gūtīrī o na mūgambo wa mūdū, no mbarathi na ndigiri ciohetwo, nacio hema igatigwo o ro ūrīa ciatarī.”

¹¹ Nao arangīri a ihingo makīanīrīra ūhoru ūcio, nago ūgīkinyīra nyūmba ya mūthamaki.

¹² Nake mūthamaki agīūkīra ūtukū, na akīra anene ake atīrī, “Nīngūmwīra ūrīa Asuriata matwīkīte. Nīmamenyete tūrī na ng’aragu, nī ūndū ūcio nīkīo matigīte kambī, makeehitha kūu gīthaka-inī, magūciiria atīrī, ‘Ti-itherū nīmekuuma itūūra-inī na hīndī ūyo tūmanyiite mīgwate marī muoyo na tūtoonye itūūra-inī inene.’”

¹³ Nake ūmwe wa anene ake agīcookia atīrī, “Tūma andū amwe mathī na mbarathi ithano iria itigaire itūūra-inī. Ūhoru wao githī ndūgūkīhaana o ta wa Isiraēli othe arīa marī gūkū thīinī. Ī-ni, megūkorwo mahaana o ta Isiraēli aya othe makirī gūthira. Nī ūndū ūcio reke tūmatūme magatūirie ūrīa kūhaana.”

¹⁴ Nī ūndū ūcio magīthuura ngaari igīrī cia ita na mbarathi ciacio, nake mūthamaki akīmatūma marūmīrīre mbūtū cia ita cia Asuriata. Nake agīatha atwarithia akīmeera atīrī, “Thī mūgatūirie ūrīa kūhaana.”

¹⁵ Makīmarūmīrīra o nginya Jorodani, magīkora njīra ūyūrīte nguo na indo iria

Asuriata maatete marĩ ihenya-inĩ makĩũra. Nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa maatũmĩtwo makĩhũndũka na magĩcookeria mũthamaki ũhoru ũcio.

¹⁶ Hĩndĩ ĩyo andũ makiumagara, magĩthĩĩ na magĩtaha indo kambĩ-inĩ ya Asuriata. Nĩ ũndũ ũcio kĩbaba kĩmwe kĩa mũtu kĩendagio cekeri ĩmwe, na ibaba igĩrĩ cia cairi ciendagio cekeri ĩmwe o ta ũrĩa Jehova oigĩte.

¹⁷ Na rĩrĩ, mũthamaki aigĩte mũnene ũrĩa wamũteithagia akorwo arĩ mũrũgamĩrĩri wa kĩhingo, nao andũ makĩmũrangĩrĩria hau kĩhingo-inĩ, agĩkua, o ta ũrĩa mũndũ wa Ngai oigĩte rĩrĩa mũthamaki aathiĩte gwake mũciĩ.

¹⁸ Ũndũ ũcio wekĩkire o ta ũrĩa mũndũ wa Ngai eerĩte mũthamaki: “Ihinda o ta rĩrĩ rũciũ, kĩbaba kĩmwe kĩa mũtu gĩkeendio cekeri ĩmwe, nacio ibaba igĩrĩ cia cairi ikeendio cekeri ĩmwe kĩhingo-inĩ gĩa Samaria.”

¹⁹ Mũnene ũcio eerĩte mũndũ wa Ngai atĩrĩ, “O na Jehova angĩhingũra ndirica cia igũrũ-rĩ, ũndũ ũcio wahoteka?” Nake mũndũ wa Ngai aamũcookeirie atĩrĩ, “Nĩũkawona na maitho maku, no ndũkaarĩa o na kĩ!”

²⁰ Ũguo noguo gwekĩkire kũrĩ mũnene ũcio, nĩgũkorwo andũ maamũrangĩrĩirie hau kĩhingo-inĩ, agĩkua.

8

Mũshunami Gũcookerio Mũgũnda

¹ Na rĩrĩ, Elisha akĩra mũtumia ũrĩa aariũkĩirie mwana atĩrĩ, “Thĩĩ hamwe na andũ a nyũmba yaku mũgaikare kwa ihinda kũrĩa mũngĩhota gũikara, tondũ Jehova nĩatuĩte

kūgīe ng'aragu bŭrŭri-inĩ ũyũ, ĩrĩa ĩkũniina mĩaka mŭgwanja.”

² Nake mŭtumia ũcio agĩika o ta ũrĩa mŭndũ wa Ngai oigĩte. We mwene na andũ a nyũmba yake magĩthiĩ na magĩikara bŭrŭri wa Afilisti mĩaka mŭgwanja.

³ Na rĩrĩ, mĩaka mŭgwanja yathira-rĩ, aki-uma bŭrŭri wa Afilisti, agĩthiĩ kŭrĩ mŭthamaki kŭmŭthaitha nĩ ũndũ wa nyũmba na gĩthaka gĩake.

⁴ Mŭthamaki aaragia na Gehazi, ndungata ya mŭndũ wa Ngai, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ta njĩra maŭndũ mothe manene marĩa Elisha aaneka.”

⁵ O rĩrĩa Gehazi eeraga mŭthamaki ũrĩa Elisha aariũkirie mŭndũ-rĩ, mŭtumia ũrĩa wariũkiirio mŭriũ nĩ Elisha agĩũka gũthaitha mŭthamaki nĩ ũndũ wa nyũmba na gĩthaka gĩake.

Nake Gehazi akiuga atĩrĩ, “Mŭthamaki mwathi wakwa, ũyũ nĩwe mŭtumia ũcio, na mŭriũ ũrĩa wariũkirio nĩ Elisha nĩwe ũyũ.”

⁶ Nake mŭthamaki akĩũria mŭtumia ũhoru ũcio, nake akĩmũhe ũhoru.

Ningĩ mŭthamaki akĩira mŭnene ũmwe wake ũhoru wa mŭtumia ũcio, akĩmwĩra atĩrĩ, “Mũcookerie kĩrĩa gĩothe kiarĩ gĩake, hamwe na uumithio wothe wa gĩthaka gĩake, kuuma mŭthenya ũrĩa oimire bŭrŭri ũyũ o nginya rĩu.”

Hazaeli Kũũraga Beni-Hadadi

⁷ Na rĩrĩ, Elisha agĩthiĩ Dameski, nake Beni-Hadadi mŭthamaki wa Suriata aarĩ mŭrũaru. Rĩrĩa mŭthamaki eerirwo atĩrĩ, “Mŭndũ wa Ngai nĩokĩte nginya gũkũ,”

⁸ akĩra Hazaeli atĩrĩ, “Oya kĩheo, ũthiĩ ũtũnge mũndũ wa Ngai. Tuĩria ũhoro harĩ Jehova na ũndũ wake; mũurie atĩrĩ, ‘Niĩ nĩngũhona ndwari ĩno?’ ”

⁹ Nĩ ũndũ ũcio Hazaeli agĩthiĩ gũtũnga Elisha, akuuĩte kĩheo kĩa indo iria njega cia Dameski,* ikuuĩtwo nĩ ngamĩra mĩrongo ĩna. Hazaeli agĩthiĩ, akĩrũgama mbere ya Elisha, akĩmwĩra atĩrĩ, “Mũrũguo Beni-Hadadi mũthamaki wa Suriata nĩwe wandũma ngũurie atĩrĩ, ‘Niĩ nĩngũhona ndwari ĩno?’ ”

¹⁰ Nake Elisha agĩcookia atĩrĩ, “Thiĩ ũmwĩre atĩrĩ, ‘Ti-itherũ nĩũkũhona’; no Jehova nĩanguũrĩrie atĩ no egũkua.”

¹¹ Elisha akĩmũkũũrĩra maitho amũrorete nginya Hazaeli agĩconoka. Nake mũndũ wa Ngai akĩambĩrĩria kũrĩra.

¹² Nake Hazaeli akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ kĩratũma mwathi wakwa arĩre?”

Nake agĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ũndũ nĩnjũũ ũũru ũrĩa ũkaarehere andũ a Isiraeli. Nĩũgacina ciĩgitĩro ciao iria nũmu, na ũũrage aanake ao na rũhiũ rwa njora, ũtungumanie twana twao thĩ, na ũtarũre nda cia andũ-a-nja arĩa marĩ nda.”

¹³ Nake Hazaeli akĩmũũria atĩrĩ, “Ndungata ĩno yaku ĩtariĩ ta ngui-rĩ, yahota atĩa gwĩka ũndũ mũnene ũguo?”

Nake Elisha akĩmũcookeria atĩrĩ, “Jehova nĩanyonetie atĩ nĩũgatuĩka mũthamaki wa Suriata.”

* **8:9** Itũura rĩa Dameski rĩarĩ ngumo ũhoro-inĩ wa wonjoria, na rĩarĩ gatagatĩ ka bũrũri wa Misiri, na Asia Nini, na Mesopotamia.

14 Ningĩ Hazaeli agĩtigana na Elisha agĩcooka kũrĩ mwathi wake. Rĩrĩa Beni-Hadadi aamũũririe atĩrĩ, “Elisha akwĩririe atĩa?” Hazaeli akĩmũcookeria atĩrĩ, “Anjũririe ti-itherũ nĩũkũhona.”

15 No mũthenya ũyũ ũngĩ Hazaeli akĩoya taama mũritũ, akĩũtobokia maaĩ-inĩ, akĩhumbĩra mũthamaki ũthiũ naguo, o nginya agĩkua. Nake Hazaeli agĩthamaka ithenya rĩake.

Jehoramũ Mũthamaki wa Juda

16 Mwaka-inĩ wa ĩtano wa wathani wa Joramũ mũrũ wa Ahabu mũthamaki wa Isiraeli-rĩ, Jehoramũ mũrũ wa Jehoshafatu akĩambĩrĩria gũthamaka Juda.

17 Jehoramũ aarĩ na ũkũrũ wa mĩaka mĩrongo ĩtatũ na ĩrĩ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, na agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ĩnana.

18 Nĩathiire na mĩthiire ya athamaki a Isiraeli, o ta ũrĩa nyũmba ya Ahabu yekĩte, nĩgũkorwo aahikirie mwarĩ wa Ahabu. Nĩekire maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova.

19 No rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ndungata yake Daudi, Jehova ndeendaga kwananga Juda. Nĩeranĩire atĩ nĩegũtũũria tawa nĩ ũndũ wa Daudi na njiaro ciake nginya tene.

20 Mahinda ma Jehoramũ-rĩ, andũ a Edomu nĩmaremeire Juda na makĩgĩa na mũthamaki wao ene.

21 Nĩ ũndũ ũcio Jehoramũ agĩthiĩ Zairu hamwe na ngaari ciake ciothe cia ita. Andũ a Edomu makĩmũrigiicĩria hamwe na anene a ngaari ciake cia ita, no agĩũkĩra na akĩũra ũtukũ; narĩo ita rĩake, o na kũrĩ o ũguo, rĩkĩũra rĩgĩcooka mũciĩ.

22 Nginyagia ũmũthĩ andũ a Edomu matũũraga maremeire Juda. Andũ a Libina o nao makĩrega watho wa Juda o ihinda-inĩ rĩu.

23 Maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehoramu, na marĩa mothe eekire, githĩ matandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa maũndũ ma mahinda ma athamaki a Juda?

24 Nike Jehoramu akĩhurũka hamwe na maithe make na agĩthikwo hamwe nao itũũra-inĩ rĩa Daudi. Nike mũriũ Ahazia agĩtuĩka mũthamaki itherya rĩake.

Ahazia mũthamaki wa Juda

25 Mwaka-inĩ wa ikũmi na iĩrĩ wa wathani wa Joramu mũrũ wa Ahabu mũthamaki wa Isiraeli-rĩ, Ahazia mũrũ wa Jehoramu mũthamaki wa Juda nĩguo ambĩrĩirie gũthamaka.

26 Ahazia aarĩ na ũkũrũ wa mũaka mũrongo iĩrĩ na iĩrĩ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, na agĩthamaka arĩ Jerusalemu mwaka ũmwe. Nyina eetagwo Athalia, mwarĩ wa mwana wa Omuri mũthamaki wa Isiraeli.†

27 Nike Ahazia agĩthiĩ na mũthiire ya nyũmba ya Ahabu, na agĩka ũũru maitho-inĩ ma Jehova o ta ũrĩa nyũmba ya Ahabu yekĩte, nĩgũkorwo nĩmatarainie na nyũmba ya Ahabu nĩ ũndũ wa kũhikania kuo.

28 Ahazia nĩmathiire na Joramu mũrũ wa Ahabu nĩguo makarũe na Hazaeli mũthamaki wa Suriata kũu Ramothu-Gileadi. Nao Asuriata makĩguraria Joramu;

† 8:26 Mũtumia wa Mũthamaki Joramu eetagwo Athalia, na aarĩ mwarĩ wa Ahabu.

29 nĩ ũndũ ũcio Mũthamaki Joramu akĩhũndũka, agĩthiĩ Jezireeli nĩguo akahonie nguraro iria aagurarĩtio nĩ Asuriata kũu Ramothu makĩrũa na Hazaeli mũthamaki wa Suriata.

Hĩndĩ ĩyo Ahazia mũrũ wa Jehoramu mũthamaki wa Juda agĩkũrũka, agĩthiĩ Jezireeli akarore Joramu mũrũ wa Ahabu, tondũ nĩagurarĩtio.

9

Jehu Gũitĩrĩrio Maguta Atũke Mũthamaki wa Isiraeli

¹ Na rĩrĩ, mũnabii Elisha agĩta mũndũ ũmwe wa thiritũ ya anabii, akĩmwĩra atĩrĩ, “Thinĩkĩra nguo yaku ya igũrũ mũcibi-inĩ, na ũkuue mbũthũ ĩno ya maguta, ũthiĩ nginya Ramothu-Gileadi.

² Wakinya kũu, ũcarie Jehu mũrũ wa Jehoshafatu, mũrũ wa Nimushi. Ũthiĩ kũrĩ we, ũmũtigithanie na andũ a thiritũ yake, ũmũingĩrie kanyũmba ga thĩinĩ.

³ Ũcooke woe mbũthũ ya maguta ũmũitĩrĩrie mũtwe na uuge atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga ũũ: Ndagũitĩrĩria maguta ũtuĩke mũthamaki wa Isiraeli.’ Ũcooke ũhingũre mũrango ũre; ndũgaikare!”

⁴ Nĩ ũndũ ũcio mwanake ũcio mũnabii agĩthiĩ nginya Ramothu-Gileadi.

⁵ Rĩrĩa aakinyire kuo, agĩkora anene a mbũtũ cia ita maikarĩte hamwe. Akĩra mũnene wao atĩrĩ, “Mũnene, ndĩ na ndũmĩrĩri yaku.”

Nake Jehu akĩũria atĩrĩ, “Ithuothe-rĩ, nĩ ũrĩkũ ũrĩ na ndũmĩrĩri yake?”

Nake akĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩwe mũnene, ndũmĩrĩri nĩ yaku.”

⁶ Jehu agĩũkĩra, akĩingĩra nyũmba. Nake mũnabii agĩitĩrĩria Jehu maguta mũtwe, aki-uga atĩrĩ, “Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga ũũ: ‘Ndagũitĩrĩria maguta ũtuĩke mũthamaki wa andũ a Jehova a Isiraeli.

⁷ Wee-rĩ, nĩũkaniina nyũmba ya Ahabu mwathi waku nĩgeetha ndĩrĩhĩrie thakame ya anabii ndungata ciakwa, na thakame ya ndungata cia Jehova ciothe ĩrĩa yaitirwo nĩ Jezebeli.

⁸ Nyũmba yothe ya Ahabu nĩngathira biũ. Nĩnganiina nyũmba yothe ya Ahabu na ndĩmũniinĩre arũme othe, arĩa ngombo na arĩa matarĩ ngombo thĩinĩ wa Isiraeli.

⁹ Nyũmba ya Ahabu ngaamĩtua o ta nyũmba ya Jeroboamu mũrũ wa Nebati, na ta ya Baasha mũrũ wa Ahija.

¹⁰ Ha ũhoro wa Jezebeli-rĩ, agaatambu-rangwo nĩ ngui arĩ mũgũnda-inĩ wa Jezireeli, na gũtirĩ mũndũ ũkaamũthika.’ ” Nake akĩhingũra mũrango akĩũra.

¹¹ Hĩndĩ ĩrĩa Jehu oomire nja kũrĩ anene a thiritũ yake, mũndũ ũmwe wao akĩmũũria atĩrĩ, “Maũndũ mothe nĩ mega? Mũgũrũki ũcio egũũkĩte kũrĩ we nĩkĩ?”

Nake Jehu agĩcookia atĩrĩ, “Wee nĩũũĩ mũndũ ũcio o na maũndũ marĩa aaragia.”

¹² Nao makiuga atĩrĩ, “Tiga gũtũheenia, twĩre ma.”

Jehu akiuga atĩrĩ, “Anjĩra ũũ: ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Ndagũitĩrĩria maguta ũtuĩke mũthamaki wa Isiraeli.’”

¹³ Nao makĩhiũha kuoya nguo ciao cia igũrũ, magĩciara ngathĩ-inĩ cia nyũmba arũgame ho, magĩcooka makĩhuha karumbeta na makĩanĩrĩra atĩrĩ, “Jehu nĩwe mũthamaki!”

Jehu Kũũraga Joramu na Ahazia

¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio, Jehu mũrũ wa Jehoshafatu, mũrũ wa Nimushi, agĩciirĩra gũũkĩrĩra Joramu. (Hĩndĩ ĩyo Joramu na Isiraeli yothe maagitagĩra Ramothu-Gileadi, kuuma kũrĩ Hazaeli mũthamaki wa Suriata.

¹⁵ No Mũthamaki Joramu nĩacookete Jezireeli akahonie ironda iria aagurarĩtio nĩ Asuriata, rĩrĩa maarũaga na Hazaeli mũthamaki wa Suriata.) Nake Jehu akiuga atĩrĩ, “Angĩkorwo nĩmwetĩkĩra ũguo, mũtikareke mũndũ o na ũmwe oime itũũra-inĩ athĩ akaheane ũhoru ũcio Jezireeli.”

¹⁶ Ningĩ Jehu akĩhaica ngaari yake ya ita, agĩthĩ Jezireeli, tondũ nĩkuo Joramu aahurũkĩte, na Ahazia mũthamaki wa Juda nĩaikũrũkĩte agathĩ kũmũrora.

¹⁷ Hĩndĩ ĩrĩa mũrori wa itũũra aarũgamĩte mũthiringo-inĩ mũraihi na igũrũ kũu Jezireeli, akĩona mbũtũ cia ita cia Jehu igĩũka, agĩitana, akiuga atĩrĩ, “Nĩndĩrona mbũtũ cia ita igĩũka.”

Nake Joramu agĩathana, akiuga atĩrĩ, “Ethai mũndũ wa mbarathi, ũmũtũme athĩ acitũnge, aciũrie atĩrĩ, ‘Mũũkĩte na thayũ?’”

¹⁸ Nake mũndũ ũcio akĩhaica mbarathi, agĩthĩ gũtũnga Jehu, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ũũ

nĩguo mũthamaki ekũũria: ‘Wee-rĩ, ũũkĩte na thayũ?’”

Nake Jehu akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ũrĩ na ũhoro ũrĩkũ na thayũ? Nyuma thuutha.”

Nake mũrori wa itũũra agĩcookia ũhoro, akiuga atĩrĩ, “Mũndũ ũrĩa twatũma nĩakinya harĩo, na ndaracooka na gũkũ.”

19 Nĩ ũndũ ũcio mũthamaki agĩtũma mũndũ wa keerĩ wa mbarathi. Aakinya kũrĩ o akĩmeera atĩrĩ, “Ũũ nĩguo mũthamaki eekũũria: ‘Mũũkĩte na thayũ?’ ”

Nake Jehu agĩcookia atĩrĩ, “Ũrĩ na ũhoro ũrĩkũ na thayũ? Nyuma thuutha.”

20 Nake mũrori wa itũũra agĩcookia ũhoro, akiuga atĩrĩ, “Nĩakinya harĩo, no-o nake ndaracooka na gũkũ. Mũtwarĩre wa ngaari ya ita nĩ ta mũtwarĩre wa Jehu mũrũ wa Nimushi; atwarithagia ta mũgũrũki.”

21 Nake Joram agĩathana, akiuga atĩrĩ, “Ohererai mbarathi ngaari-inĩ yakwa ya ita.” Na ciohererwo, Joram mũthamaki wa Isiraeli na Ahazia mũthamaki wa Juda makiumagara, o mũndũ arĩ ngaari-inĩ yake ya ita, magatũnge Jehu. Magĩcemanía nake kamũgũnda-inĩ karĩa kaarĩ ka Nabothu ũrĩa Mũjezireeli.

22 Rĩrĩa Joram onire Jehu, akĩmũũria atĩrĩ, “Jehu, ũũkĩte na thayũ?”

Nake Jehu agĩcookia atĩrĩ, “Kũngĩgĩa na thayũ atĩa, ũhooi wa mĩhianano wothe na ũrogi wa nyũkwa, Jezebeli, ũingĩhĩte ũũ?”

23 Joram akĩgarũrũka akĩũra, akiugaga atĩrĩ, “Ahazia, kũrĩ na njikanĩrĩrio!”

24 Hĩndĩ ĩyo Jehu akĩruta ũta wake, akĩratha Joramu gatagatĩ ga ciande. Naguo mũguĩ ũgĩtheeca ngoro yake, agĩtungumana ngaari-inĩ yake.

25 Nake Jehu akĩra Bidikari mũnene wa ngaari yake ya ita atĩrĩ, “Muoe ũmũikie mũgũnda-inĩ ũrĩa warĩ wa Nabothu ũrĩa Mũjezireeli. Ririkana rĩrĩa niĩ nawe twatwaraga ngaari cia ita tũrĩ thuutha wa ithe Ahabu, rĩrĩa Jehova aaririe ũrathi ũyũ ũmũkonii, akiuga ũũ:

26 ‘Mũthenya wa ira nĩndĩronire thakame ya Nabothu na thakame ya ariũ ake, nĩguo Jehova ekuuga, na ti-itherũ nĩngatũma ũmĩrĩhĩre mũgũnda-inĩ o ũyũ, nĩguo Jehova ekuuga.’ Rĩu kĩmuoe, ũmũikie mũgũnda-inĩ ũcio, kũringana na kiugo kĩa Jehova.”

27 Hĩndĩ ĩrĩa Ahazia mũthamaki wa Juda onire ũrĩa kwahaana, akĩũra na njĩra ya Bethi-Hagani. Nake Jehu akĩmũhanyũkia, akĩanagĩrĩra atĩrĩ, “Mũũragei o nake!” Nao makĩmũgurarĩria arĩ ngaari-inĩ yake ya ita erekeire Guri hakuhĩ na Ibileamu, no akĩũrĩra Megido, agĩkuĩra kuo.

28 Nacio ndungata ciake ikĩmũkuua na ngaari ya ita, ikĩmũtwara Jerusalemu, na makĩmũthika hamwe na maithe make mbĩrĩra-inĩ yake, itũũra-inĩ rĩa Daudi.

29 (Ahazia aatuĩkĩte mũthamaki wa Juda mwaka-inĩ wa ikũmi na ũmwe wa wathani wa Joramu mũrũ wa Ahabu).

Jezebeli kũũragwo

30 Ningĩ Jehu agĩthiĩ Jezireeli. Na rĩrĩa Jezebeli aaiguire ũguo-rĩ, akĩhaka maitho make rangi

na akĩgemia njuĩrĩ yake, agĩcũthĩrĩria nja arĩ ndirica-inĩ.

³¹ Rĩrĩa Jehu aatoonyaga kĩhingo-inĩ, Jezebeli akĩmũuria atĩrĩ, “Ũũkĩte na thayũ, Zimuri, wee mũũragi wa mwathi waku?”

³² Nake Jehu akĩrora na igũrũ ndirica-inĩ, agĩitana akiũria atĩrĩ, “Nũũ ũrĩ mwena wakwa? Nũũ?” Nao andũ eerĩ kana atatũ maarĩ ahakũre makĩmũrora arĩ thĩ.

³³ Nake Jehu akiuga atĩrĩ, “Mũikiei thĩ!” Nĩ ũndũ ũcio makĩmũikia akĩgũa thĩ, nayo thakame ĩmwe yake ĩkĩminjũkĩra rũthingo o hamwe na mbarathi iria ciamũrangagĩrĩria thĩ na magũrũ ma cio.

³⁴ Jehu agĩtoonya nyũmba ya ũthamaki thĩinĩ akĩrĩa na akĩnyua. Nake akiuga atĩrĩ, “Menyererai mũndũ-wa-nja ũcio mũrume, na mũmũthike tondũ araarĩ mwarĩ wa mũthamaki.”

³⁵ No rĩrĩa maathire nja makamũthike, mati-akorire kĩndũ o na kĩmwe kĩa mwĩrĩ wake, tiga o ihĩndĩ rĩa mũtwe wake, na magũrũ, na moko make.

³⁶ Nao makĩhũndũka, makĩira Jehu ũhoro ũcio, nake akiuga atĩrĩ, “Gĩkĩ nĩ kiugo kĩa Jehova kĩrĩa aaririe na kanua ka ndungata yake Elija ũrĩa Mũtishibi, akiuga atĩrĩ: Ngui nũikaarĩa mwĩrĩ wa Jezebeli kamũgũnda-inĩ ka Jezireeli.

³⁷ Nakĩo kĩimba kĩa Jezebeli gĩgaatuĩka o ta rũrua kĩrĩ thĩ kamũgũnda-inĩ ka Jezireeli, nĩgeetha gũtikagĩe mũndũ ũkaahota kuuga atĩrĩ, ‘Ũyũ nĩ Jezebeli.’ ”

10

Andũ a Nyũmba ya Ahabu Kũũragwo

¹ Na rĩrĩ, Samaria kwarĩ na ariũ a nyũmba ya Ahabu mĩrongo mũgwanja. Nĩ ũndũ ũcio Jehu akĩandĩka marũa akĩmatũma Samaria kũrĩ anene a Jezireeli, na athuuri, na areri a ciana cia Ahabu, akĩmeera atĩrĩ,

² “Tondũ mũrĩ na ciana cia mwathi wanyu, na ningĩ mũrĩ na ngaari cia ita na mbarathi, na itũũra inene rĩirigĩre na thingo cia hinya, o na indo cia mbaara-rĩ, marũa maya maamũkinĩrĩrĩ,

³ thuurai mũriũ ũrĩa mwega na mwagĩrĩru mũno wa mwathi wanyu, na mũmũikarĩrie gĩtĩ kĩa ũnene gĩa ithe. Mũcooke mũrũĩrĩre nyũmba ya mwathi wanyu.”

⁴ No-o makĩmaka makiuga atĩrĩ, “Angĩkorwo athamaki eerĩ matiigana kũmũtooria-rĩ, ithuĩ twakĩhota atĩa?”

⁵ Nĩ ũndũ ũcio ũrĩa warĩ mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na mwathi wa itũũra, na athuuri, na areri a ciana magĩtũmĩra Jehu ndũmĩrĩri ĩno: “Ithuĩ tũrĩ ndungata ciaku, na nĩtũgwĩka ũrĩa wothe ũkuuga. Tũtiigũtua mũndũ o na ũmwe mũthamaki; wee ĩka o ũrĩa ũngĩona kwagĩrĩire.”

⁶ Nake Jehu akĩmaandĩkĩra marũa ma keerĩ akĩmeera atĩrĩ, “Angĩkorwo mũrĩ mwena wakwa na nĩmũkũnjathĩkĩra, ũragai ariũ a mwathi wanyu, mũgooka na ciongo ciao gũkũ Jezireeli ihinda o ta rĩrĩ rũciũ.”

Na rĩrĩ, ariũ a mũthamaki mĩrongo mũgwanja maarĩ na atongoria a itũũra arĩa maamareraga.

7 Na rĩrĩa marũa maakinyire, andũ acio makĩnyiita ariũ acio mĩrongo mũgwanja a mũthamaki na makĩmooraga othe. Magũkĩra ciongo ciao ikabũ-inĩ, magĩcitwarĩra Jehu o kũu Jezireeli.

8 Rĩrĩa mũndũ ũrĩa watũmĩtwo aakinyire, akĩra Jehu atĩrĩ, “Nĩmarehe ciongo cia ciana cia mũthamaki.”

Nake Jehu agĩathana, akiuga atĩrĩ, “Ciigei irũndo igĩrĩ itoonyero-inĩ rĩa itũũra o nginya rũciinĩ.”

9 Rũciinĩ rũrũ rũngĩ Jehu akiumagara. Akĩrũgama mbere ya andũ othe, akiuga atĩrĩ, “Inyuĩ mũtihĩtĩtie. Nĩ nĩ niĩ ndaciĩrĩire ndundu ya gũũkĩrĩra mwathi wakwa na ngĩmũũraga, no nũũ ũragĩte andũ aya othe?”

10 Menyai ũũ, atĩ gũtirĩ kiugo o na kĩmwe kĩarĩtio nĩ Jehova igũrũ rĩa nyũmba ya Ahabu gĩtakahingio. Jehova ekĩte o ũrĩa oigĩte na kanua ka ndungata yake Elija.”

11 Nĩ ũndũ ũcio Jehu akĩũraga andũ othe a nyũmba ya Ahabu arĩa maatigaire kũu Jezireeli, o ũndũ ũmwe na atongoria ake othe, na arata ake a hakuhĩ, o na athĩnjĩri-ngai ake, na gũtirĩ mũndũ wahonokire.

12 Jehu agĩcooka akiumagara, agĩthĩ Samaria. Aakinya Bethi-Ekedi ya Arĩithi-rĩ,

13 agĩtũngana na andũ amwe arĩa maatarainie na Ahazia mũthamaki wa Juda akĩmooria atĩrĩ, “Inyuĩ mũrĩ a?”

Nao magĩcookia atĩrĩ, “Ithuĩ tũrĩ a nyũmba ya Ahazia, na tũũkĩte kũgeithia mbarĩ ya mũthamaki, na ya mũtumia wa mũthamaki.”

14 Nake agĩathana atĩrĩ, “Nĩmanyiitwo marĩ muoyo!” Nĩ ũndũ ũcio makĩmatwara marĩ muoyo makĩmooragĩra gĩthima-inĩ kĩa Bethi-Ekedi, maarĩ andũ mĩrongo ĩna na eerĩ. Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe wahonokire.

15 Nake aarĩkia kuuma kũu, agĩkora Jehonadabu mũrũ wa Rekabu,* o nake okĩte kũmũtũnga. Nake Jehu akĩmũgeithia, akĩmũuria atĩrĩ, “Wee ũrĩ na ũiguano na niĩ, o ta ũrĩa ndĩ na ũiguano nawe?”

Nake Jehonadabu akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ĩ ndĩ naguo.”

Nake Jehu akiuga atĩrĩ, “Kũngĩkorwo nĩ ũguorĩ, rehe guoko.” Nĩ ũndũ ũcio Jehonadabu agĩka ũguo, nake Jehu akĩmũteithĩrĩria kũhaica ngaari-inĩ ya ita.

16 Nake Jehu akĩmwĩra atĩrĩ, “Ũka tũthiĩ nawe ũkeonere ũrĩa ndiĩrutanĩirie na kĩyo nĩ ũndũ wa Jehova.” Nake akĩmũkuua na ngaari yake ya ita.

17 Rĩrĩa Jehu aakinyire Samaria-rĩ, akĩũraga andũ othe a nyũmba ya Ahabu arĩa maatigaire, akĩmaniina kũringana na kiugo kĩa Jehova kĩrĩa kĩarĩtio nĩ Elija.

Ndungata cia Baali

18 Ningĩ Jehu agĩcookereria andũ othe hamwe, akĩmeera atĩrĩ, “Ahabu aatungatĩire Baali o hanini; no Jehu ekũmũtungatĩra makĩria.

19 Na rĩrĩ, tũmanĩrai anabii othe a Baali, na atungati othe ayo, o na athĩnjĩri-ngai ayo othe. Tigĩrĩrai atĩ gũtirĩ o na ũmwe ũtarĩ ho, tondũ

* **10:15** Ciana cia Rekabu ciarĩ na kĩyo gĩa gũtungatĩra Ngai (Jer 35:6-10), na mũtũũrĩre wacio ndwarĩ na maũndũ maingĩ ma gwĩtanga.

nĩngũrutĩra Baali igongona inene. Mũndũ wothe ũkwaga gũũka, ndegũtũũra muoyo.” Nowe Jehu ekaga ũguo arĩ na wara wa kũũraga atungati othe a Baali.

²⁰ Nake Jehu akiuga atĩrĩ, “Itanai kĩũngano gĩa gũtĩĩthia Baali.” Nĩ ũndũ ũcio magĩkĩanĩrĩra kĩũngano kũ.

²¹ Nake agĩcooka agĩtũma ũhoru kũndũ guothe Isiraeli, nao atungati othe a Baali magĩũka; na gũtirĩ o na ũmwe watĩrĩre. Makĩgomana hekarũ-inĩ ya Baali o nginya ĩkĩiyũra kuuma mwena ũmwe nginya ũrĩa ũngĩ.

²² Nake Jehu akĩira mũikaria wa harĩa ngu ciałagwo atĩrĩ, “Rehere ndungata ciothe cia Baali ngu.” Nĩ ũndũ ũcio agĩcirehere ngu.

²³ Hĩndĩ ĩyo Jehu na Jehonadabu mũrũ wa Rekabu magĩtoonya hekarũ ya Baali. Jehu akĩira ndungata cia Baali atĩrĩ, “Rorai mũena yothe muone atĩ gũtirĩ ndungata cia Jehova irĩ haha hamwe na inyuĩ, o tiga ndungata cia Baali.”

²⁴ Nĩ ũndũ ũcio magĩtoonya marute magongona, na maruta ma njino. Na rĩrĩ, Jehu nĩagĩte arũme mũrongo ĩnana kũu nja akameera atĩrĩ: “Ũmwe wanyu angĩrekereria mũndũ wa arĩa ngũneana moko-inĩ manyu oore-rĩ, we egũkua ithenya rĩa mũndũ ũcio.”

²⁵ Rĩrĩa Jehu aarĩkirie kũruta igongona rĩa njino-rĩ, agĩatha arangĩri na anene ao atĩrĩ, “Toonyai thĩinĩ mũmooage; mũtikareke mũndũ o na ũmwe wao oore.” Nĩ ũndũ ũcio makĩmooaga na hiũ cia njora. Nao arangĩri na anene ao magĩikia mũrĩ yao nja, magĩcooka

magĩtoonya ihooero rĩa na thĩinĩ rĩa hekarũ ya Baali.

²⁶ Nao makĩruta ihiga rĩrĩa rĩamũre nja ya hekarũ ya Baali na makĩrĩcina.

²⁷ Makĩmomora ihiga rĩrĩa rĩamũre rĩa Baali, na magĩtharia hekarũ ya Baali makĩmĩtua kĩoro o na nginya ũmũthĩ.

²⁸ Nĩ ũndũ ũcio Jehu akĩniina biũ ũhooi wa Baali thĩinĩ wa Isiraeli.

²⁹ No rĩrĩ, ndaatiganire na mehia ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati, marĩa aatũmire Isiraeli meehie ma kũhooya mĩhianano ya njaũ ya thahabu kũu Betheli na Dani.

³⁰ Nake Jehova akĩra Jehu atĩrĩ, “Tondũ nĩwĩkĩte wega, ũkahingia ũrĩa kwagĩrĩire maitho-inĩ makwa, na ũgeeka nyũmba ya Ahabu ũrĩa ndaatanyĩte kũmeka-rĩ, njiaro ciaku igũtũura ithamakagĩra Isiraeli nginya rũciaro rwa kana.”

³¹ No Jehu ndaigana kũmenyerera kũiga watho wa Jehova, Ngai wa Isiraeli, na ngoro yake yothe. Ndaigana gũtigana na mehia ma Jeroboamu, marĩa atũmĩte andũ a Isiraeli mehie.

³² Matukũ-inĩ macio, Jehova nĩambĩrĩirie kũnyiihia mĩhaka ya Isiraeli. Hazaeli nĩatooririe andũ a Isiraeli bũrũri-inĩ wao wothe

³³ mwena wa irathĩro wa Jorodani na bũrũri-inĩ wothe wa Gileadi, (Bũrũri wa Gadi na Rubeni na Manase), kuuma Aroeri gũtwarana na mũkuru wa Arinoni, kũgerera Gileadi nginya Bashani.

³⁴ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehu-rĩ, na marĩa mothe eekire, na

marĩa mothe ahingirie-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

³⁵ Nake Jehu akĩhurũka na maithe make na agĩthikwo Samaria. Nake mũriũ Jehoahazu agĩtuũka mũthamaki ithenya rĩaake.

³⁶ Narĩo ihinda rĩrĩa Jehu aathamakĩire Isiraeli kũu Samaria rĩarĩ mũaka mũrongo ĩrĩ na ĩnana.

11

Athalia na Joashu

¹ Rĩrĩa Athalia nyina wa Ahazia onire atĩ mũriũ nĩakua-rĩ, agĩthiĩ na mbere kũũraga andũ othe a nyũmba yothe ya ũthamaki.

² No rĩrĩ, Jehosheba, mwarĩ wa Mũthamaki Jehoramu na mwarĩ wa nyina na Ahazia, akĩoya Joashu mũrũ wa Ahazia akĩmweheria kuuma kũrĩ ariũ a mũthamaki arĩa maakirie kũũragwo. Akĩmũiga hamwe na mũreri wake kanyũmba ga gũkoma, akĩmũhitha kuuma kũrĩ Athalia; nĩ ũndũ ũcio Joashu ndaigana kũũragwo.

³ Aikarire ahithĩtwo hamwe na mũreri wake thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova* mũaka ĩtandatũ ĩrĩa Athalia aathamakire bũrũri ũcio.

⁴ Mwaka-inĩ wa mũgwanja, Jehoiada agĩtũmanĩra anene a ikundi arĩa maathaga thigari igana rĩmwe, thĩinĩ wa andũ arĩa meetagwo Akari, na arangĩri nao magĩũka kũrĩ we kũu hekarũ-inĩ ya Jehova. Nake akĩgĩa kĩrĩkanĩro nao na akĩmehĩthĩria kũu hekarũ-inĩ ya Jehova. Agĩcooka akĩmoonĩa mũriũ wa mũthamaki.

* **11:3** Jehoiada ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-Ngai nĩwe warĩ mũthuuri wa Jehosheba (2Maũ 22:11).

5 Akĩmaatha akĩmeera atĩrĩ, “Mũgwĩka ũũ: Inyuĩ arĩa othe mũgaakorwo mūrĩ wĩra mũthenya wa thabatũ-rĩ, gĩcunjĩ kĩmwe kĩanyu gĩa ithatũ gĩkaarangĩra nyũmba ya ũthamaki,

6 nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩrangĩre Kĩhingo gĩa Suri, ningĩ gĩcunjĩ gĩa ithatũ gĩkorwo kĩhingo-inĩ kĩrĩa kĩrĩ thuutha wa arangĩri arĩa mateithanagia kũrangĩra hekarũ,

7 na inyuĩ andũ arĩa makoragwo thĩinĩ wa ikundi icio ingĩ igĩrĩ, arĩa matakoragwo wĩra mũthenya wa thabatũ-rĩ, othe makaarangĩra hekarũ nĩ ũndũ wa mũthamaki.

8 Mũikare mũthiũrũrũkĩirie mũthamaki, o mũndũ anyiitĩte indo ciake cia mbaara na guoko. Mũndũ o na ũrĩkũ angĩkaamũkuhĩrĩria no nginya ooragwo. Mũikare hakuhĩ na mũthamaki o harĩa hothe angĩthiĩ.”

9 Nao anene a ita arĩa maathaga ikundi cia andũ igana rĩmwe magĩka o ta ũrĩa Jehoiada, mũthĩnjĩri-Ngai aathanĩte. O mũnene akĩoya andũ ake, arĩa maathiiaga wĩra mũthenya ũcio wa thabatũ na arĩa moimagĩra wĩra hĩndĩ iyo, othe magĩũka kũrĩ Jehoiada mũthĩnjĩri-Ngai.

10 Nake akĩhe anene acio matimũ na ngo iria ciarĩ cia Mũthamaki Daudi, iria ciakoragwo hekarũ-inĩ ya Jehova.

11 Nao arangĩri, o mũndũ arĩ na indo ciake cia mbaara, magĩthiũrũrũkĩria mũthamaki hau hakuhĩ na kĩgongona, na magĩthiũrũrũkĩria hekarũ kuuma mwena wa gũthini nginya mwena wa gathigathini wayo.

12 Jehoiada akĩrehe mūrũ wa mũthamaki akĩmwĩkĩra thũmbĩ, akĩmũnengera Ibuku

rĩa Kĩrĩkanĩro, na akĩmwanĩrĩra atĩ nĩwe mũthamaki. Makĩmũitĩrĩria maguta, nao andũ makĩhũũra hĩ na makĩanĩrĩra makiugaga atĩrĩ, “Mũthamaki arotũũra nginya tene!”

13 Rĩrĩa Athalia aaiguire inegene rĩa andũ na arangĩri, agĩthĩĩ kũrĩ andũ hekarũ-inĩ ya Jehova.

14 Agĩcũthĩrĩria na akĩona mũthamaki arũgamĩte gĩtugĩ-inĩ o ta ũrĩa mūtugo warĩ. Nao anene na ahuhi tũrumbeta maarũgamĩte hakuhĩ na mũthamaki, nao andũ othe a bũrũri magakena makĩhuhaga tũrumbeta. Nake Athalia agĩtembũranga nguo ciake cia igũrũ, na akĩanĩrĩra, akiuga atĩrĩ, “Ungumania! Ungumania!”

15 Jehoiada mũthĩnjĩri-Ngai agĩatha anene a ita a thigari igana igana arĩa maarĩ arũgamĩrĩri a mbũtũ, akĩmeera atĩrĩ, “Mũrutũrũrei, mũmũrehe arĩ gatagatĩ ga thigari, na mũndũ o wothe ũngĩmuuma thuutha, ooragwo.” Nĩgũkorwo mũthĩnjĩri-Ngai nĩoigĩte atĩrĩ, “Ndakooragĩrwo hekarũ-inĩ ya Jehova.”

16 Nĩ ũndũ ũcio makĩmũnyiitĩra harĩa mbarathi ciatoonyagĩra igĩthĩĩ nja cia nyũmba ya ũthamaki, makĩmũũragĩra hau.

17 Nake Jehoiada akĩgĩa na kĩrĩkanĩro gatagatĩ ka Jehova, na mũthamaki, o na andũ, atĩ o nĩmegũtuĩka andũ a Jehova. Nĩngĩ agĩcooka agĩthondeka kĩrĩkanĩro gatagatĩ ka mũthamaki na andũ.

18 Nao andũ othe a bũrũri magĩthĩĩ hekarũ-inĩ ya Baali na makĩmĩtharia. Makiunanga igongona na mĩhianano, na makĩũragĩra Matani

ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-ngai wa Baali hau mbere ya igongona icio.

Ningĩ Jehoiada mũthĩnjĩri-Ngai akĩiga arangĩri hau hekarũ-inĩ ya Jehova.

¹⁹ Nake agĩthĩ na anene a ita arĩa maarũgamagĩrĩra ikundi cia thigari igana igana, na Akari, na arangĩri, o hamwe na andũ othe a bũrũri, na marĩ hamwe makĩruta mũthamaki hekarũ-inĩ ya Jehova makĩmũtwara nyũmba ya ũthamaki matoonyeire kĩhingo-inĩ kĩa arangĩri. Hĩndĩ ĩyo mũthamaki agĩkarĩra gĩtĩ gĩake kĩa ũnene kũu nyũmba-inĩ ya ũthamaki.

²⁰ Nao andũ othe a bũrũri magĩkena. Narĩo itũũra rĩkĩhoorera, tondũ Athalia nĩarĩkĩtie kũũragwo na rũhiũ rwa njora nyũmba-inĩ ya ũthamaki.

²¹ Joashu aarĩ wa mĩaka mũgwanja rĩrĩa aambĩrĩrie gwathana.

12

Joashu Gũcookereria Hekarũ

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mũgwanja wa Jehu, Joashu agĩtuĩka mũthamaki, na agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka mĩrongo ĩna. Nyina eetagwo Zibia; na oimĩte Birishiba.

² Joashu nĩekire maũndũ marĩa magĩrĩire maitho-inĩ ma Jehova mĩaka ĩrĩa yothe Jehoiada mũthĩnjĩri-Ngai aamũtaarire.

³ No rĩrĩ, kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru gwa kũrutĩra magongona gũtieheririo; andũ mathi-ire na mbere kũrutĩra magongona na gũcinĩra ũbumba kuo.

4 Joashu akĩira athĩnjĩri-Ngai atĩrĩ, “Cookanĩrĩriai mbeeca iria ciothe irehagwo irĩ cia maruta marĩa maamũre ma hekarũ ya Jehova, na mbeeca iria irutagwo cia gwĩtara, na mbeeca iria ciamũkagĩrwo kuuma mĩhĩtwa-inĩ ya andũ o na mbeeca iria irehagwo hekarũ na ũndũ wa kwĩyendera.

5 Ītĩkĩriai mũthĩnjĩri-Ngai o wothe aamũkagĩre mbeeca kuuma kũrĩ ũmwe wa aigi a kĩgĩna, na mũreke ihũthĩrwo na gũcookereria hekarũ kũrĩa guothe ĩngĩkorwo irĩ tharũku.”

6 Na rĩrĩ, o na gũkinyĩria mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩrĩ na ĩtatũ wa Mũthamaki Joashu, athĩnjĩri-Ngai magĩkorwo matiacookereirie hekarũ.

7 Nĩ ũndũ ũcio Mũthamaki Joashu agĩta Jehoiada ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai na athĩnjĩri-Ngai arĩa angĩ, akĩmooria atĩrĩ, “Nĩ kĩ mũtaracookereria hekarũ kũrĩa ĩtharũkĩte? Mũtĩgeetie mbeeca ingĩ kuuma kũrĩ aigi kĩgĩna, no cineanei nĩguo icookererie hekarũ kũrĩa ĩtharũkĩte.”

8 Nao athĩnjĩri-Ngai magĩtĩkĩra atĩ matikũngania mbeeca ingĩ kuuma kũrĩ andũ, na atĩ o ene tio megũcookereria hekarũ.

9 Nake Jehoiada ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai akĩoya ithandũkũ na agĩtũra ngunĩko yarĩo irima. Akĩrĩiga mwena wa ũrĩo wa mũndũ agĩtoonya hekarũ ya Jehova. Athĩnjĩri-Ngai arĩa maarangagĩra itoonyero magĩkĩra mbeeca ciothe ithandũkũ-inĩ iria ciarehagwo hekarũ-inĩ ya Jehova.

10 Hĩndĩ ĩrĩa yothe moonaga mbeeca nĩciaingĩha ithandũkũ-inĩ, mwandĩki-marũa wa mũthamaki na mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene mookaga, magatara mbeeca iria ciakoragwo irehetwo hekarũ-inĩ ya Jehova na magaciĩkĩra mĩhuko.

11 Rĩrĩa mũigana wa mbeeca wahinga, maka-nengera andũ arĩa maathuurĩtwo matuĩke arori a wĩra wa hekarũ. Mbeeca icio ciarĩhaga aruti a wĩra wa hekarũ ya Jehova na andũ a wĩra wa mbaũ, na aaki,

12 na arĩa maakaga na mahiga, na aicũhia a mahiga. Maagũraga mbaũ na mahiga maicũhie nĩ ũndũ wa gũcookereria hekarũ ya Jehova kũrĩa yatharũkĩte na makarĩha mahũthĩro mothe ma gũcookereria hekarũ.

13 Mbeeca iria ciarehagwo hekarũ-inĩ iti-ahũthagĩrwo na gũthondeka iraiĩ cia betha, kana magathĩ ma gũthima ndaambi, kana mbakũri cia kũminjaminja, kana tũrumbeta, kana kĩndũ o gĩothe gĩa thahabu kana gĩa betha nĩ ũndũ wa hekarũ ya Jehova.

14 Mbeeca icio ciarĩhaga aruti a wĩra arĩa maarutaga wĩra wa gũcookereria hekarũ.

15 Matioragia mathabu ma mbeeca kuuma kũrĩ andũ arĩa maanengerete mbeeca marĩhe aruti a wĩra, tondũ andũ acio maarĩ ehokeku biũ.

16 Mbeeca cia maruta ma mahĩtia, na maruta ma mehia itiarehagwo hekarũ-inĩ ya Jehova, icio ciarĩ cia athĩnjĩri-Ngai.

17 Ihinda-inĩ o rĩu Hazaeli mũthamaki wa Suriata akĩambata agĩthiĩ agĩtharĩkĩra Gathu na akĩrĩtaha. Ningĩ akĩhũndũka, agĩthiĩ

gũtharĩkĩra Jerusalemu.

¹⁸ No rĩrĩ, Joashu mũthamaki wa Juda akĩoya indo ciothe iria ciatheretio ikaamũrwo nĩ maithe make, nao nĩ Jehoshafatu, na Jehoramu na Ahazia, athamaki a Juda o na iheo iria we mwene aamũrĩte, o na thahabu iria ciakoretwo kīgĩĩna-inĩ kĩa hekarũ ya Jehova, o na iria ciarĩ nyũmba ya ũthamaki, agĩcineana itwarĩrwo Hazaeli mũthamaki wa Suriata, nake agĩthĩ, agĩtiga gũtharĩkĩra Jerusalemu.

¹⁹ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Joashu, na ũrĩa wothe eekire-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

²⁰ Nao anene ake makĩmũciirĩrĩra ndundu mamũũkĩrĩre, makĩmũũragĩra Bethi-Milo, njĩra-inĩ ya gũthĩ Sila.

²¹ Nao anene arĩa maamũũragire nĩ Jozakaru mũrũ wa Shimeathu, na Jehozabadu mũrũ wa Shomeru. Joashu agĩkua na agĩthikwo hamwe na maithe make itũũra-inĩ rĩa Daudi. Nake mũriũ Amazia agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

13

Jehoahazu Mũthamaki wa Isiraeli

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩrĩ na ĩtatũ wa wathani wa Joashu mũrũ wa Ahazia mũthamaki wa Juda, Jehoahazu mũrũ wa Jehu agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩathana mĩaka ikũmi na mũgwanja.

² Nĕkire maũndũ mooru maito-inĩ ma Jehova nĩ ũndũ wa kũrũmĩrĩra mehia ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati, marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie, nake ndaigana kũmatiga.

³ Nĩ ũndũ ũcio Jehova agĩcinwo nĩ marakara nĩ ũndũ wa Isiraeli, nake akĩmaneana ihinda iraa ya moko-inĩ ma Hazaeli mũthamaki wa Suriata, na Beni-Hadadi mũriũ wake.

⁴ Nake Jehoahazu agĩthaitha Jehova, nake Jehova akĩmũigua tondũ nĩonete ũrĩa mũthamaki wa Suriata aahinyagĩrĩria Isiraeli.

⁵ Nake Jehova akĩhe Isiraeli mũhonokia, akĩmaruta kuuma watho-inĩ wa Suriata. Nĩ ũndũ ũcio andũ a Isiraeli magĩtũũra mĩciĩ-inĩ yao o ta tene.

⁶ No rĩrĩ, matiigana gũtigana na mehia ma nyũmba ya Jeroboamu, marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie; na magĩthiĩ na mbere namo, o na ningĩ gĩtugĩ kĩa Ashera gĩgĩtũũra kĩrũgamĩte kũu Samaria.

⁷ Gũtirĩ kĩndũ gĩatigarĩtio gĩa ita rĩa Jehoahazu, tiga andũ arĩa maathiiaga mahaicĩte mbarathi mĩrongo ĩtano, na ngaari ikũmi cia ita, na thigari cia magũrũ 10,000, nĩgũkorwo mũthamaki wa Suriata nĩathũkĩtie icio ingĩ agĩcitua o ta rũkũngũ rwa kĩhuhĩro-inĩ.

⁸ Ha ũhoro wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehoahazu, na ũrĩa wothe eekire, na maũndũ marĩa aahingirie-rĩ, githĩ matiantĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

⁹ Nake Jehoahazu akĩhurũka hamwe na maithe make, na agĩthikwo Samaria. Nake

mũriũ Jehoashu agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

Jehoashu Mũthamaki wa Isiraeli

¹⁰ Mwaka-inĩ wa mĩrongo itatũ na mũgwanja wa Joashu mũthamaki wa Juda, Jehoashu mũrũ wa Jehoahazu agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩthamaka mĩaka ikũmi na itandatũ.

¹¹ Nĩekire maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, na ndaatiganire na mehia o na mamwe ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati, marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie; aathiire na mbere namo.

¹² Ha ũhoro wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehoashu, na ũrĩa wotho eekire, na maũndũ marĩa aahingirie, o na mbaara yake na Amazia mũthamaki wa Juda-rĩ, githĩ matandikĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma Athamaki a Isiraeli?

¹³ Jehoashu akĩhurũka hamwe na maithe make, nake Jeroboamu agĩkarĩra gĩtĩ gĩake kĩa ũnene. Jehoashu aathikirwo kũu Samaria hamwe na athamaki a Isiraeli.

¹⁴ Na rĩrĩ, Elisha aarĩ mũrũaru mũrimũ ũrĩa wamũũragire. Nake Jehoashu mũthamaki wa Isiraeli agĩkũrũka, agĩthiĩ kũmuona na akĩmũrĩrĩra. Akiuga atĩrĩ, “Wũi baba-ĩ! Wũi baba-ĩ! Ngaari cia ita na ahaici a mbarathi a Isiraeli!”

¹⁵ Nake Elisha akiuga atĩrĩ, “Oya ũta o na mĩguĩ.” nake agĩka o ũguo.

¹⁶ Nake akĩra mũthamaki wa Isiraeli atĩrĩ, “Oya ũta na moko maku,” nake aarĩkia kuoya, Elisha akĩgĩrĩra mũthamaki moko.

17 Akĩmwĩra atĩrĩ, “Hingũra ndirica ya irathĩro,” Nake akĩmĩhingũra. Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Ikia mũguĩ!” Nake akĩũikia. Elisha akiuga atĩrĩ, “Ũyũ nĩ mũguĩ wa Jehova wa ũhootani, wa kũhoota Asuriata! Nĩũkahoota Asuriata kũu Afeki na ũmaniine biũ.”

18 Agĩcooka akĩmwĩra atĩrĩ, “Oya mĩguĩ,” Nake mũthamaki akĩmĩoya. Elisha akĩmwĩra atĩrĩ, “Ta mĩgũthithie thĩ.” Nake akĩmĩgũthithia thĩ maita matatũ, agĩtiga.

19 Nake mũndũ wa Ngai akĩrakara nĩ ũndũ wake, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ũkwagĩrĩrwo nĩ kũmĩringithia maita matano kana matandatũ; ũguo nĩguo ũngĩgaatooria andũ a Suriata na ũmaniine biũ. No rĩu ũkaamahoota o maita matatũ tu.”

20 Nake Elisha agĩkua na agĩthikwo.

Na rĩrĩ, atharĩkĩri a kuuma Moabi maahũthĩrite gũtoonya bũrũri-inĩ o kĩaambĩrĩria kĩa mwaka.

21 Hĩndĩ ĩmwe andũ amwe a Isiraeli magĩthika mũndũ-rĩ, o rĩmwe makĩona gĩkundi kĩa atharĩkĩri; nĩ ũndũ ũcio magĩikia kĩimba kĩa mũndũ ũcio maathikaga mbĩrĩra-inĩ ya Elisha. Hĩndĩ ĩrĩa kĩimba kũ kĩaahatanirie na mahĩndĩ ma Elisha, mũndũ ũcio akĩriũka, akĩrũgama na magũrũ make.

22 Hazaeli mũthamaki wa Suriata aahinyĩrĩrie Isiraeli matukũ mothe ma ũthamaki wa Jehoahazu.

23 No rĩrĩ, Jehova akĩmatuga na akĩmaiguĩra tha, akĩmarũmbũiya nĩ ũndũ wa kĩrĩkanĩro gĩake na Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakubu. Nginyagia ũmũthĩ, akoretwo atekwenda

kūmaniina kana kūmaingata mehere mbere yake.

²⁴ Hazaeli mūthamaki wa Suriata agĩkua, nake mūriũ Beni-Hadadi agĩtuĩka mūthamaki ithenya rĩake.

²⁵ Hĩndĩ ĩyo Jehoashu mūrũ wa Jehoahazu agĩtunya Beni-Hadadi mūrũ wa Hazaeli matũũra marĩa Hazaeli aatahĩte mbaara-inĩ kuuma kūrĩ ithe Jehoahazu. Joashu aamũtoorie maĩta matatũ, na nĩ ũndũ ũcio agĩcookia matũũra ma Isiraeli.

14

Amazia Mūthamaki wa Juda

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa keerĩ wa ũthamaki wa Jehoashu mūrũ wa Jehoahazu mūthamaki wa Isiraeli, Amazia mūrũ wa Joashu mūthamaki wa Juda akĩambĩrĩria gūthamaka.

² Aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ĩtano rĩrĩa aatuĩkire mūthamaki, nake agĩthamaka arĩ kũu Jerusalemu mĩaka mĩrongo ĩrĩ na kenda. Nake nyina eetagwo Jehoadini, na oimĩte Jerusalemu.

³ Nĩekire maũndũ marĩa moonagwo magĩrĩire maitho-inĩ ma Jehova, no ti ta ũrĩa ithe Daudi eekĩte. Maũndũ-inĩ mothe eekire o ta ũrĩa ithe Joashu ekaga.

⁴ No rĩrĩ, kũndũ kūrĩa gūtũũgĩru gūtieheririo; andũ maathiire o na mbere kũrutĩra magongona na gũcinĩra ũbumba kuo.

⁵ Thuutha wa ũthamaki gũkorwo ũrũmĩte moko-inĩ make, akĩũraga anene arĩa moragĩte ithe Joashu ũrĩa warĩ mūthamaki.

6 No rĩrĩ, ndaigana kũũraga ariũ a oragani acio, kũringana na ũrĩa kwandĩkĩtwo Ibuku-inĩ rĩa Watho wa Musa harĩa Jehova aathanĩte atĩrĩ: “Maithe ma ciana matikooragwo nĩ ũndũ wa ciana, o na kana ciana ciũragwo nĩ ũndũ wa maithe mao; o mũndũ arĩkuaga nĩ ũndũ wa mehia make mwene.”

7 Ningĩ nĩwe wahootire 10,000 cia andũ a Edomu kũu Gĩtuamba-inĩ gĩa Cumbĩ, na agĩtunyana itũũra rĩa Sela mbaara-inĩ, akĩrĩtua Jokitheeli, rĩitwa rĩrĩa rĩitagwo nginya ũmũthĩ.

8 Hĩndĩ ĩyo Amazia agĩtũma andũ kũrĩ Jehoashu mũrũ wa Jehoahazu mũrũ wa Jehu, mũthamaki wa Isiraeli, akĩmwĩra atĩrĩ “Ūka tũng’ethanĩre ũthiũ kwa ũthiũ.”

9 No rĩrĩ, Jehoashu mũthamaki wa Isiraeli agĩcookeria Amazia mũthamaki wa Juda atĩrĩ: “Mahiũ ma nyeki-inĩ ma kũu Lebanoni nĩmatũmĩire mũtarakwa ndũmĩrĩri o kũu Lebanoni makĩwĩra atĩrĩ, ‘Heana mwarĩguo ahikio nĩ mũrũ wakwa.’ Hĩndĩ ĩyo nyamũ ya gĩthaka kũu Lebanoni ĩgĩũka ĩkĩrangĩrĩria mahiũ macio ma nyeki-inĩ na makinya mayo.

10 Ti-itherũ nĩũtooretie Edomu, na rĩu nĩũtuĩkĩte mwĩtĩi. Wĩgaathe nĩ ũndũ wa ũhootani waku, no ikara mũciĩ! Nĩ kĩ gĩgũtũma wĩrehere thĩna, wĩniinithie we mwene, o hamwe na andũ a Juda?”

11 O na kũrĩ ũguo, Amazia ndaigana gũthikĩrĩria; nĩ ũndũ ũcio Jehoashu mũthamaki wa Isiraeli akĩmũtharĩkĩra. We na Amazia mũthamaki wa Juda makĩng’ethanĩra kũu Bethi-Shemeshu thĩnĩ wa Juda.

¹² Andũ a Juda makĩhũũrwo nĩ andũ a Isiraeli, na o mũndũ akĩũrĩra gwake mũciĩ.

¹³ Nake Jehoashu mũthamaki wa Isiraeli akĩnyiita Amazia mũthamaki wa Juda mũrũ wa Joashu mũrũ wa Ahazia, o kũu Bethi-Shemeshu. Ningĩ Jehoashu agĩthiĩ Jerusalemu na akĩmomora rũthingo rwa Jerusalemu, kuuma Kĩhingo-inĩ kĩa Efiraimu nginya Kĩhingo gĩa Koine, handũ ha buti ta magana matandatũ* kũraiha.

¹⁴ Nake akĩoya thahabu yothe na betha na indo ciothe iria ciarĩ thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova na iria ciarĩ igĩĩna-inĩ cia nyũmba ya ũthamaki. Ningĩ agĩtaha andũ na agĩcooka Samaria.

¹⁵ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehoashu, na marĩa eekire, na marĩa aahingirie, o hamwe na mbaara yake ĩrĩa maarũire na Amazia mũthamaki wa Juda-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

¹⁶ Jehoashu akĩhurũka hamwe na maithe make, agĩthikwo Samaria hamwe na athamaki a Isiraeli. Nake mũriũ Jeroboamu agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

¹⁷ Amazia mũrũ wa Joashu mũthamaki wa Juda aatũũrĩre muoyo mũaka ikũmi na ĩtano thutha wa gĩkuũ kĩa Jehoashu mũrũ wa Jehoahazu mũthamaki wa Isiraeli.

¹⁸ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ ma wathani wa Amazia, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

* **14:13** nĩ ta mita 180

19 Nao andũ makĩgĩa ndundu ya kũmũũkĩrĩra kũu Jerusalemu, nake Amazia akĩũrĩra Lakishi, no magĩtũma andũ mamũrũmĩrĩre kũu Lakishi, na makĩmũũragĩra kuo.

20 Nĩacookirio akuuĩtwo na mbarathi, agĩthikwo Jerusalemu hamwe na maithe make, itũũra-inĩ inene rĩa Daudi.

21 Hĩndĩ ĩyo andũ othe a Juda makĩoya Azaria arĩ na mĩaka ikũmi na ĩtandatũ, makĩmũtua mũthamaki ithenya rĩa ithe Amazia.

22 Nĩwe waakire Elathu rĩngĩ, na akĩrĩcookeria Juda thuutha wa Amazia kũhurũka na maithe make.

Jeroboamu wa Keerĩ Mũthamaki wa Isiraeli

23 Mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩtano wa wathani wa Amazia mũrũ wa Joashu mũthamaki wa Juda, Jeroboamu mũrũ wa Jehoashu, mũthamaki wa Isiraeli agĩtuĩka mũthamaki kũu Samaria, na agĩthamaka mĩaka mĩrongo ĩna na ũmwe.

24 Nĩekire maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, na ndaatiganire na mehia o na mamwe ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie.

25 Nĩwe wacookirie mĩhaka ya Isiraeli kuuma Lebo-Hamathu nginya Iria-inĩ rĩa Araba kũringana na kiugo kĩa Jehova Ngai wa Isiraeli kĩrĩa kĩarĩtio nĩ ndungata yake Jona mũrũ wa Amitai, ũrĩa warĩ mũnabii kuuma Gathi-Heferi.

26 Jehova nĩonete ruo rũnene rwa andũ othe a Isiraeli, arĩa maarĩ ngombo na arĩa mataarĩ ngombo, akĩona ũrĩa maathĩnĩkĩte, na gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe wa kũmateithia.

²⁷ Na tondũ Jehova ndoigĩte atĩ nĩegũtharia rĩitwa rĩa Isiraeli gũkũ thĩ-rĩ, nĩamahonokirie na guoko kwa Jeroboamu mũrũ wa Jehoashu.

²⁸ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jeroboamu, ũrĩa wotho eekire, o na mbaara iria aahootanire, o na ũrĩa aatunyanĩire Isiraeli matũũra ma Dameski na Hamathu, marĩa maarĩ ma Juda tene-rĩ, githĩ matandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

²⁹ Jeroboamu nĩahurũkire hamwe na maithe make, o acio maarĩ athamaki a Isiraeli. Nake mũriũ Zekaria agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

15

Azaria Mũthamaki wa Juda

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩrĩ na mũgwanja wa ũthamaki wa Jeroboamu mũthamaki wa Isiraeli, Azaria mũrũ wa Amazia mũthamaki wa Juda, akĩambĩrĩria gũthamaka.

² Nake aarĩ na ũkũrũ wa mĩaka ikũmi na ĩtandatũ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka mĩrongo ĩtano na ĩrĩ. Nyina eetagwo Jekolia, na oimĩte Jerusalemu.

³ Nake nĩekire maũndũ marĩa maarĩ magĩrĩru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa ithe Amazia eekĩte.

⁴ No rĩrĩ, kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru gũtieheririo; andũ maathiire o na mbere kũrutĩra magongona o na gũcinĩra ũbumba kuo.

⁵ Jehova nĩahũũrĩre mũthamaki na mangũ o nginya mũthenya ũrĩa aakuire, na aatũũrĩre

nyũmba arĩ wiki.* Jothamu mũrũ wa mũthamaki akĩrũgamĩrĩra nyũmba ya ũthamaki, na agaathaga andũ a bũrũri ũcio.

⁶ Ha ũhoro wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Azaria, na ũrĩa wotho eekire, githĩ matiandĩkitwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

⁷ Azaria akĩhurũka hamwe na maithe make, na agĩthikwo hakuhĩ nao itũũra-inĩ inene rĩa Daudi. Nake mũriũ Jothamu agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

Zekaria mũthamaki wa Isiraeli

⁸ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mĩrongo itatũ na ĩnana wa Azaria mũthamaki wa Juda, Zekaria mũrũ wa Jeroboamu agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩthamaka mĩeri ĩtandatũ.

⁹ Nake agũka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa maithe make meekĩte. Ndaigana gũtiga mehia ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati marĩa aatũmĩte Isiraeli mehie.

¹⁰ Shalumu mũrũ wa Jabeshi nĩaciirĩire gũũkĩrĩra Zekaria. Akĩmũtharĩkĩra mbere ya andũ, akĩmũũraga, nake agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

¹¹ Maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Zekaria, mandĩkitwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli.

¹² Nĩ ũndũ ũcio kiugo kĩa Jehova kĩrĩa kĩarĩrio Jehu nĩkĩahingire, kĩrĩa kĩoigĩte atĩrĩ: “Njiaro

* 15:5 Ngai nĩahũũrĩre Mũthamaki Azaria (na nowe Uzia) na mangũ nĩ ũndũ wa kũruta wĩra wa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ateetĩkĩrĩtio kũruta (2Maũ 26:16-21).

ciaku nĩigaikarĩra gĩtĩ kĩa ũnene wa Isiraeli nginya rũciaró rwa kana.”

Shalumu Mũthamaki wa Isiraeli

¹³ Na rĩrĩ, Shalumu mūrũ wa Jabeshi aatuĩkire mũthamaki mwaka-inĩ wa mĩrongo itatũ na kenda wa ũthamaki wa Uzia mũthamaki wa Juda, nake agĩthamaka mweri ũmwe kũu Samaria.

¹⁴ Menahemu mūrũ wa Gadi akiuma Tiriza, agĩthĩĩ Samaria. Agĩtharĩkĩra Shalumu mūrũ wa Jabeshi kũu Samaria, akĩmũũraga, na agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

¹⁵ Maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Shalumu, na ndundu ya gũũkanĩrĩra irĩa aaton-goretie, mandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli.

¹⁶ Hĩndĩ ĩyo Menahemu, arutĩtie Tiriza agĩtharĩkĩra Tifisa, na akĩũraga mũndũ wothe warĩ itũũra, rĩu inene thĩinĩ o na arĩa maarĩ hakuhĩ narĩo, tondũ nĩmaregire kũhingũra ihingo ciao. Akĩhũũra Tifisa, na agĩtarũra nda cia andũ-a-nja arĩa maarĩ na nda.

Menahemu Mũthamaki wa Isiraeli

¹⁷ Mwaka-inĩ wa mĩrongo itatũ na kenda wa Azaria mũthamaki wa Juda, Menahemu mūrũ wa Gadi agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli, na agĩthamaka Samaria mĩaka ikũmi.

¹⁸ Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova. Hĩndĩ ya wathani wake wothe, ndaigana gũtigana na mehia ma Jeroboamu mūrũ wa Nebati, marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie.

¹⁹ Hĩndĩ ĩyo Puli mũthamaki wa Ashuri agĩtharĩkĩra bũrũri ũcio, nake Menahemu

akĩmũhe taranda ngiri ĩmwe† cia betha nĩguo amũteithĩrĩrie kũrũmia ũthamaki wake wega.

²⁰ Menahemu agĩtia mbeeca icio na hinya kuuma kũrĩ andũ a Isiraeli. Mũndũ o wothe gĩtonga aarĩ arute cekeri mĩrongo ĩtano‡ cia betha, nĩguo iheo mũthamaki wa Ashuri. Nĩ ũndũ ũcio mũthamaki wa Ashuri akĩehera, na ndaikarire bũrũri ũcio rĩngĩ.

²¹ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Menahemu, na ũrĩa eekire-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

²² Menahemu akĩhurũka hamwe na maithe make. Nake mũriũ Pekaia agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

Pekaia Mũthamaki wa Isiraeli

²³ Mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩtano wa ũthamaki wa Azaria mũthamaki wa Juda, Pekaia mũrũ wa Menahemu agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩthamaka mĩaka ĩĩrĩ.

²⁴ Pekaia agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova. Ndaigana gũtiga mehia ma Jeroboamu mũrũ wa Nebati marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie.

²⁵ Ũmwe wa anene ake, Peka mũrũ wa Remalia, agĩciirĩra ndundu ya kũmũũkĩrĩra. Arĩ na andũ mĩrongo ĩtano kuuma Gileadi, agĩthĩĩ, akĩũraga Pekaia hamwe na Arigobu na Ariehi, kũu Samaria, kĩirigo-inĩ gĩa kwĩgitĩra kĩa nyũmba ya ũthamaki. Nĩ ũndũ ũcio, Peka akĩũraga Pekaia na agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

† 15:19 nĩ ta tani 34 ‡ 15:20 nĩ ta nuthu kilo

²⁶ Maündũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Pekaia, na ũrĩa wothe eekire-rĩ, mandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli.

Peka Mũthamaki wa Isiraeli

²⁷ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mĩrongo itano na iĩrĩ wa Azaria mũthamaki wa Juda, Peka mūrũ wa Remalia agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩthamaka mĩaka mĩrongo iĩrĩ.

²⁸ Nake agĩka maündũ mooru maitho-inĩ ma Jehova. Ndaigana gũtigana na mehia ma Jeroboamu mūrũ wa Nebati, marĩa aatũmĩte Isiraeli meehie.

²⁹ Hĩndĩ ya Peka mũthamaki wa Isiraeli, nĩguo Tigilathu-Pileseru, mũthamaki wa Ashuri, ookire agĩtunyana Ijoni, na Abeli-Bethi-Maaka, na Janoa, na Kadeshi na Hazoru. Nĩatunyanire Gileadi, na Galili, hamwe na bũrũri wothe wa Nafitali na agĩthaamĩria andũ aakuo Ashuri.

³⁰ Ningĩ Hoshea mūrũ wa Ela agĩciirĩra ndundu ya gũũkĩrĩra Peka mūrũ wa Remalia. Nake akĩmũtharĩkĩra na akĩmũũraga, agĩcooka agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake, mwaka-inĩ wa mĩrongo iĩrĩ wa ũthamaki wa Jothamu mūrũ wa Uzia.

³¹ Ha ũhoro wa maündũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Peka, na ũrĩa wothe eekire-rĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Isiraeli?

Jothamu Mũthamaki wa Juda

³² Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa keerĩ wa ũthamaki wa Peka mūrũ wa Remalia mũthamaki wa Isiraeli, Jothamu mūrũ wa Uzia mũthamaki wa Juda akĩambĩrĩria gũthamaka.

³³ Aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na ĩtano rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ikũmi na ĩtandatũ. Nyina eetagwo Jerusha mwarĩ wa Zadoku.

³⁴ Nĩekire maũndũ marĩa maagĩrĩire maitho-inĩ ma Jehova o ta ũrĩa ithe Uzia eekĩte.

³⁵ No rĩrĩ, kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru gũtieheririo; andũ maathiire o na mbere kũrutĩra magongona na gũcinĩra ũbumba kuo. Jothamu agĩaka rĩngĩ kĩhingo kĩa rũgongo kĩa hekarũ ya Jehova.

³⁶ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jothamu, na ũrĩa eekire-rĩ, githĩ matandĩkitwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

³⁷ (Matukũ-inĩ macio Jehova akĩambĩrĩria gũtũma Rezini mũthamaki wa Suriata, na Peka mũriũ wa Remalia, mokĩrĩre Juda.)

³⁸ Nake Jothamu akĩhurũka hamwe na maithe make, agĩthikwo hamwe nao itũũra inene rĩa Daudi, na norĩo itũũra rĩa ithe. Nake mũriũ Ahazu agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩaake.

16

Ahazu Mũthamaki wa Juda

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa ikũmi na mũgwanja wa ũthamaki wa Peka mũrũ wa Remalia, Ahazu mũrũ wa Jothamu mũthamaki wa Juda akĩambĩrĩria gũthamaka.

² Ahazu aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ikũmi na ĩtandatũ. Nake

ndaigana gwĩka maũndũ magĩĩre maitho-inĩ ma Jehova Ngai wake, ta ũrĩa ithe Daudi eekĩte.

³ Aathiiaga na mĩthiĩre ya athamaki a Isiraeli, o na akĩruta mũriũ arĩ igongona rĩa njino, akĩrũmĩrĩra njĩra iria irĩ magigi cia ndũrĩrĩ iria Jehova aingatire ciehere mbere ya Isiraeli.

⁴ Nĩaarutiĩre magongona na agĩcinĩra ũbumba kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, na tũcũmbĩrĩ-inĩ twa irĩma, o na rungu rwa mĩtĩ irĩa mĩruru.

⁵ Hĩndĩ ĩyo Rezini mũthamaki wa Suriata, na Peka mũrũ wa Remalia mũthamaki wa Isiraeli, makiumagara makahũũrane na Jerusalemu, na makĩrigiicĩria Ahazu, no matiamũtooririe.

⁶ Hĩndĩ ĩyo Rezini mũthamaki wa Suriata agĩtunyana itũũra rĩa Elathu, akĩrĩcookeria Suriata, na akĩingata andũ a Juda. Andũ a Edomu magĩthaamĩra Elathu, na matũire kuo nginya ũmũthĩ.

⁷ Ahazu agĩtũma andũ kũrĩ Tigilathu-Pileseru mũthamaki wa Ashuri makamwĩre atĩrĩ, “Nĩ nĩ ndungata na ngombo yaku. Ambata, ũũke ũũhonokie kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Suriata na mũthamaki wa Isiraeli, arĩa maratharĩkĩra.”

⁸ Nake Ahazu agĩkuua betha na thahabu iria ciarĩ hekarũ-inĩ ya Jehova, na igĩĩna-inĩ iria cia nyũmba ya ũthamaki, na agĩcitũma irĩ iheo kũrĩ mũthamaki wa Ashuri.

⁹ Mũthamaki wa Ashuri agĩtĩkĩra na ũndũ wa gũtharĩkĩra itũũra rĩa Dameski na akĩrĩtunyana. Agĩthaamia atũũri akuo akĩmatwara Kiri na akĩũraga Rezini.

¹⁰ Hĩndĩ ĩyo Mũthamaki Ahazu agĩthiĩ Dameski

gūtũngana na Tigilathu-Pileseru mũthamaki wa Ashuri. Nake akiona kĩgongona kũu Dameski, agĩtũmĩra Uria mũthĩnjĩri-Ngai mũcoro wa kĩgongona kũu o na mwakĩre wakĩo o ta ũrĩa gĩakĩtwo.

¹¹ Nĩ ũndũ ũcio Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agĩaka kĩgongona kũringana na ũrĩa wothe aatũmĩrwo, gĩcoretwo nĩ Mũthamaki Ahazu kuuma Dameski, na agĩkĩrĩkia mbere ya Mũthamaki Ahazu gũcooka.

¹² Rĩrĩa mũthamaki aacookire kuuma Dameski na akiona kĩgongona kũu, agĩkuhĩrĩria na akĩrutĩra igongona igũrũ rĩakĩo.

¹³ Akĩruta igongona rĩake rĩa njino na rĩa mũtu, na agĩitĩrĩria indo iria irutagwo cia kũnyuuo na akĩminjaminĩria kĩgongona kũu thakame ya maruta ma ũiguano.

¹⁴ Nakĩo kĩgongona gĩa gĩcango kĩrĩa kĩarĩ mbere ya Jehova, agĩkĩruta mwena wa na mbere wa hekarũ, kuuma gatagatĩ-inĩ ga kĩgongona kũu kĩerũ na hekarũ ya Jehova, agĩkĩiga mwena wa gathigathini wa kĩgongona kũu kĩerũ.

¹⁵ Hĩndĩ ĩyo Mũthamaki Ahazu akĩhe Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai mawatho maya: “Igũrũ rĩa kĩgongona kũu kĩnene kĩerũ, rutagĩra ho iruta rĩa njino rĩa rũciinĩ, na iruta rĩa mũtu rĩa hwaĩ-inĩ, na iruta rĩa mũthamaki rĩa njino, na iruta rĩake rĩa mũtu, na iruta rĩa njino rĩa andũ othe a bũrũri, na iruta rĩao rĩa mũtu na iruta rĩao rĩa kũnyuuo. Na ũminjaminjagĩrie kĩgongona thakame yothe ya maruta ma njino na ya magongona. No kĩgongona gĩa gĩcango, ndĩrĩkĩhũthagĩra na gũtuĩria ũhoru kuuma kũrĩ

Jehova.”

¹⁶ Nake Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agĩka o ta ũrĩa Mũthamaki Ahazu aamwathĩte.

¹⁷ Mũthamaki Ahazu akĩeheria icunjĩ cia mwena-inĩ, na akĩeheria irai kuuma makaari-inĩ macio. Akĩeheria itangi rĩrĩa rĩetagwo Karia igũrũ rĩa mĩhianano ya ndegwa cia gĩcango iria ciakanyitĩrĩre, na agĩkaigĩrĩa itina-inĩ cia mahiga.

¹⁸ Nĩeheririe gĩthaku gĩa Thabatũ kĩrĩa gĩakĩtwo hekarũ-inĩ, na agĩthaamia itonyero rĩa athamaki hau nja ya hekarũ ya Jehova, nĩguo akenie mũthamaki wa Ashuri.

¹⁹ Ha ũhoro wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Ahazu, na ũrĩa eekire-rĩ, githĩ matandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

²⁰ Nake Ahazu akĩhurũka hamwe na maithe make, na agĩthikwo hamwe nao Itũũra-inĩ inene rĩa Daudi. Nake mũriũ Hezekia agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

17

Hoshea Mũthamaki wa Mũthia wa Isiraeli

¹ Na rĩrĩ, mwaka wa mĩrongo ĩrĩ wa Ahazu mũthamaki wa Juda, Hoshea mũrũ wa Ela agĩtuĩka mũthamaki wa Isiraeli kũu Samaria, nake agĩthamaka mĩaka kenda.

² Agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, no ti ta ũrĩa athamaki a Isiraeli arĩa maarĩ mbere yake meekĩte.

³ Shalimaneseru mũthamaki wa Ashuri akĩambata agatharĩkĩre Hoshea, ũrĩa warĩ

ndungata ya Shalimaneseru na nĩamũrĩhaga igooti.

⁴ No mũthamaki wa Ashuri nĩamenyire atĩ Hoshea aarĩ mũkunyanĩri, nĩgũkorwo nĩatũmĩte andũ kũrĩ Soo mũthamaki wa Misiri, na nĩatigĩte kũrĩha igooti rĩa mũthamaki wa Ashuri ta ũrĩa ekaga mbere mwaka o mwaka. Nĩ ũndũ ũcio Shalimaneseru akĩmũnyiita, na akĩmũhingĩra njeera.

⁵ Mũthamaki wa Ashuri agĩtharĩkĩra bũrũri wothe, agĩkinya Samaria na akĩrĩrigiicĩria mĩaka itatũ.

⁶ Mwaka-inĩ wa kenda wa wathani wa Hoshea nĩguo mũthamaki wa Ashuri aatunyanire Samaria, agĩthaamĩria andũ a Isiraeli bũrũri wa Ashuri. Akĩmahe ũtũũro kũu Hala na Gozani, Rũũ-inĩ rwa Haboru, na matũũra-inĩ ma Amedi.

Andũ a Isiraeli Gũthaamio nĩ ũndũ wa Mehia mao

⁷ Maũndũ macio mothe meekĩkire nĩ ũndũ andũ a Isiraeli nĩmehĩrie Jehova Ngai wao, ũrĩa wamarutĩte bũrũri wa Misiri moime watho-inĩ wa Firaũni mũthamaki wa Misiri. Nao makĩnamĩrĩra ngai ingĩ, magĩcihooya,

⁸ na makĩrũmĩrĩra mĩtugo ya ndũrĩrĩ iria ciaingatĩtwo nĩ Jehova ciehere mbere yao, o na makarũmĩrĩra mĩtugo ĩrĩa yambĩrĩrio nĩ athamaki a Isiraeli.

⁹ Nao andũ a Isiraeli magĩka maũndũ na hito ma gũũkĩrĩra Jehova Ngai wao marĩa mataagĩrĩre. Kuuma mũthiringo-inĩ wa kũrangĩra nginya itũũra rĩrĩa rĩairigĩrwo rũthingo rwa hinya, makĩakĩra kũndũ kũrĩa

gūtũũgĩru gwa kũrutĩra magongona matũũra-
inĩ mao mothe.

¹⁰ Nĩmahaandire mahiga maamũre o na itugĩ
cia Ashera, kũndũ kũrĩa guothe gūtũũgĩru o na
rungu rwa mĩtĩ ĩrĩa mĩruru.

¹¹ Nĩmacinagĩra ũbumba handũ hothe
hatũũgĩru, o ta ũrĩa ndũrĩrĩ iria Jehova
aaingatĩte ciehere mbere yao ciekaga. Magĩka
maũndũ ma waganu ma kũrakaria Jehova.

¹² Nĩmahooire mĩhianano o na gũtuĩka Jehova
nĩoigĩte atĩrĩ, “Mũtikaneke ũguo.”

¹³ Nake Jehova agĩkaania andũ a Isiraeli na
andũ a Juda na ũndũ wa anabii ake othe
na andũ arĩa moonaga maũndũ, akĩmeera
atĩrĩ: “Garũrũkai mũtigane na njĩra cianyu
cia waganu. Rũmagiai maathani na irĩra cia
watho wakwa wa kũrũmĩrĩrwo, kũringana na
watho wothe ũrĩa ndaathire maithe manyu
maathĩkagĩre, na ũrĩa ndaamũreheire na tũnua
twa anabii ndungata ciakwa.”

¹⁴ No matiigana kũnjigua, no momirie ngoro
ciao o ta ũrĩa maithe mao meekire, arĩa matee-
hokire Jehova Ngai wao.

¹⁵ Nao makĩrega irĩra cia watho wake wa
kũrũmĩrĩrwo na kĩrĩkanĩro kĩrĩa aarĩkanĩire
na maithe mao, na mĩkaana ĩrĩa aamaheete.
Nao maarũmĩrĩire mĩhianano ĩtarĩ kiene, nao
magĩtuĩka kĩndũ gĩtarĩ bata. Meegerekanirie
na ndũrĩrĩ iria ciamarigiĩcĩirie, o na gũtuĩka
Jehova nĩamathĩte, akoiga atĩrĩ, “Mũtigeke ta
ũrĩa ndũrĩrĩ icio ciĩkaga,” nao magĩka maũndũ
marĩa Jehova aamagirĩtie gwĩka.

¹⁶ Nĩmatiganĩirie maathani mothe ma Jehova

Ngai wao, na magĩthondekera mĩhianano ãrĩ ya gũtwekio ãhaana ta njaũ, na magĩthondeka gĩtugĩ kĩa Ashera. Nao makĩnamĩrĩra ciũmbe ciothe cia igũrũ, na makĩhooya Baali.

17 Ningĩ makĩruta airĩtu na aanake ao marĩ magongona ma njino. Nĩmarathaga ũhoru na makaragũra, na makĩtheana gwĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, makĩmũrakaria.

18 Nĩ ũndũ ũcio Jehova akĩrakara mũno nĩ ũndũ wa andũ a Isiraeli, o nginya akĩmeheria mbere yake. No mũhĩrĩga wa Juda watigirwo.

19 O nao andũ a Juda matiarũmĩrĩire maathani ma Jehova Ngai wao. Maarũmĩrĩire mĩtugo ĩrĩa yambĩrĩrio nĩ andũ a Isiraeli.

20 Nĩ ũndũ ũcio Jehova akĩrega andũ a Isiraeli othe, akĩmaherithia na akĩmaneana moko-inĩ ma thũ, o nginya akĩmaingata mehere mbere yake.

21 Na rĩrĩa aamũranirie andũ a Isiraeli na nyũmba ya Daudi-rĩ, nĩguo maatuire Jeroboamu mũrũ wa Nebati mũthamaki wao. Nake Jeroboamu akĩguucĩrĩria andũ a Isiraeli matige kũrũmĩrĩra Jehova, agĩtũma meehie rĩhĩa inene.

22 Andũ a Isiraeli makĩrũmĩrĩra mehĩa mothe ma Jeroboamu, na matiigana gũcooka gũtigana namo,

23 nginya rĩrĩa Jehova aameheririe mbere yake o ta ũrĩa aamerĩte na kanua ka ndungata ciake ciothe cia anabii. Nĩ ũndũ ũcio andũ a Isiraeli makĩeherio bũrũri wao, magĩthaamĩrio Ashuri, na no kuo marĩ.

24 Nake mūthamaki wa Ashuri akīruta andũ Babuloni, na Kutho, na Ava, na Hamathu na Sefarivaimu, akīmahe matũūra ma Samaria ithenya rĩa andũ a Isiraeli. Makĩgwatĩra Samaria, na magĩikara matũūra-inĩ makuo.

25 Hĩndĩ ĩrĩa maambĩrĩirie gũikara kuo matiahooyaga Jehova; nĩ ũndũ ũcio Jehova akĩmatũmĩra mĩrũũthi kuo, ĩkĩũraga andũ amwe.

26 Nake mūthamaki wa Ashuri agĩkinyĩrio ũhoru akĩrwo atĩrĩ: “Andũ arĩa wathaamirie ũkĩmatwara matũūra-inĩ ma Samaria matiũũ ĩrĩa ngai ya bũrũri ũcio yendaga. Nĩmatũmĩre mĩrũũthi ĩrĩa ĩramooraga, tondũ andũ nĩmarigĩtwo nĩ kũĩ ngai ĩyo yendaga.”

27 Hĩndĩ ĩyo mūthamaki wa Ashuri agĩathana atĩrĩ: “Reke mũthĩnjĩri-Ngai ũmwe wa arĩa maatahirwo kuuma Samaria acooke agatũure kuo, nĩgeetha arute andũ ũrĩa ngai ya bũrũri ũcio yendaga.”

28 Nĩ ũndũ ũcio mũthĩnjĩri-Ngai ũmwe wa arĩa maatahĩtwo kuuma Samaria agĩthĩĩ gũtũura Betheli, akĩmaruta kũhooya Jehova.

29 No rĩrĩ, o rũrĩrĩ rũgĩĩthondekera ngai ciaruo matũūra-inĩ mothe marĩa maatũũraga, magĩciiga mahooero-inĩ marĩa maathondeketwo nĩ andũ a Samaria kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru.

30 Andũ a kuuma Babuloni magĩthondeka mũhianano wetagwo Sukothu-Benothu, nao andũ a Kutho magĩthondeka Nerigali, nao andũ a Hamathu magĩthondeka Ashima;

31 nao andũ a Aavi magĩthondeka Nibihazu na Tarataka, nao andũ a Sefariri maacinaga ciana

na mwaki irĩ ta magongona kũrĩ Adarameleki na Anameleku, ngai cia Sefarivaimu.

³² Nĩmahooyaga Jehova, no ningĩ magĩthuura andũ a mĩthemba yothe yao matuĩke aruti wĩra ta athĩnjĩri-Ngai mahooero-inĩ ma kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru.

³³ Nĩmahooyaga Jehova, na no maatun-gatagĩra ngai ciao, kũringana na mĩtugo ya ndũrĩrĩ cia kũrĩa maarutĩtwo.

³⁴ Nginyagia ũmũthĩ matũire marũmĩtie mĩtugo yao ya tene. Nao matihooyaga Jehova kana gwachĩkĩra irĩra cia watho wake wa kũrũmĩrĩrwo, na matuĩro marĩa matuĩtwo, na watho na maathani marĩa Jehova aaheire njiaro cia Jakubu, ũrĩa aatuire Isiraeli.

³⁵ Rĩrĩa Jehova aarĩkanĩire kĩrĩkanĩro na andũ a Isiraeli-rĩ, aamaathire atĩrĩ: “Mũtikanahoe ngai ingĩ, kana mũciinamĩrĩre, kana mũcitungatĩre, kana mũcirutĩre igongona.

³⁶ No Jehova ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri na hinya mũnene na atambũrũkĩtie guoko gwake, ũcio nowe wiki mwagĩrĩrwo nĩkũhooyaga. Nĩwe mũrĩnamagĩrĩra, na nĩwe mũrĩrutagĩra magongona.

³⁷ Hĩndĩ ciothe no nginya mũmenyagĩrĩre kĩrĩra kĩa watho wake wa kũrũmĩrĩrwo na matuĩro marĩa matuĩtwo, na mawatho, o na maathani marĩa aamwandĩkĩire. Mũtikanahoe ngai ingĩ.

³⁸ Mũtikariganĩrwo nĩ kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndaarĩkanĩire na inyuĩ, na mũtikanahoe ngai ingĩ.

³⁹ No rĩrĩ, mũhooyage Jehova Ngai wanyu; tondũ nĩwe ũkaamũkũũra guoko-inĩ gwa thũ

cianyu ciothe.”

⁴⁰ No rĩrĩ, matiigana kũnjigua, no maathiire o na mbere na mĩtugo yao ya tene.

⁴¹ O na rĩrĩa andũ acio mahooyaga Jehova, no maatungatagĩra ngai ciao cia mĩhianano. Nginyagia ũmũthĩ ciana ciao na ciana cia ciana ciao ithiiga na mbere gwĩka o ta ũrĩa maithe mao meekaga.

18

Hezekia Mũthamaki wa Juda

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa ĩtatũ wa Hoshea mũrũ wa Ela mũthamaki wa Isiraeli, nĩguo Hezekia mũrũ wa Ahazu mũthamaki wa Juda aambĩrĩirie gũthamaka.

² Aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ĩtano rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka mĩrongo ĩrĩ na kenda. Nyina eetagwo Abija mwarĩ wa Zekaria.

³ Nake agĩka maũndũ marĩa magĩrĩire maithe-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa ithe Daudi eekĩte.

⁴ Nĩheririe kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, akĩhehenja mahiga marĩa maamũrĩirwo ngai cia mĩhianano, na agĩtemenga itugĩ cia Ashera. Nayo nyoka ya gĩcango ĩrĩa yathondeketwo nĩ Musa akĩmiunanga tũcunjĩ, nĩgũkorwo nginyagia ihinda rĩu andũ a Isiraeli nĩmamĩcinagĩra ũbumba. Nayo yetagwo Nehushitani.

⁵ Nake Hezekia agĩtũũra ehokete Jehova, Ngai wa Isiraeli. Gũtiarĩ mũndũ ũngĩ take harĩ athamaki othe a Juda, mbere yake kana arĩa mookire thuutha wake.

⁶ Nīatũũire arũgamĩte wega harĩ Jehova na ndaigana gũtiga kũmũrũmĩrĩra; na nīatũũire arũmĩtie maathani ma Jehova marĩa aaheire Musa.

⁷ Nake Jehova aarĩ hamwe nake; nake Hezekia akĩgaacĩra maũndũ-inĩ mothe marĩa ekaga. Ningĩ nĩareganire na watho wa mũthamaki wa Ashuri, na akĩrega kũmũtungata.

⁸ Nĩatooririe Afilisti kuuma mũthiringo-inĩ wa arangĩri nginya itũũra-inĩ rĩrĩa rĩairigĩtwo na rũthingo rwa hinya, o nginya Gaza na matũũra makuo.

⁹ Mwaka-inĩ wa ĩna wa ũthamaki wa Hezekia, na nĩguo warĩ mwaka wa mũgwanja wa Hoshea mũrũ wa Ela mũthamaki wa Isiraeli, Shalimaneseru mũthamaki wa Ashuri nĩathiire kũrũa na itũũra rĩa Samaria na akĩrĩrigiicĩria.

¹⁰ Na thuutha wa mĩaka ĩtatũ Ashuri magĩtunyana Samaria. Nĩ ũndũ ũcio itũũra rĩa Samaria rĩgĩtahwo mwaka-inĩ wa ĩtandatũ wa ũthamaki wa Hezekia, na warĩ mwaka wa kenda wa ũthamaki wa Hoshea mũthamaki wa Isiraeli.

¹¹ Nake mũthamaki wa Ashuri agĩthaamĩria andũ a Isiraeli kũu Ashuri, akĩmahe ũtũũro Hala, kũu Gozani ndwere-inĩ cia Rũũĩ rwa Haboru na matũũra-inĩ ma Amedi.

¹² Ũndũ ũcio wekĩkire nĩ ũndũ nĩmagĩte gwachĩkĩra Jehova Ngai wao, no magĩthũkia kĩrĩkanĩro gĩake, na ũrĩa wothe Musa ndungata ya Jehova aamaathĩte. Matiathikĩrĩrie maathani macio kana makĩmahingia.

¹³ Mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩna wa ũthamaki wa Hezekia, Senakeribu mũthamaki wa Ashuri agĩtharĩkĩra matũũra mothe manene ma Juda

marĩa mairigĩirwo na thingo cia hinya, na akĩmatunyana.

14 Nĩ ũndũ ũcio Hezekia mũthamaki wa Juda agĩtũmĩra mũthamaki wa Ashuri ũrĩa warĩ kũu Lakishi ndũmĩrĩri ĩno: “Nĩhĩtítie. Njeherera na nĩngũkũrĩha kĩrĩa gĩothe ũngĩnjĩtia.” Nake mũthamaki wa Ashuri agĩtia Hezekia mũthamaki wa Juda taranda magana matatũ* cia betha, na taranda mĩrongo ĩtatũ† cia thahabu kĩa hinya.

15 Nĩ ũndũ ũcio Hezekia akĩmũhe betha iria ciothe cionekire hekarũ-inĩ ya Jehova na igĩĩna-inĩ ciothe cia nyũmba ya ũthamaki.

16 Ihinda-inĩ rĩu, Hezekia mũthamaki wa Juda akĩruta thahabu ĩrĩa yagemetie mĩrango na itugĩ cia mĩrango ya hekarũ ya Jehova na akĩmĩhe mũthamaki wa Ashuri.

Senakeribu Kwĩhĩtĩra Jerusalemu

17 Mũthamaki wa Ashuri agĩtũma mwathi ũrĩa mũnene wa mbũtũ ciothe cia ita, na mũrũgamĩrĩri wa anene arĩa angĩ, na mwathi wa mbũtũ cia mbaara, marĩ na mbũtũ nene ya ita kuuma Lakishi mathĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia kũu Jerusalemu. Magĩkinya Jerusalemu na makĩrũgama mũtaro-inĩ wa Karia ka Rũgongo,‡ njĩra-inĩ ya gũthĩ Mũgũnda-inĩ wa Mũthambia Nguo.

18 Magĩtũmanĩra mũthamaki; nake Eliakimu mũrũ wa Hilikia mũrũgamĩrĩri wa nyũmba ya

* 18:14 nĩ ta tani 10 † 18:14 nĩ ta tani 1 ‡ 18:17 Ũyũ warĩ mũtaro wa maaĩ wenjetwo rungu rwa thĩ nĩ Mũthamaki Hezekia wa kũrehe maaĩ kuuma Rũũ rwa Gihoni.

ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mūrũ wa Asafu ũrĩa warĩ mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, makiumagara mathiĩ kũrĩ o.

¹⁹ Nake mũnene wa mbûtũ cia ita akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai Hezekia atĩrĩ:

“ ‘Mũthamaki ũrĩa mũnene, o we mũthamaki wa Ashuri, ekuuga atĩrĩ: Ũrutĩte ũmĩrĩru ũcio ũrĩ naguo kũ?

²⁰ Wee uugaga ũrĩ na hinya wa mbûtũ cia ita, na nĩũũĩ kũrũa, no waragia o ciugo cia tũhũ. Nũũ ũcio wĩhokete atĩ nĩguo ũnemere?

²¹ Atĩrĩrĩ, wee wĩhokete andũ a Misiri acio mahaana ta kamũrangi koinĩkangu, karĩa gath-eecaga mũndũ guoko, gakamũguraria etiirania nako! Ũguo nĩguo Firaũni mũthamaki wa Misiri ahaana kũrĩ arĩa othe mamwĩhokaga.

²² O na ũngĩnjũra atĩrĩ, “Ithuĩ twĩhokete Jehova Ngai witũ”, githĩ tiwe wehereirio kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, na igongona iria ciarĩ kuo nĩ Hezekia, akĩra andũ a Juda na Jerusalemu atĩrĩ, “No nginya mũhooyagĩre mbere ya kĩgongona gĩkĩ kĩrĩ Jerusalemu?”

²³ “ Rĩu-rĩ, ũka ũkeiguithanie na mwathi wakwa, mũthamaki wa Ashuri: Nĩngũkũhe mbarathi ngiri igĩrĩ angĩkorwo ũrĩ na andũ mangĩcitwarithia!

²⁴ Wakĩhota gũtooria o na mũnene ũrĩa mũnini mũno thĩinĩ wa anene a mwathi wakwa, o na gũtuũka wĩhokete ngaari cia ita na andũ arĩa mathiiga mahaicĩte mbarathi a Misiri?

²⁵ Na ningĩ-rĩ, njũkĩte gũtharĩkĩra na

kwananga kũndũ gũkũ iterĩtwo nĩ Jehova? Jehova we mwene nĩwe wanjĩire njũke hũũre bũrũri ũyũ, na ndĩwanange.’”

²⁶ Nake Eliakimu mũrũ wa Hilikia, na Shebina, na Joa makĩira mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita atĩrĩ, “Twagũthaita arĩria ndungata ciaku na rũthiomi rwa Asuriata, tondũ nĩtũrũũ. Tiga gũtwarĩria na rũthiomi rwa Kĩhibirania, andũ aya marĩ rũthingo-inĩ makĩiguaga.”

²⁷ No mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita agĩcookia atĩrĩ, “Kaĩ ndatũmirwo nĩ mwathi wakwa kũrĩ mwathi wanyu na kũrĩ inyuĩ ndĩmwĩre maũndũ maya, na ti kũrĩ andũ aya maikarĩte rũthingo igũrũ, o aya makaarĩa kĩoro kĩao na manyue mathugumo mao o ene o ta ũrĩa inyuĩ mũgeeka?”

²⁸ Ningĩ mũnene wa mbũtũ cia ita akĩrũgama, akĩanĩrĩra na rũthiomi rwa Kĩhibirania, akiuga atĩrĩ: “Thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya mũthamaki ũrĩa mũnene, mũthamaki wa Ashuri!

²⁹ Mũthamaki ekuuga ũũ: Mũtigetĩkĩrie Hezekia amũheenie. Ndangĩhota kũmũhonokia kuuma guoko-inĩ gwakwa.

³⁰ Mũtigetĩkĩrie Hezekia amũringĩrĩrie kwĩhoka Jehova hĩndĩ ĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Titherũ Jehova nĩegũtũhonokia; itũũra rĩrĩ rĩtikaneanwo guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri.’

³¹ “Mũtigathikĩrĩrie Hezekia. Mũthamaki wa Ashuri ekuuga ũũ: Rekei tũiguane, na mũũke kũrĩ nĩ. Mweka ũguo o ũmwe wanyu nĩakarĩaga kuuma kũrĩ mũtĩ wake wa

mũthabibũ na mũkũyũ, na anyuuage maaĩ ma gĩthima gĩake,

³² nginya rĩrĩa ngooka ndĩmũtware bũrũri ũrĩa ũhaana ta wanyu, bũrũri ũrĩ ngano na ndibei ya mũhihano, bũrũri ũrĩ irio na mĩgũnda ya mĩthabibũ, bũrũri ũrĩ mĩtĩ ya mĩtamaiyũ na ũũkĩ. Thuurai muoyo no ti gĩkuũ!

“Mũtigathikĩrĩrie Hezekia, nĩgũkorwo nĩaramũhĩthia rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jehova nĩegũtũhonokia.’

³³ Nĩ kũrĩ ngai ya bũrũri o na ũrĩkũ ĩrĩ yahonokia bũrũri wayo kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri?

³⁴ Ngai cia Hamathu na Aripadi irĩ kũ? Ngai cia Sefarivaimu, na Hena na Iva irĩ kũ? Nĩhonoketie Samaria kuuma guoko-inĩ gwakwa?

³⁵ Nĩ ngai ĩrĩkũ harĩ ngai ciothe cia mabũrũri macio yanahonokia bũrũri wayo kuuma kũrĩ nĩ? Gwakĩhoteka atĩa Jehova ahonokie Jerusalemu kuuma guoko-inĩ gwakwa?”

³⁶ No andũ acio magĩkira ki, na matirĩ ũndũ maamũcookeirie, tondũ mũthamaki nĩamathĩte, akameera atĩrĩ, “Mũtikamũcookerie ũndũ.”

³⁷ Hĩndĩ ĩyo Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, magĩthĩ kũrĩ Hezekia, matembũrangĩte nguo ciao, na makĩmwĩra ũrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita oigĩte.

19

Ūhonokio wa Jerusalemu Kwĩranĩrwo

¹ Rĩrĩa Mũthamaki Hezekia aiguire ũguo, agĩtembũranga nguo ciake na akĩhumba nguo ya ikũnia, agĩthiĩ, agĩtoonya hekarũ ya Jehova thĩinĩ.

² Agĩtũma Eliakimu ũrĩa warĩ mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na athĩnjĩri-Ngai arĩa atongoria, othe mehumbĩte nguo cia makũnia, mathiĩ kũrĩ Isaia mũrũ wa Amozu, ũrĩa mũnabii.

³ Makĩmwĩra atĩrĩ, “Ūũ nĩguo Hezekia ekuuga: Mũthenya wa ũmũthĩ nĩ mũthenya wa mũnyamaro, na ikũũmana, na gĩconoko, o ta ihinda rĩa ciana rĩa gũciarwo rĩakinya na hinya wa gũciara ũkaaga.

⁴ No gũkorwo Jehova Ngai waku nĩekũigua ciugo ciothe cia mũnene wa mbũtũ cia ita, ũrĩa mwathi wake, mũthamaki wa Ashuri, atũmĩte oke anyũrũrie Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, na amũkũume nĩ ũndũ wa ũhoro ũcio Jehova Ngai waku aigũite. Nĩ ũndũ ũcio hoera matigari marĩa matigaire muoyo.”

⁵ Rĩrĩa anene a Mũthamaki Hezekia maakinyire kũrĩ Isaia-rĩ,

⁶ Isaia akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai mwathi wanyu atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova ekuuga: Tiga gwĩtigĩra nĩ ũndũ wa ũrĩa ũiguĩte ciugo icio atungati a mũthamaki wa Ashuri manumĩte nacio.

⁷ Ta thikĩrĩria! Nĩ nĩngwĩkĩra roho wa mũthemba mũna thĩinĩ wake, nĩguo rĩrĩa arĩigua ũhoro mũna-rĩ, acooke bũrũri wake, na arĩ kũu ndũme ooragwo na rũhiũ rwa njora.’ ”

8 Rĩrĩa mũnene wa mbũtũ cia ita aiguire atĩ mũthamaki wa Ashuri nĩoimĩte Lakishi, akĩhehera Jerusalemu, agĩthiĩ agĩkora mũthamaki akĩrũa mbaara na Libina.

9 Na rĩrĩ, Senakeribu agĩkinyĩrwo nĩ ũhoro wa atĩ Tirihaka, ũrĩa Mũkushi mũthamaki wa Misiri, nĩoimagarĩte, oke arũe nake. Nĩ ũndũ ũcio agĩtũma andũ rĩngĩ kũrĩ Hezekia marĩ na ũhoro ũyũ:

10 “Ĩrai Hezekia mũthamaki wa Juda atĩrĩ: Ndũgetĩkĩrie Ngai ũcio wĩhokete akũheenie rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jerusalemu ndĩngĩneanwo kũrĩ mũthamaki wa Ashuri.’

11 Ti-itherũ nĩũiguĩte ũrĩa athamaki a Ashuri mekĩte mabũrũri-inĩ mothe, ũrĩa maamaniinire biũ. Inyuĩ mũngĩhonoka atĩa?

12 Na rĩrĩ, ngai cia ndũrĩrĩ iria cianiinirwo nĩ maithe maitũ ma tene, ngai cia Gozani, na cia Harani, na cia Rezefu, na andũ a Edeni arĩa maarĩ Telasaru-rĩ, nĩciamahonokirie?

13 Mũthamaki wa Hamathu na kana mũthamaki wa Aripadi, kana mũthamaki wa itũũra inene rĩa Sefarivaimu kana wa Hena, o na kana wa Iva-rĩ, arĩ ha?”

Ihooya rĩa Hezekia

14 Hezekia akĩnyiita marũa kuuma kũrĩ andũ arĩa maatũmĩtwo, na akĩmathoma. Agĩcooka akĩambata hekarũ-inĩ ya Jehova, akĩmatambũrũkia mbere ya Jehova.

15 Nake Hezekia akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ: “Wee Jehova, Ngai wa Isiraeli, o wee ũikarũire gĩtĩ kĩa ũnene gatagatĩ ka makerubi, Wee wiki

nowe Ngai igūrũ rĩa mothamaki mothe ma thĩ. Wee nĩwe wombire igūrũ na thĩ.

¹⁶ Tega matũ maku Wee Jehova, ũigwe; hingũra maitho maku Wee Jehova, wone; ũigwe ciugo cia Senakeribu iria atũmĩte cia kũruma Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo.

¹⁷ “Ti-itherũ Jehova, athamaki a Ashuri nĩmanangĩte biũ ndũrĩrĩ na mabũrũri macio.

¹⁸ Na nĩmaikĩtie ngai ciao mwaki-inĩ na magacithũkangia, tondũ itiarĩ ngai, no ciarĩ mĩtĩ na mahiga, ciathondeketo na moko ma andũ.

¹⁹ Na rĩrĩ, Wee Jehova Ngai witũ, tũhonokie kuuma guoko-inĩ gwake, nĩgeetha mothamaki mothe ma thĩ mamenye atĩ Wee Jehova, o Wee wiki, nĩwe Ngai.”

Isaia Kũratha Kũhootwo gwa Senakeribu

²⁰ Hĩndĩ iyo Isaia mũrũ wa Amozu agĩtũma ndũmĩrĩrĩ kũrĩ Hezekia, akĩmwĩra atĩrĩ: “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Nĩnjiguĩte mahooya maku makoniĩ Senakeribu mũthamaki wa Ashuri.

²¹ Ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aarĩtie wa kũmũũkĩrĩra:

“ Mũirĩtu Gathirange, Mwarĩ wa Zayuni,
nĩakũmenete na agakũnyarara.

Mwarĩ wa Jerusalemu

arainia mũtwe rĩrĩa wee ũroora.

²² Ũcio ũrumĩte na ũkamenereria nũũ?

Nĩngĩ-rĩ, nũũ ũgũthũkĩire na mũgambo,
na ũgakũũrĩra maitho na mwĩtĩo?

Wee ũgookĩrĩra ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!

²³ Ũtũmĩte andũ aku moke marume Jehova.

Na ũkoiga atĩrĩ,

“Nĩ ũndũ wa ngaari ciakwa nyingĩ cia ita-rĩ,
nĩnyambatĩte ngakinya tũcũmbĩrĩ twa irĩma,
o kũu igũrũ mũno Lebanoni.

Nĩndemete mĩtarakwa yakuo ĩrĩa mĩraihi
mũno,
o na mĩthengera ĩrĩa mĩega mũno.

Nĩnginyĩte mũthia wakuo kũrĩa kũraya mũno,
kũrĩa kũrĩ na mĩtitũ ĩrĩa mĩega mũno.

24 Nĩnyenjete ithima mabũrũri ma kũngĩ,
na nganyua maaĩ kuo.

Nĩhũithĩtie tũrũũ twa Misiri
na makinya ma magũrũ makwa.”

25 “Kaĩ ũtaiguĩte?

Kuuma tene nĩndamũrĩte ũndũ ũcio,
matukũ-inĩ macio ma tene nĩndabangĩte ũndũ
ũcio,

na rĩu nĩndĩũhingĩtie,
atĩ wee nĩtũmĩte matũũra manene marĩa
mairigĩre na thingo cia hinya
matuĩke hĩba cia mahiga.

26 Andũ akuo maagithĩtio hinya,
magegearĩte na magaconorithio.

Mahaana mĩmera ĩrĩ mũgũnda,
makooroa o ta thuuna nduru,
kana ta nyeki ĩmerete nyũmba igũrũ,
ĩrĩa yũmaga ĩtanakũra.

27 “No nĩnjũũ kũrĩa ũikaraga,
na ngamenya ũgĩũka na ũgĩthiĩ,
o na ũrĩa ũndakaragĩra.

28 Tondũ nĩũndakarĩire,

na rŭng'athio rwaku nŭrŭkinyiire matũ
makwa,
nŭngũgwĩkĩra gĩcũhĩ gĩakwa iniũrũ,
na matamu makwa ndĩmohe kanua-inĩ
gaku,

na nŭngatũma ũcookere njĩra o iyo wokĩire.'

²⁹ "Gĩkĩ nĩkĩo gĩgaakorwo kĩrĩ kĩmenyithia
gĩaku, wee Hezekia:

"Mwaka-inĩ ũyũ ũkũrĩa irio cia maitĩka,
naguo mwaka wa keerĩ ũrĩe kĩrĩa
gĩgaathundũka kuuma harĩ mo.
No mwaka-inĩ wa gatatũ-rĩ, nĩũkahaanda na
ũgethe,
ũhaande mĩgũnda ya mĩthabibũ, na ũrĩe
maciaro mayo.

³⁰ Na o rĩngĩ matigari ma nyũmba ya Juda
nĩmagaikũrũkia mĩri na thĩ, na maciare
maciaro na igũrũ.

³¹ Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩgũkoima matigari
ma andũ,
nakuo Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni kuume gĩkundi
kĩa arĩa mahonokete.
Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩkĩo
gĩkaahingia ũguo.

³² "Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga ũũ igũrũ rĩa
mũthamaki wa Ashuri:

"Ndagatoonya itũũra rĩrĩ inene,
kana arathũkie mũguĩ kuo.
Ndagooka mbere ya rĩo na ngo,
kana arĩrigiicĩrie na ihumbu cia tĩiri,
arĩũkĩrĩre.

³³ Njĩra ĩrĩa ookĩire-rĩ, no yo agaacookera;
ndagatoonya itũũra rĩrĩ inene,

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

34 Nĩngagitĩra itũũra rĩĩrĩ inene na ndĩrĩhonokie, nĩ ũndũ wakwa, na nĩ ũndũ wa Daudi ndungata yakwa.”

35 Ũtukũ o ro ũcio mũraika wa Jehova agĩthiĩ akĩũraga andũ 185,000 kũu kambĩ ya Ashuri. Rĩrĩa andũ mookĩrire rũciinĩ tene, magĩkora kũu no ciimba theri!

36 Nĩ ũndũ ũcio Senakeribu mũthamaki wa Ashuri agĩtharia kambĩ agĩthiĩ. Agĩcooka Nineve agĩikara kuo.

37 Na rĩrĩ, mũthenya ũmwe, rĩrĩa aahooyaga arĩ hekarũ-inĩ ya ngai yake Nisiroku, ariũ ake eerĩ Adarameleki na Sharezeru makĩmũũraga na rũhiũ rĩa njora, na makĩũrĩra bũrũri wa Ararati. Nake mũriũ Esari-Hadoni agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

20

Ndwari ya Hezekia

1 Matukũ-inĩ macio Hezekia akĩrwara, na aarĩ hakuhĩ gũkua. Mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu agĩthiĩ kũrĩ we, akĩmwĩra atĩrĩ, “Jehova ekuuga ũũ: Thondeka maũndũ ma mũciĩ waku, tondũ nĩũgũkua, ndũkũhona.”

2 Hezekia akĩhũgũra ũthiũ wake, akĩrora rũthingo-inĩ, na akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ,

3 “Wee Jehova, ririkana ũrĩa ngoretwo ngĩthiĩ na mũthiĩre ya kwĩhokeka mbere yaku, na ngeheana na ngoro yakwa yothe, na ngeeka ũrĩa kwagĩrĩire maitho-inĩ maku.” Nake Hezekia akĩrĩra mũno.

4 Isaia atanakinya nja ya gatagatĩ-rĩ, kiugo kĩa Jehova gĩkĩmũkinyĩra, akĩrwo atĩrĩ:

5 “Cooka, ũkeere Hezekia mūtongoria wa andũ akwa atĩrĩ, ‘Jehova Ngai wa thoguo Daudi ekuuga ũũ: Nĩnjiguĩte ihooya rĩaku, na ngoona maithori maku; nĩngũkũhonia. Mũthenya wa ĩtatũ kuuma rĩu nĩũkambata ũthiĩ hekarũ-inĩ ya Jehova.

6 Nĩngũkuongerera mĩaka ikũmi na ĩtano ya gũtũũra muoyo. Na nĩngũkũhonokia hamwe na itũũra rĩrĩ inene kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri. Nĩngũgitĩra itũũra rĩrĩ inene nĩ ũndũ wakwa, na nĩ ũndũ wa Daudi ndungata yakwa.’”

7 Ningĩ Isaia akiuga atĩrĩ, “Thondekai gĩkũmba kĩa ngũyũ.” Nao magĩka o ũguo, na magĩkũgĩrĩra ihũha-inĩ rĩu, nake Hezekia akĩhona.

8 Hezekia nĩoorĩtie Isaia atĩrĩ, “Kĩmenyithia gĩgaakorwo kĩrĩ kĩrĩkũ kĩa atĩ Jehova nĩekũhonia, na atĩ nĩngambata thiĩ hekarũ-inĩ ya Jehova mũthenya wa gatatũ kuuma ũmũthĩ?”

9 Nake Isaia akĩmũcookeria atĩrĩ, “Gĩkĩ nĩkĩo kĩmenyithia kĩrĩa Jehova egũkũhe, kĩa atĩ Jehova nĩegwĩka ũndũ ũcio akwĩrĩre: Ũkwenda kĩruru gĩthiĩ mbere makinya ikũmi, kana gĩcooke thuutha makinya ikũmi?”

10 Nake Hezekia akiuga atĩrĩ, “Kĩruru gũthiĩ na mbere makinya ikũmi nĩ ũndũ mũhũthũ, nĩ kaba kĩruru gĩcooke na thuutha makinya ikũmi.”

11 Nake mũnabii Isaia agĩkaĩra Jehova, nake Jehova agĩtũma kĩruru gĩcooke na thuutha

makinya macio ikūmi marĩa g̃aikūrūkīte ngathĩ-inĩ ya Ahazu.

Abarũthi kuuma Babuloni

¹² Ihinda-inĩ rĩu-rĩ, Merodaki-Baladani mūrũ wa Baladani mũthamaki wa Babuloni nĩatũmũire Hezekia marũa na kĩheo, tondũ nĩaiguĩte ũhoru wa ndwari ya Hezekia.

¹³ Hezekia akĩamũkĩra andũ arĩa maatũmĩtwo, na akĩmoonia indo ciothe iria aigĩte makũmbĩ make, akĩmoonia betha, na thahabu, na mahuti marĩa manungi wega, na maguta marĩa mega mũno, na indo ciake cia mbaara, na indo ciothe iria ciarĩ igĩĩna-inĩ ciake. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki kana kĩarĩ ũthamaki-inĩ wake wothe Hezekia ataamoonirie.

¹⁴ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Isaia agĩthiĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia akĩmũũria atĩrĩ, “Andũ acio moiga atĩa, na mekuumĩte kũ?”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moimĩte bũrũri wa kũraya, megũkĩte kuuma bũrũri wa Babuloni.”

¹⁵ Nake mũnabii akĩũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ monire nyũmba-inĩ yaku ya ũthamaki?”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Monire indo ciothe nyũmba-inĩ yakwa ya ũthamaki. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe kĩrĩ igĩĩna-inĩ ciakwa itanamonia.”

¹⁶ Nake Isaia akĩũra Hezekia atĩrĩ, “Ta igua kiugu kĩa Jehova:

¹⁷ Ti-itherũ ihinda nĩrĩgakinya, rĩrĩa indo ciothe iria irĩ thĩinĩ wa nyũmba yaku ya ũthamaki, na indo iria ciothe maithe maku matũire maigĩte nginya ũmũthĩ, ĩgaakuuo itwarwo Babuloni.

Gūtiri o na kīmwe gīgaatigara, ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁸ Na andũ amwe a rūciaro rwaku, o arĩa moimĩte mũthiimo-inĩ na thakame-inĩ yaku, o arĩa wee ũgũciara, nĩmagathaamio, na nĩmakaahakūrwo nĩguo matungatage nyũmba-inĩ ya mũthamaki wa Babuloni.”

¹⁹ Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Kiugo kĩa Jehova kĩa waria nĩ kĩa,” Tondũ eeciiririe atĩrĩ, “Githĩ gūtigũkorwo na thayũ na ũgitĩri matukũ-inĩ mothe ma muoyo wakwa?”

²⁰ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Hezekia, na marĩa mothe eekire, na ũrĩa aathondekire Karia, o na mūtaro wa kũrehe maaĩ itũũra-inĩ, githĩ matiandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

²¹ Nake Hezekia akĩhurũka hamwe na maithe make. Nake mũriũ Manase agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

21

Manase Mũthamaki wa Juda

¹ Na rĩrĩ, Manase aarĩ wa mĩaka ikũmi na iĩrĩ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩathana arĩ Jerusalemu mĩaka mĩrongo itano na itano. Nyina eetagwo Hefiziba.

² Agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, akĩrũmĩrĩra mĩtugo iĩrĩ magigi ya ndũrĩrĩ iria Jehova aaingatĩte ciehere mbere ya Isiraeli.

³ Nĩakire rĩngĩ kũndũ kũrĩa gũtũgĩru, o kũrĩa ithe Hezekia aanangĩte; ningĩ agĩaka igongona cia Baali na agĩaka itugĩ cia Ashera, o ta ũrĩa Ahabu mũthamaki wa Isiraeli eekĩte.

Nĩainamĩrĩire mbũtũ cia igũrũ ciothe na agĩcihooya.

⁴ Agĩaka magongona thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova, o ĩrĩa Jehova oigĩte ũhoru wayo atĩrĩ, “Thĩinĩ wa Jerusalemu nĩkuo ngaatũũria rĩtwa rĩakwa.”

⁵ Thĩinĩ wa nja cieriĩ cia hekarũ ya Jehova, agĩaka igongona cia mbũtũ ciothe cia igũrũ.

⁶ Nake akĩruta mũriũ wake arĩ igongona rĩa njino, na nĩaragũraga na agatuũria nyoni, na akarogana, na agathiiaga kũrĩ andũ arĩa marĩ maroho ma kũragũra. Agĩka maũndũ maingĩ mooru maithe-inĩ ma Jehova, nginya akĩmũrakaria.

⁷ Nĩooire mũhianano mũicũhie ũrĩa aathon-dekete wa gĩtugĩ kĩa Ashera, akĩũiga hekarũ thĩinĩ, o nyũmba ĩyo Jehova eerĩte Daudi na mũriũ Solomoni ũhoru wayo atĩrĩ, “Nĩngatũũria rĩtwa rĩakwa nginya tene thĩinĩ wa hekarũ ĩno na thĩinĩ wa Jerusalemu, kũrĩa thuurĩte kuuma mĩhĩrĩga-inĩ yothe ya Isiraeli.

⁸ Ndirĩ hĩndĩ ĩngĩ ngaatũma magũrũ ma andũ a Isiraeli morũũre, moime bũrũri ũrĩa ndaaheire maithe mao ma tene, mamenyagĩrĩre mekage maũndũ marĩa mothe ndĩmathĩte, na marũmie Watho ũrĩa maaheirwo nĩ Musa ndungata yakwa.”

⁹ No andũ acio matiigana kũigua. Manase akĩmahĩtithia, nĩ ũndũ wa ũguo magĩka maũndũ mooru gũkĩra ndũrĩrĩ iria Jehova aani-inĩire mbere ya andũ a Isiraeli.

¹⁰ Jehova oigire na tũnua twa ndungata ciake cia anabii atĩrĩ:

11 “Manase mũthamaki wa Juda nĩekĩte mehia marĩ magigi. Ageeka maũndũ mooru gũkĩra Aamori arĩa maarĩ mbere yake,* na agatongoria andũ a Juda kwĩhia nĩ ũndũ wa kũhooya mĩhianano yake.

12 Nĩ ũndũ ũcio Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga ũũ: Nĩngũrehere Jerusalemu na Juda mwanangĩko ũrĩa ũgaatũma andũ arĩa makaigua ũhoru ũcio mararakwo nĩ matũ mao.

13 Nĩngatambũrũkĩria Jerusalemu rũrigi rwa gũthima rũrĩa rwahũthĩrirwo rwa gũũkĩrĩa Samaria na kabirũ karĩa kahũthĩrirwo gũũkĩrĩa nyũmba ya Ahabu. Nĩngaherithia na niine andũ a Jerusalemu o ta ũrĩa mũndũ ahuuraga thaani, akamĩkurumania.

14 Nĩngatiganĩria matigari ma igai rĩakwa, na ndĩmaneane kũrĩ thũ ciao. Magaatahwo na matunywo indo ciao nĩ thũ ciao ciothe,

15 tondũ nĩmekĩte maũndũ mooru maitho-inĩ makwa, makaandakaria, kuuma mũthenya ũrĩa maithe mao moimire Misiri nginyagia ũmũthĩ.”

16 Ningĩ Manase nĩaitire thakame nyingĩ mũno ya andũ matehĩtie, ikĩiyũra Jerusalemu kuuma gĩturi kĩmwe nginya kĩrĩa kĩngĩ, tũtegũtara mehia marĩa aatũmĩte andũ a Juda meehie, nĩ ũndũ wa ũguo magĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova.

17 Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makonĩ wathani wa Manase, na marĩa mothe eekire, hamwe na mehia marĩa eekire-rĩ, githĩ

* 21:11 Andũ arĩa othe maatũũraga Kaanani meetagwo Aamori matanatorio nĩ andũ a Isiraeli.

matiandikītwo mabuku-inĩ ma mahinda ma athamaki a Juda?

¹⁸ Manase akĩhurũka hamwe na maithe make, na agĩthikwo mũgũnda-inĩ wake wa ũthamaki, nĩguo mũgũnda wa Uza. Nake mũriũ Amoni agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

Amoni Mũthamaki wa Juda

¹⁹ Amoni aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ĩrĩ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka Jerusalemu mĩaka ĩrĩ. Nyina eetagwo Meshulemethu mwarĩ wa Haruzu; oimĩte Jotiba.

²⁰ Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa ithe Manase eekĩte.

²¹ Nĩathiire na mũthiire yothe ya ithe; akĩhooya mĩhianano ĩrĩa ithe aahooyaga, na akĩmĩnamĩrĩra.

²² Agĩtigana na Jehova, Ngai wa maithe make, na ndaigana kũrũmĩrĩra Jehova.

²³ Anene a Amoni makĩmũciirĩra ndundu, na makĩũragĩra mũthamaki kũu nyũmba-inĩ yake ya ũthamaki.

²⁴ Nao andũ a bũrũri makĩũraga arĩa othe maathugundĩte gũũkĩrĩra Mũthamaki Amoni na magĩtua mũriũ Josia mũthamaki ithenya rĩake.

²⁵ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Amoni, na ũrĩa eekire-rĩ, githĩ matiandikītwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

²⁶ Nake agĩthikwo mbĩrĩra-inĩ yake mũgũnda-inĩ wa Uza. Nake mũriũ Josia agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

22

Ibuku rĩa Watho Kuoneka

¹ Na rĩrĩ, Josia aarĩ wa mĩaka ĩnana rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka mĩrongo ĩtatũ na ũmwe. Nyina eetagwo Jedida mwarĩ wa Adaia; oimĩte Bozikathu.

² Nake agũka ũrĩa kwagĩrĩire maitho-inĩ ma Jehova, na agĩthiĩ na mĩthiĩre yothe ya ithe Daudi atekwĩhũgũra mwena wa ũrĩo kana wa ũmotho.

³ Mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩnana wa wathani wake, Mũthamaki Josia agĩtũma Shafani mũrũ wa Azalia mũrũ wa Meshulamu, ũrĩa warĩ mwandĩki-marũa, athiĩ hekarũ-inĩ ya Jehova. Akĩmwĩra atĩrĩ:

⁴ “Ambata, ũthiĩ kũrĩ Hilikia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene na ũmwĩre ahaarĩrie mbeeca iria irehetwo hekarũ-inĩ ya Jehova, iria arangĩri a mĩrango monganĩtie kuuma kũrĩ andũ.

⁵ Nao maciĩhokere andũ arĩa mathuurĩtwo a kũrũgamĩrĩra wĩra wa hekarũ. Andũ acio ũtigĩrĩre nĩ marĩha aruti a wĩra arĩa macook-agĩrĩria hekarũ ya Jehova,

⁶ nao nĩ atharamara, na andũ a gwaka, na aaki a mahiga. Na ningĩ ũtigĩrĩre nĩmagũra mbaũ na mahiga maicũhie ma gũcookereria hekarũ.

⁷ No rĩrĩ, to nginya maheane mathabu ma mbeeca iria meehokeirwo, tondũ mararuta wĩra ũcio na kwĩhokeka.”

⁸ Hilikia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene akĩira Shafani ũcio mwandĩki marũa atĩrĩ, “Nĩnyonete Ibuku rĩa Watho thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova.” Akĩrĩnengera Shafani nake akĩrĩthoma.

9 Nake Shafani ũcio mwandiki-marũa agĩthiĩ kũrĩ mũthamaki na akĩmwĩhe ũhoro ũcio, akĩmwĩra atĩrĩ: “Anene aku nĩmarĩhĩte mbeeca iria ciarĩ hekarũ-inĩ ya Jehova, na nĩmaciĩhokeire kũrĩ aruti a wĩra na arũgamĩrĩri a hekarũ.”

10 Ningĩ Shafani ũcio mwandiki-marũa akĩra mũthamaki atĩrĩ, “Hilikia ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, nĩanengera ibuku.” Nake Shafani akĩrĩthomera mũthamaki.

11 Rĩrĩa mũthamaki aaiguire ciugo cia Ibuku rĩu rĩa Watho-rĩ, agĩtembũranga nguo ciake.

12 Akĩruta mawatho maya kũrĩ Hilikia ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na kũrĩ Ahikamu mũrũ wa Shafani, na Akiboru mũrũ wa Mikaia, na kũrĩ Shafani ũcio mwandiki-marũa, na kũrĩ Asaia ũrĩa mũrori wa maũndũ ma mũthamaki, akĩmeera atĩrĩ:

13 “Thiĩ mũkanduĩrĩrie ũhoro kũrĩ Jehova, na mũtuĩrĩrie andũ, o na Juda yothe, ũrĩa kwandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩrĩ rĩonekete. Marakara ma Jehova nĩ maingĩ, marĩa maraakana nĩ ũndũ witũ, tondũ maithe maitũ matiaathĩkĩire ũhoro wa ibuku rĩrĩ; na matiekire kũringana na ũhoro ũrĩa wothe wandĩkĩtwo thĩinĩ warĩo ũrĩa ũtũkonĩ.”

14 Hilikia ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na Ahikamu, na Akiboru, na Shafani, na Asaia magĩthiĩ kwaria na Hulida ũrĩa mũnabii mũndũ-wa-nja ũrĩa warĩ mũtumia wa Shalumu mũrũ wa Tikiva, mũrũ wa Harihasi ũrĩa warĩ mũmenyereri wa nguo cia mũthamaki, Hulida aatũũraga Jerusalemu, rũgongo rwa keerĩ.

15 Nake akĩmeera atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Īrai mũndũ ũrĩa ũmũtũmĩte

kūrī nī atīrī,

¹⁶ ‘Ūū nīguo Jehova ekuuga: Nīngūrehithia mwanangīko kūdū gūkū na kūrī andū akuo kūrīngana na maūdū marīa mothe mandīkītwo ibuku-inī rīrīa mūthamaki wa Juda athomete.

¹⁷ Tondū nīmandirikīte, na magacinīra ngai ingī ūbumba, na makaandakaria nī ūndū wa mīhianano yothe īrīa mathondekete na moko mao, marakara makwa nīmakanīre kūdū gūkū, na matīngīhoreka.’

¹⁸ Īrai mūthamaki wa Juda, ūrīa ūmūtūmīte mūke mūtūrie ūhorō kūrī Jehova atīrī, ‘Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga atīrī ūhorō wīgīī ciugo irīa ūiguīte:

¹⁹ Tondū ngoro yaku nīyaherire na ūkīnyīhīria Jehova rīrīa waiguire ūhorō ūrīa njarītie wa gūkīrīra kūdū gūkū o na andū akuo, atī nīmakanyiitwo nī kīrumi na mwanangīko, na tondū nīwatembūrāngire nguo ciaku na ūkīrīra ūrī mbere yakwa-rī, nīngūiguīte, ūguo nīguo Jehova ekuuga.

²⁰ Nī ūndū ūcio nīngagūcookanīrīria hamwe na maithe maku, na nīgathikwo na thayū. Maitho maku matikoona mwanangīko ūrīa ngaarehe kūdū gūkū.’ ”

Nī ūndū ūcio magīcookeria mūthamaki ūhorō ūcio.

23

Josia Kwerūhia Kīrīkanīro

¹ Hīndī īyo mūthamaki agītūmanīra athuuri othe a Juda na a Jerusalemu moongane hamwe.

² Nake akĩambata agĩthiĩ hekarũ-inĩ ya Jehova arĩ hamwe na andũ a Juda, na andũ a Jerusalemu, na athĩnjĩri-Ngai, na anabii, andũ othe kuuma ũrĩa mũnini mũno nginya ũrĩa mũnene mũno. Mũthamaki agĩthoma ciugo ciothe cia Ibuku rĩa Kĩrĩkanĩro, rĩrĩa rĩonekete thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova makĩiguaga.

³ Nake mũthamaki akĩrũgama hau gĩtugĩ-inĩ, akĩerũhia kĩrĩkanĩro arĩ mbere ya Jehova, atĩ nĩarĩrũmagĩrĩra Jehova, na arũmie maathani make, na mawatho make, o na kĩrĩra kĩa watho wake wa kũrũmĩrĩrwo na ngoro yake yothe, na muoyo wake wothe, nĩguo ahingie ciugo cia kĩrĩkanĩro iria ciaandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩu. Hĩndĩ iyo andũ othe makĩiranĩra atĩ nĩmarĩhingagia kĩrĩkanĩro kũu.

⁴ Nake mũthamaki agĩatha Hilikia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, na athĩnjĩri-Ngai arĩa maarĩ anini ake, na aikaria a mĩrango, mathengie kuuma hekarũ-inĩ ya Jehova indo ciothe iria ciathondekeirwo Baali na Ashera, na mbũtũ yothe ya igũrũ, agĩcicinĩra nja ya Jerusalemu mĩgũnda-inĩ ya Gĩtuamba gĩa Kidironi, na agĩtwara mũhu wacio Betheli.

⁵ Nake akĩeheria athĩnjĩri-ngai cia mĩhianano arĩa maamũrĩtwo nĩ athamaki a Juda macinagĩre ũbumba kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru thĩinĩ wa matũũra ma Juda na matũũra marĩa maa-rigiicĩirie Jerusalemu, arĩa maacinagĩra Baali ũbumba, na riũa, na mweri, na njata iria nene, o na mbũtũ ciothe cia igũrũ.

⁶ Nake akĩruta gĩtugĩ kĩa Ashera kuuma hekarũ-inĩ ya Jehova, agĩgĩtwara Gĩtuamba-inĩ

gĩa Kidironi nja ya Jerusalemu, na agĩgĩcinĩra kuo. Agĩgĩthĩa, gĩgĩtuĩka ta rũkũngũ, akĩhurunjĩra rũkũngũ rũu rwakĩo mbĩrĩra-inĩ cia andũ arĩa mataarĩ na igweta.*

⁷ Ningĩ agĩcooka akĩmomora nyũmba cia ihooero cia maraya ma arũme, iria ciarĩ hekarũ-inĩ ya Jehova, na nokuo atumia maatumagĩra macuka ma Ashera.

⁸ Josia akĩrehe athĩnjĩri-Ngai othe kuuma matũũra-inĩ mothe ma Juda, na agĩtharia kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, kuuma Geba nginya Birishiba kũrĩa athĩnjĩri-ngai maacinagĩra ũbumba, akĩmomora igongona iria ciarĩ ihingo-inĩ, o na itoonyero-inĩ rĩa Kĩhingo kĩa Joshua, mũnene wa itũũra rĩrĩa inene, kĩrĩa kĩarĩ mwena wa ũmotho wa kĩhingo gĩa itũũra rĩu inene.

⁹ O na gwatuĩka athĩnjĩri-ngai a kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru matiatungataga kĩgongona-inĩ kĩa Jehova kũu Jerusalemu-rĩ, nĩmarĩaga mĩgate ĩtarĩ mĩimbie hamwe na athĩnjĩri-Ngai arĩa angĩ.

¹⁰ Nĩathũkirie Tofeti ĩrĩa yarĩ Gĩtuamba-inĩ kĩa Beni-Hinomu, nĩ ũndũ ũcio gũtirĩ mũndũ ũngĩarutire mũriũ kana mwarĩ arĩ igongona rĩa njino kũrĩ Moleku.

¹¹ Akĩeheria mbarathi iria athamaki a Juda maamũrĩire riũa kuuma itoonyero-inĩ rĩa hekarũ ya Jehova. Nacio ciarĩ nja hakuhĩ na kanyũmba ka mũnene wetagwo Nathani-Meleku. Josia agĩcooka agĩcina ngaari cia ita iria ciamũrĩrwo riũa.

* **23:6** Gĩtuĩ kĩa Ashera gĩathũkangirio nĩ Mũthamaki Hezekia, nake mũrũwe Manase agĩgĩcookia.

12 Ningĩ akĩmomora igongona iria ciakĩtwo nĩ athamaki a Juda nyũmba igũrũ hakuhĩ na kanyũmba ka igũrũ ka Ahazu, na igongona iria ciakĩtwo nĩ Manase kũu nja cieri cia hekarũ ya Jehova. Agĩcieheria kuuma hau, agĩcihehenja tũcunjĩ, na agĩte rũkũngũ rũu Gĩtuamba-inĩ gĩa Kidironi.

13 Mũthamaki agĩcooka agĩthũkia kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru kũrĩa kwarĩ mwena wa irathĩro wa Jerusalemu, mwena wa gũthini wa Kĩrĩma gĩa Kũniinanĩrwo, kũrĩa Solomoni mũthamaki wa Isiraeli aakĩire Ashitorethu ngai ya mũndũ-wa-nja ĩrĩ thaahu ya Asidoni, na kũrĩa aakĩire Kemoshu ngai ĩrĩ thaahu ya Moabi, o na kwa Moleku ngai ĩrĩ magigi ya andũ a Amoni.

14 Josia akĩhehenja mahiga marĩa maamũre, na akĩmomora mĩhianano ya itugĩ cia Ashera, na agĩkũhumbĩra na mahĩndĩ ma andũ.

15 O nakĩo kĩgongona kĩrĩa kĩarĩ Betheli, handũ harĩa hatũũgĩru haathondeketwo nĩ Jeroboamu mũrũ wa Nebati, ũrĩa watũmire Isiraeli meehie, kĩgongona kũu na handũ hau hatũũgĩru, agĩcimomora. Agĩcina handũ hau hatũũgĩru, akĩhathĩa nginya hagĩtuĩka mũtu, na agĩcina gĩtugĩ kĩa Ashera o nakĩo.

16 Ningĩ Josia akĩroranga kũu, na rĩrĩa onire mbĩrĩra iria ciarĩ mwena-inĩ wa kĩrĩma, agĩthikũrithia mahĩndĩ kuuma mbĩrĩra-inĩ, akĩmacinĩra kĩgongona-inĩ nĩguo agĩthaahie, kũringana na kiugo kĩa Jehova kĩrĩa kĩarĩtio nĩ mũndũ wa Ngai ũrĩa warathĩte maũndũ macio matanekĩka.

17 Mũthamaki akĩũria atĩrĩ, “Mbĩrĩra ĩrĩa

ndĩrona nĩ ya ũ?”

Nao andũ a itũũra rĩu inene makĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩ mbĩrĩra ya mũndũ wa Ngai ũrĩa woimĩte Juda, na akĩaria maũndũ ma gũũkĩrĩra kĩgongona kĩa Betheli, o maũndũ marĩa warĩkia gwĩka ihiga rĩu.”

¹⁸ Nake akiuga atĩrĩ, “Tiganai nayo. Mũtigitĩkĩrie mũndũ o naũ aringithie mahĩndĩ make.” Nĩ ũndũ ũcio matiahutirie mahĩndĩ make o na ma mũnabii ũrĩa woimĩte Samaria.

¹⁹ O ta ũrĩa Josia eekĩte Betheli, Josia nĩheririe na agĩthaahia mahooero ma kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru marĩa maakĩtwo nĩ athamaki a Isiraeli matũũra-inĩ ma Samaria marĩa marakarĩtie Jehova.

²⁰ Josia akĩũragĩra athĩnjĩri-ngai othe a kũndũ kũu gũtũũgĩru igũrũ rĩa igongona icio, na agĩcinĩra mahĩndĩ ma andũ igũrũ rĩacio. Agĩcooka agĩthiĩ Jerusalemu.

²¹ Mũthamaki akĩruta watho ũyũ kũrĩ andũ othe, akĩmeera atĩrĩ, “Kũngũirai Bathaka ya Jehova Ngai wanyu, o ta ũrĩa kwandĩkĩtwo Ibuku-inĩ rĩrĩ rĩa Kĩrĩkanĩro.”

²² Na gũtiarĩ na Bathaka ingĩ yakũngũirwo ta ĩyo kuuma hĩndĩ ya atĩrĩrĩri bũrũri arĩa matongoragia Isiraeli kana matukũ-inĩ mothe ma athamaki a Isiraeli na athamaki a Juda.

²³ Mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩnana wa Mũthamaki Josia, Bathaka ĩyo ya Jehova nĩyakũngũirwo kũu Jerusalemu.

²⁴ Ningĩ Josia nĩheririe aragũri, na andũ arĩa maarĩ na maroho ma kũragũra, na ngai cia kũhooya nacio mĩciĩ-inĩ, na ngai cia mĩhianano, na indo iria ingĩ ciothe irĩ magigi cionekire kũu

Juda na Jerusalemu. Eekire ũguo ahingie watho ũrĩa waandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩrĩa Hilikia ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai onire hekarũ-inĩ ya Jehova.

25 Mbere na thuutha wa Josia gũtiarĩ mũthamaki ũngĩ take, wacookereire Jehova ta ũrĩa eekire: na ngoro yake yothe na muoyo wake wothe, na hinya wake wothe, kũringana na watho wothe wa Musa.

26 No rĩrĩ, Jehova ndaigana kũgarũrũka atige marakara make mahiũ, marĩa maakanaga ma gũũkĩrĩra Juda, nĩ ũndũ wa maũndũ marĩa mothe Manase eekĩte ma kũmũrakaria.

27 Nĩ ũndũ ũcio Jehova akiuga atĩrĩ, “Nĩngweheria Juda o nayo mbere yakwa, o ta ũrĩa ndeheririe Isiraeli, na nĩngarega Jerusalemu, itũũra inene rĩrĩa ndeethurĩre, na ndege hekarũ ĩno, ĩrĩa ndoigire ũhoru wayo atĩrĩ, ‘Kũu nĩkuo Rĩtwa rĩakwa rĩgaatũũra.’”

28 Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Josia, na marĩa eekire, githĩ matandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

29 Hĩndĩ ĩrĩa Josia aarĩ mũthamaki-rĩ, nĩguo Firaũni-Neko mũthamaki wa Misiri aambatire Rũũĩ-inĩ rwa Farati agateithie mũthamaki wa Ashuri. Nake Mũthamaki Josia agĩthiĩ kũmũtũnga mbaara-inĩ, no rĩrĩ, Neko akĩrũa nake, akĩmũũragĩra kũu Megido.

30 Nacio ndungata cia Josia igĩkuua mwĩrĩ wake na ngaari ya ita kuuma Megido, ikĩũrehe Jerusalemu, na ikĩmũthika mbĩrĩra-inĩ yake. Nao andũ a bũrũri makĩoya Jehoahazu mũrũ

wa Josia, makĩmũitĩrĩria maguta, makĩmũtua mũthamaki ithenya rĩa ithe.

Jehoahazu Mũthamaki wa Juda

³¹ Jehoahazu aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ĩtatũ rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, na agĩthamaka Jerusalemu mĩeri ĩtatũ. Nyina eetagwo Hamutali mwarĩ wa Jeremia, na oimĩte Libina.

³² Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa maithe make meekĩte.

³³ Firaũni Neko nĩamuohire na mĩnyororo kũu Ribila, bũrũri wa Hamathu, nĩguo ndakae gwithana Jerusalemu, na akĩhatĩrĩria andũ a Juda marute igooti rĩa taranda igana rĩmwe[†] cia betha, na taranda ĩmwe[‡] ya thahabu.

³⁴ Firaũni Neko agĩtua Eliakimu mũriũ wa Josia mũthamaki ithenya rĩa ithe Josia, na akĩgarũra rĩitwa rĩa Eliakimu akĩmũtua Jehoiakimu, no agĩkuua Jehoahazu akĩmũtwara Misiri, na kũu nĩkuo aakuĩrĩre.

³⁵ Jehoiakimu akĩrĩha Firaũni Neko betha na thahabu iria eetĩtie. Nĩgeetha ahote gwĩka ũguo, agĩtia andũ a bũrũri igooti na hinya, agĩkĩũngania betha na thahabu kuuma kũrĩ andũ a bũrũri kũringana na ũhoti wao.

Jehoiakimu mũthamaki wa Juda

³⁶ Jehoiakimu aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ĩtano rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ikũmi na ũmwe. Nyina etagwo Zebida mwarĩ wa Pedaia; nake oimĩte Ruma.

[†] 23:33 nĩ ta tani ithatũ na nuthu (3:5) [‡] 23:33 nĩ ta kilo 34

³⁷ Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova o ta ũrĩa maithe make meekĩte.

24

¹ Hĩndĩ ya ũthamaki wa Jehoiakimu-rĩ, Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni agĩtharĩkĩra bŭrŭri, na Jehoiakimu agĩtuĩka ndungata yake mĩaka ĩtatũ. No Jehoiakimu akĩgarŭrũka, akĩremera Nebukadinezaru.

² Jehova agĩtũma mbŭtũ cia gŭtahana cia kuuma Babuloni, na Suriata, na Moabi, na Amoni ikahũŭrane nake. Agĩcitũma ikaanange Juda, kŭringana na ũrĩa kiugo kĩa Jehova gĩatariĩ, kĩrĩa kĩarĩtio nĩ ndungata ciake cia anabii.

³ Ti-itherũ maũndũ macio meekĩkire Juda kŭringana na watho wa Jehova, nĩguo ameherie moime mbere yake tondũ wa mehia ma Manase na ũrĩa wothe eekĩte,

⁴ o hamwe na gũita thakame ya andũ matehĩtie. Nĩgũkorwo nĩaiyŭrĩtie Jerusalemu na thakame ya andũ matehĩtie, nake Jehova ndaigana kũmarekera.

⁵ Ha ũhoru wa maũndũ marĩa mangĩ makoniĩ wathani wa Jehoiakimu, na marĩa mothe eekire, githĩ matandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa mahinda ma athamaki a Juda?

⁶ Jehoiakimu akĩhurũka na maithe make. Nake mũriũ Jehoiakini agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

⁷ Mũthamaki wa Misiri ndaigana kuuma bŭrŭri wake rĩngĩ, tondũ mũthamaki wa Babuloni nĩatunyanĩte bŭrŭri wothe ũrĩa warĩ wa

mũthamaki wa Misiri kuuma Karũũĩ ka Misiri nginya Rũũĩ rwa Farati.

Jehoiakini Mũthamaki wa Juda

⁸ Jehoiakini aarĩ wa mĩaka ikũmi na ĩnana rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka Jerusalemu mĩeri ĩtatũ. Nyina eetagwo Nehushita mwarĩ wa Elinathani, kuuma Jerusalemu.

⁹ Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa ithe eekĩte.

¹⁰ Hĩndĩ ĩyo anene a Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni magĩũka nginya Jerusalemu, makĩrigiicĩria itũũra rĩu,

¹¹ nake Nebukadinezaru we mwene agĩũka nginya itũũra-inĩ rĩu inene, hĩndĩ ĩyo anene ake maarĩrigiicĩrie.

¹² Nake Jehoiakini mũthamaki wa Juda, na nyina, na ndungata ciake, na andũ arĩa maarĩ igweta, na anene ake othe makĩĩneana kũrĩ Nebukadinezaru.

Mwaka-inĩ wa ĩnana wa wathani wa Babuloni nĩguo aanyiitire Jehoiakini.

¹³ Nebukadinezaru nĩarutire mĩthiithũ yothe kuuma hekarũ-inĩ ya Jehova na nyũmba-inĩ ya ũthamaki, agĩkuua indo ciothe cia thahabu iria Solomoni mũthamaki wa Isiraeli aathondekeire hekarũ ya Jehova, o ta ũrĩa Jehova oigite.

¹⁴ Agĩkuua andũ othe a Jerusalemu akĩmatwara ithaamĩrio: anene othe, na arũi a mbaara, na mabundi mothe, o na aturi; othe maarĩ andũ 10,000. No andũ arĩa maarĩ athĩni mũno a bũrũri ũcio no-o maatigirwo.

15 Nebukadinezaru agĩtwara Jehoiakini arĩ mũgwate nginya Babuloni. Ningĩ agĩcooka agĩkuua nyina wa mũthamaki kuuma Jerusalemu nginya Babuloni, na atumia ake, na anene ake, o na atongoria ake a bũrũri.

16 Ningĩ mũthamaki wa Babuloni agĩthaamĩria mbũtũ yothe ya ita nginya Babuloni; ita rĩothe rĩa andũ 7,000 arĩa arũi, na me hinya na mangĩhota kũrũa, na mabundi na aturi 1,000.

17 Agĩcooka agĩtua Matania, mama-we wa Jehoiakini, mũthamaki ithenya rĩake, na akĩgarũra rĩitwa rĩake, akĩmũtua Zedekia.

Zedekia Mũthamaki wa Juda

18 Zedekia aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ũmwe rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ikũmi na ũmwe. Nyina eetagwo Hamutali mwarĩ wa Jeremia, na oimĩte Libina.

19 Nake agĩka maũndũ mooru maito-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa Jehoiakimu eekĩte.

20 Maũndũ macio mothe meekirwo Jerusalemu na Juda nĩ tondũ wa marakara ma Jehova, na mũthia-inĩ akĩmaingata mehere mbere yake.

Kũgũa kwa Jerusalemu

Nake Zedekia akĩremera mũthamaki wa Babuloni.

25

1 Nĩ ũndũ ũcio, mwaka-inĩ wa kenda wa ũthamaki wa Zedekia, mũthenya wa ikũmi, wa mweri wa ikũmi, Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni agĩthiĩ kũhũũrana na Jerusalemu arĩ na ita rĩake rĩothe. Nake akĩamba hema

nja ya itũũra rĩu inene, na agĩaka indo cia kũmũteithia gũtharĩkĩra itũũra mũena yothe yarıo.

² Narĩo itũũra rĩkĩrigiicĩrio nginya mwaka wa ikũmi na ũmwe wa Mũthamaki Zedekia.

³ Na rĩrĩ, mũthenya wa kenda wa mweri wa kana, ng'aragu ĩkĩneneha itũũra-inĩ, o nginya gũkĩaga irio cia kũrĩo nĩ andũ.

⁴ Hĩndĩ ĩyo rũthingo rwa itũũra rĩu inene rũkĩmomorwo, nayo mbũtũ yothe ya ita ĩkĩũra ũtukũ ĩgereire kĩhingo-inĩ kĩrĩa kĩarĩ gatagatĩ ga thingo cieri hakuhĩ na mũgũnda wa mũthamaki, o na gũtuĩka andũ a Babuloni nĩmarigiicĩrie itũũra rĩu inene. Nayo ĩkĩũra ĩrorete Araba,

⁵ no mbũtũ ya ita ya Babuloni ĩgĩteng'eria mũthamaki, ĩkĩmũkinyĩra werũ-inĩ ũrĩa mwaraganu wa Jeriko. Thigari ciake ciothe nĩciamũranĩtio nake na ikahurunjũka.

⁶ Nayo mbũtũ ya ita ĩkĩnyiita mũthamaki ũcio, na agĩtwarwo kũrĩ mũthamaki wa Babuloni kũu Ribila kũrĩa aatuĩrĩrwo ciira.

⁷ Makĩũraga ariũ a Zedekia o hau mbere yake, magĩcooka makĩmũkũũra maitho, makĩmuoha na bĩngũ cia gĩcango, na makĩmũtwara Babuloni.

⁸ Mũthenya wa mũgwanja wa mweri wa ĩtano mwaka-inĩ wa ikũmi na kenda wa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, Nebuzaradani mũnene wa arangĩri a mũthamaki, ndungata nene ya mũthamaki wa Babuloni, agĩũka Jerusalemu.

⁹ Agĩcina hekarũ ya Jehova, na nyũmba ya ũthamaki, o na nyũmba ciothe cia Jerusalemu.

Agĩcina nyũmba yothe yarĩ ya bata.

¹⁰ Nayo mbũtũ yothe ya ita ya Babuloni, ãtongoretio nĩ mũnene wa arangĩri a mũthamaki ãkĩmomora thingo iria ciathiũrũrũkĩirie Jerusalemu.

¹¹ Nebuzaradani mũnene wa arangĩri nĩathaamirie andũ arĩa othe maatigaire kũu itũũra-inĩ inene, hamwe na kĩrĩndĩ kũu kĩngĩ, na arĩa othe maathiite kũrĩ mũthamaki wa Babuloni.

¹² No mũnene ũcio wa ita agĩtigia andũ amwe a arĩa athĩni mũno a bũrũri ũcio, nĩguo marutage wĩra mĩgũnda-inĩ ya mĩthabibũ na mĩgũnda-inĩ ãrĩa ãngĩ.

¹³ Andũ a Babuloni nĩmoinangire itugĩ cia gĩcango, na metha cia kũigĩrĩra indo, na Karia ga gĩcango, iria ciarĩ hekarũ-inĩ ya Jehova, na magĩkuua icango icio magĩcitwara Babuloni.

¹⁴ Ningĩ magĩkuua nyũngũ, na icakũri, na magathĩ ma gũtinia ndaambĩ, na mbakũri, na indo ciothe cia icango iria ciahũthagĩrwo wĩra-inĩ wa hekarũ, magĩthĩ nacio.

¹⁵ Mũnene ũcio wa thigari cia mũthamaki nĩakuuire ngĩo cia mwaki na mbakũri cia kũminjaminjĩria, iria ciothe ciathondeketwo na thahabu therie kana betha.

¹⁶ Nakĩo gĩcango kuuma itugĩ iria igĩrĩ, na gĩa Karia, na kĩa makaari marĩa Solomoni aakĩte marĩ ma hekarũ ya Jehova, gĩtingĩathimĩkire nĩ kũingĩha.

¹⁷ Gĩtugĩ o kĩmwe kĩarĩ kĩa ũraihi wa buti mĩrongo ãrĩ na mũgwanja.* Nakĩo kĩongo

* 25:17 nĩ ta mita inyanya na robo (18:25)

gĩakĩo kĩrĩa kĩarĩ igũrũ rĩa gĩtugĩ kĩmwe gĩacio kĩarĩ kĩa buti inya na nuthu† kũraiha na igũrũ, na kĩagemetio na gĩgathiũrũrũkĩrio na mũkwa na makomamanga ma gĩcango. Gĩtugĩ kũ kĩngĩ na mũkwa wakĩo nĩkĩahaanaine na kũ kĩngĩ.

¹⁸ Mũnene ũcio wa arangĩri nĩanyiitire Seraia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, na Zefania ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai wa keerĩ, na arangĩri arĩa atatũ maarangagĩra mĩrango.

¹⁹ Harĩ arĩa angĩ maatigaire kũu itũũra-inĩ inene, akĩnyiita mũnene ũrĩa warũgamĩrĩire andũ a mbaara, na andũ atano arĩa mataaraga mũthamaki. Ningĩ agĩkuua mwandĩki-marũa ũrĩa mũnene na nowe warĩ mũrori mũnene wa wandĩkithia wa andũ a bũrũri ũcio, na andũ ake mĩrongo itandatũ arĩa maakorirwo itũũra-inĩ rĩu inene.

²⁰ Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri akĩmakua othe, akĩmatwara kũrĩ mũthamaki wa Babuloni kũu Ribila.

²¹ Nake mũthamaki wa Babuloni akĩmooragithĩria kũu Ribila, bũrũri wa Hamathu.

Nĩ ũndũ ũcio andũ a Juda magĩtwarwo ithaamĩrio, kũraya na bũrũri wao.

²² Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni agĩthuura Gedalia mũrũ wa Ahikamu, mũrũ wa Shafani akĩmũtua mũrori wa andũ arĩa maatigirwo Juda.

²³ Rĩrĩa anene a mbũtũ cia ita othe na andũ ao maaiguire atĩ mũthamaki wa Babuloni nĩathuurite Gedalia atuĩke barũthi, magĩthiĩ kũrĩ Gedalia kũu Mizipa, nao nĩo, Ishumaeli

† 25:17 nĩ ta mita ĩmwe na nuthu (1:5)

mūrũ wa Nethania, na Johanani mūrũ wa Karea, na Seraia mūrũ wa Tanihumethu ũrĩa Mūnetofathi, na Jaazania mūrũ wa Mūmaakathi, na andũ ao.

²⁴ Gedalia akĩhĩta mwĩhĩtwa wa kũmoomĩrĩria hamwe na andũ ao, akĩmeera atĩrĩ, “Tigai gwĩtigĩra anene a Babuloni. Ikarai bũrũri-inĩ na mūtungatagĩre mũthamaki wa Babuloni, na nĩmũgũikara wega.”

²⁵ No rĩrĩ, mweri-inĩ wa mũgwanja, Ishumaeli mūrũ wa Nethania, mūrũ wa Elishama ũrĩa warĩ wa thakame ya ũthamaki, agĩũka na andũ ikũmi, akĩũraga Gedalia o hamwe na andũ a Juda, na andũ a Babuloni arĩa maarĩ nake kũu Mizipa.

²⁶ Nĩ ũndũ wa ũguo andũ othe kuuma ũrĩa mũnini mũno nginya ũrĩa mũnene mũno, hamwe na atongoria a mbũtũ cia ita, makĩũrĩra Misiri nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra andũ a Babuloni.

Kuohorwo kwa Jehoiakini

²⁷ Mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩtatũ na mũgwanja kuuma rĩrĩa Jehoiakini mũthamaki wa Juda aatwarirwo bũrũri ũngĩ, mwaka-inĩ o ũrĩa Evili-Merodaki aatuĩkire mũthamaki wa Babuloni, nĩ ohorithirie Jehoiakini kuuma njeera, mũthenya wa mĩrongo ĩrĩ na mũgwanja mweri-inĩ wa ikũmi na ĩrĩ.

²⁸ Akĩmwarĩria na ũhooreri na akĩmũhe gĩtĩ gĩa kũmũtĩithia gũkĩra athamaki acio angĩ maarĩ nao kũu Babuloni.

²⁹ Nĩ ũndũ ũcio Jehoiakini akĩruta nguo ciake cia njeera, na agĩtũũra arĩagĩra metha-inĩ ya

mũthamaki matukũ mothe marĩa aatũũrire muoyo.

³⁰ Mũthamaki ũcio nĩaheaga Jehoiakini indo cia kũmũteithia cia o mũthenya, matukũ mothe marĩa aatũũrire muoyo.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Wĩra ũyũ ũheanĩtwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rwa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ũngĩenda kuona kobĩ ya rũtha rũrũ rwa biacara, rora rũrenda-inĩ rwa: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, kana ũtũme marũa kũrĩ: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio nĩ Biblica, Inc., kũhũthĩra mũhũri wa biacara wa Biblica® kũbataraga marũa ma gwĩtikĩrio kuuma kũrĩ Biblica, Inc. Kuumana na rũtha rwa biacara rwa CC BY-SA, no ũkobie kana ũtambie wĩra ũyũ ũtarĩ mũgarũre, ĩndĩ ndũkagarũre rũri rwa biacara rwa Biblica®. Ũngĩgarũra kana ũkobie wĩra ũyũ, na tondũ wa ũguo ũtuĩke nĩ wĩra mwerũ uumanĩte na ũcio-rĩ, no nginya weheria mũhũri wa biacara wa Biblica®. Wĩra-inĩ ũcio mwerũ no nginya wonanie nĩ maũndũ marĩkũ ũgarũrĩte, na ũtarĩrie wĩra-inĩ ũcio ta ũũ: “Wĩra wa kĩhumo warĩ wa Biblica, Inc. na ũheanĩtwo tũhũ ng’enda-inĩ cia www.biblica.com na open.bible.”

Kĩmenyitha kĩa Mwene-wĩra no nginya kĩaandĩkwo iratathi rĩa kĩongo kĩa wĩra kana rĩa ũhoru wa Mwene-wĩra ta ũũ:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre™

Kĩmenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio wabici-inĩ ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ũhũthĩrĩtwo na rũtha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

No nginya wĩtikĩrie wĩra ũcio mwerũ ũgarũrĩte ũheanwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rũu rwa CC BY-SA.

Ũngĩenda kũmenyithia Biblica, Inc. ũhoru wĩgiĩ ũtaũri waku wa wĩra ũyũ-rĩ, twandĩkire rũrenda-inĩ rwa: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this

license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre™

Kĩmenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

"Biblica" nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio wabici-inĩ ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ũhũthĩritwo na rũtha.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 7 May 2025

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63